

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV. Vármegye-utca 11.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 709.

Tengeri kigyó.

Budapest, június 3.

A kiegyezési tárgyalások kezdenek nagyon hasonlítani a mesebeli tengeri kigyóhoz. Sok tárgyalás és tanácskozás volt már Magyarország és Ausztria közt, de soha egy sem volt még olyan komikus, mint azok, amelyeket most folytat a két kormány egymással. Hol kikapcsolják, hol bekapcsolják az ugynevezett vitás pontokat, hol a magyar miniszterek mennek Bécsbe, hol meg az osztrákok jönnek le, de maga a helyzet nem változik és nyilvánvaló, hogy az egész kiegyezésből nem lesz semmi és nem is szabad, hogy létrejöjjön.

Ausztriában ma nem a kormány tartja a kezében a gyeplőt. Hisz a szó teljes értelmében nincs pártja. Nemcsak arról van szó, hogy a Beck-kormány kisebbségben van, ez Ausztriában még nem sokat jelentene, mert ott eddig még egyetlen kormánynak sem volt kompakt majoritása, hanem egyáltalán nincs pártja s a kormány ki van kényre-kegyre szolgáltatva az egyes frakcióknak. És most, a választások óta éppen ezért a kiegyezés kilátásai nagyon rosszabbodtak. Minthogy ugyanis Beck a szociáldemokrata párttal nem kormányozhat, kénytelen magát beledobni Lueger karjaiba, már pedig ahhoz nem kell valami jóstehetség, hogy mi soha

és semmi körülmények között nem fogadhatunk el olyan kiegyezést, amely Lueger tetszését megnyeri.

Nincs tehát céltalanabb és haszontalanabb munka, mint amit a kormány a kiegyezés létrehozására fordít. Ez a kiegyezés nem fog létrejönni és nem is jöhet létre, olyan óriási elvi differenciák vannak a magyar és az osztrák álláspont közt. Meg vagyunk győződve arról, hogy a kormány is tisztában van azzal, hogy a kiegyezés létre nem jöhet, s éppen azért nem értjük, hogy miért erőlködik még mindig Wekerle. Tisztán látjuk, hogy ma már csak a fogyasztási adók elkülönítése az, amit a nagy vízözönből meg akar menteni, de ezt nem tekinthetjük olyan vívmánynak és olyan eredménynek, hogy azt még egy különben rossz kiegyezéssel is érdemes legyen megfizetnünk.

Általában véve már kezdettől fogva rossz taktikát követett a kormány a kiegyezés kérdésében. Eltekintve attól, hogy az országgal szemben nem volt őszinte s hogy a gazdasági önállóság mézesmadzagát huzta végig a nemzet száján, de magában a kormányban — Kossuth Ferencz kivételével — egytől-egyig a közös vámterület hívei ülnek. Hisz Sztérenyi államtitkár, akinek az első sorban kellene küzdenie az önálló vámterületért, feltéve, hogy azt a kormány valóban és őszintén akarja, a kö-

zös vámterület mellett van s az a beszéde, melyet legutóbb a győri kereskedelmi és iparkamara székházának felszentelési ünnepén mondott, bármily körmönfont szónoklat volt is, mégis a közös vámterület mellett volt védőbeszéd. A régi frázisokat és a szokványkifogásokat mind elmondta az önálló vámterület ellen s valószínűleg megelégedéssel mosolygott magában, hogy nem volt senki, aki annak a beszédnek fűzfángjait megértette volna. De hát mindegy; mi tiszteljük a meggyőződését, csakhogy akkor mondja meg nyíltan, hogy azalatt, mialatt ő az osztrák kormányval tárgyal s mialatt tőle az ország az önálló vámterületet várja, ő a közösség fentartásának szükségétől van áthatva. A kormány többi tagjáról nem beszélünk, mert azok sohasem hagytak fenn kétséget az iránt, hogy mint a múltban, úgy a jelenben is a közösség fentartása mellett vannak.

Wekerle örül annak, hogy a külföldi szerződéseket a Fejérváry-kormány életbe léptette, s hogy ily módon ő már beléjük kapaszkodhatik. Mert egyszerű kapaszkodás az, hogy nem lehet 1917-ig gazdasági önállóságunk érdekében semmit sem tenni, mert azok a külföldi szerződések Ausztria és Magyarország között fennálló forgalmi szabadság alapján jöven létre, amíg azok érvényben vannak, Magyarország semmiféle módon

Borus órák.

Irtá: Benda Jenő.

(Ülányomár illos.)

Álmom volt Gretti!
Réten jártam, virágos réten. A réten pipacsok nyilottak s úgy terült el körülöttem a mező, mint egy pirosuló színek sokaságával telehimzett zöldszínű szőnyeg. Két kézzel téptem az illatos füveket s keblemre öleltem őket. Mert szép a virág, ártatlan és illattal adózó.

És ragyogó sziporkákat lövelt szét az egész tájékra a tavaszi nap.

De hollá! hej! ime mi történt:

Foszlik, foszlik lábam alatt a puha, süpedős szőnyeg; gyorsan megrítkul, mint az elnyűtt, rossz szövet. Lám, már nem egyéb, csak egy ingatag bürü háló, szakadós szálú és veszedelmes. Alant pedig mocsarak, életre, egészségre vágó mocsarak fakadnak föl, feneketlen iszappal, miazmás gőzökkel. Kitérítve a láthatárig terjedő száját a föld alatt támadt szörnyű kelevény és én rám éhes! Rettentő elgondolni! Én rám éhes! Ölemben pedig nedves, nyulós testű kigyók, nem ismert, veszedelmes férgek lesznek az illatos füvekből s a piros pipacs virág keilyeknek fulánkja nő. A szívem felé csapódik valamennyi, hogy megmarjon.

Csunya, hálátlan virág!

A nap égő, perzselő nyilakat sugároz le az égről, a véretem issza és kiperzseli az agyvelőm.

Hogy rettentő, borzalmas ez az álom?

Igaz! igaz! Az ég tudja, ki küldi az ilyen

gyötörő, lidércnyomásos álmokat? Nem tudod Gretti, ki küldi?

Felejtsük el! Ugy, ugy! Nyujtsd ide az ajkadat, Gretti! Piros az ajkad, mint a harmattól nedves piros virág szirma! Csókolj! Hadd felejtsem el a gonosz, riasztó álmot!

En sem szívetem az ilyesmit. Mert hazudnak, no mondd, hogy hazudnak az ilyen csunya, borzalmas álmok!

Milyen szép, aranyzóke a hajad Gretti! Mintha apró, sziporkázó aranyzsemcskékből sodorta volna össze egy ügyes kezű ember!

Hallottam történetet egy szál arany hajról és egy fiúról.

A szál arany hajjal egy leány átkötötte egy fiatal férfiú szívét. Enyhén kötözte meg. Kaczkéián és kedvesen csüggött az aranyhajszál a szíven. Csiklandozta és megbizsereglette a szíven a vért.

És a szív kaczagott.

De nőtt, nőtt a szív, hogy elférjen benne a nagy, naponként gyarapodó szerelem. Nőtt a szív, feszítette az aranyhajszál köteléket, de a kaczkéián megkötött aranyhajszál nem engedett. Mélyen bevágódott a szív falába, kegyetlen szorítással öldökölte szegényt.

S a szív valahányszor dobbant, mindig vérezett.

Milyen szép, aranyzóke a hajad Gretti! Sziporkázó, sárga-vörös zuhatag. Takarj be vele! Takarj be vele, hogy borítsanak el, csiklandozzanak meg a puha, illatos szálak! Lásd! lásd! élő ez a haj! Nézd, hogy simul, hogy mozog, hogy hullámzik! Kigyózza él a te aranyzsinu hajad! Bizony

mondom neked, hogy minden egyes szál belőle külön életet él! És lásd, hogy nő, hogy nyulik, hogy ágbogazik, már elnyelt, eltemetett a hajtenger! És egymásba csomósodtak a szálak, mint jól szerkesztett hálón a fonál. Foglyul ejtett a hajad Gretti! És nem merek megmozdulni, mert félek. Kétféle dologtól félek. Vagy gyenge a hajad Gretti s erősebb nyomásra elszakadozik. S azt felejté sajnálnám. Vagy pedig... Ez rettentő! Én azt hiszem, erőlen vagyok már a mozdulatra, Gretti!

Gyorsan, gyorsan! vedd le rólam a hajadat Gretti! Gyorsan! Vedd le ha mondom!

Édes vagy, amikor így hozzám simulsz. Sejmes és puha a lüktető, meleg bőröd érintése, mint egy doromboló kis ciczáé!

A cicza jut eszembe mindig, amikor így magam mellett látlak, Gretti! A tiszta, jól gondozott cicza szokott ilyen módon törleszkedni! Rózsaszínű orrocskáját így, éppen így dörzsöli az ember arcához és duruzsol és mozgolódik, helyét sohasem találva.

Látod: kicsi fiú voltam és már nagyon szerettem a ciczákat.

Mentem egyszer kora tavasszal az utcán. Kora tavasszal, amikor a nappalok már enyhék és az éjszakák még hidegek. Alkonyodott. A hegyek felől akkor érkezett meg az nap az első hűvös szellő és vakítóan fehér hómezők hideg lehetét hozta magával. A fákon még nem volt levél, csupaszon, elhagyatva meredtek égnék a galyak.

Mentem hazafelé. Otthon puha, meleg fészekben terített asztallal, vajaskenyérral várt az anyám. És egyszerre panaszos sirást hallottam.

sem korlátozhatja az osztrák áruk be-
özönlését. De ez nagy falsum. Ahogy
a közös vámterületet és a forgalmi
szabadságot nem alterálja a tiroli
gabonavám, és ahogy annak alapján
a legtöbb kedvezményi szerződése-
ket egyik külföldi állam sem kísé-
relte meg a monarchiával szemben ér-
vényesíteni, az Ausztria és Magyarország
közötti közbeeső vám sem fogja. És
éppen ezért a Wekerle-kormánynak a
közbeeső vámokat nem 1917-től, hanem
1908 január 1-től kezdve kellett volna
már programjába venni, mert a közbe-
eső vám pénzügyi vám, erre pedig a
legtöbb kedvezményi klauzula ki nem
terjed.

A Wekerle-kormány tehát nagy hibát
követett el már tavaly júniusban, mikor
gazdasági programját kifejtvén, nem
azon kezdte, hogy a közbeeső vámvona-
lat már 1908 január 1-én fel akarja álli-
tani. Hogy ehhez joga lett volna s hogy
ezt a külföldi szerződések nem alte-
rálták volna, az kitűnik abból, hogy
a szeszfogyasztási adóvonal sem
egyéb, mint közbeeső vámvonal, mert
differenciális vámokat akar az osz-
trák szeszbehozatal után szedni. Ha
ezt megtehetjük a szesznel, meg-
tehetjük minden iparcikknel. A Wekerle-
kormány falsuma tehát ott volt, hogy a
közbeeső vámvonalnak 1917-ben való fei-
állítását nagy nemzeti vívmánynak, sőt
az önálló vámterületnek igyekezett fel-
tüntetni, másrészt azonban a szeszre
vonatkozólag már 1908 január elsejétől
szedhetőnek tartotta a közbeeső vámot
anélkül, hogy ezt a külföldi szerződések
miatt, szerinte okvetlenül fentartandó,
közös vámterület elvébe ütközönek te-
kintette volna.

Nekünk tehát semmi okunk sincs
arra, hogy Wekerlének őszinteségében
tulságosan bizzunk. Akárhogy mondja is,

A magasból jött a hang. Gyenge, elfáradt,
cziczanyivakolás. És amint felnéztem, egy mez-
telen akácza első galyai között kis macskát
láttam. Fehér czicza volt, barna foltok-
kal. Pajkos gyerekek, harapós fogu kutyák
üldözték fel a fára. Hívtam, jöjjön le. Le-
jött. És az ölembe vettem. Fölmelenget-
tem. Hazavitem. Megettettem. Neki adtam
a vajás kenyérem felét. S azután ölembe ku-
porodott az idegenben talált hazátlan czicza,
rózsaszínű orrocskáját a kezemhez dörzsölte,
jólakottan, megelégedetten dorombolt. Föl-
emeltem a kezem, hogy megsimítsam... De
nyomban sikoltva ugrottam föl: topp! A go-
nosz macska egy hirtelen mozdulattal végig
karmolta a kezem fejét! Három vörös vonás
égett a kezemen. S a vörös vonásokból egy-
szerre kibugygyant a vér.

A mamám megharagudott, megfogta a
macskát s kitette az ajtó elé. Kinn már sötét
volt és hideg. És zuhogott az eső. Én pedig
sirtam. Ugy, ahogy csak a nagyon kicsi fiúk
tudnak zokogni.

Mert fáj a kezem. És nagyon sajnáltam
a cziczát. A cziczát, aki rossz volt, de mégis
szépen dorombolt addig, amíg az ölemben
feküdt.

Szép szemed van Grettli! Két tenyerem
közé fogom az arczodat s úgy nézek mélyen
a szemedbe. Hosszu, selymes pillák árnyéká-
ban meghúzódva ül mind a kettő. Zöld a szí-
nük. Opálos, ragyogó, mély színtű, sötétzöld.
Csillogó tüzzel égő fekete pont a közepük.
Szeretném tudni, mi lakik ebben a feketeség-
ben? Örökös éjszaka van odabenn a feketeség
mögött s én félek az éjszakától. Mert rémek,
meglepetések, ijedelmek laknak a sötétben. A
napfényt szeretem. A sugárzó, tiszta, ragyogó

ő nem akarja az önálló vámterületet s
ha rajta áll, nem is fogja megcsinálni.
Éppen azért az ország csak addig lehet
nyugodt, míg Wekerle és Beck közt a me-
gegyezés létre nem jön, mert a me-
gegyezés csakis Magyarország rovására
fog létrejönni s csakis az az újabb maszlag
lesz érdekes, amelylyel azt Wekerle be
fogja adni akarni a nemzetnek.

A 33. §.

Budapest, június 3.

A cselédnek tehát van becsülete. A cseléd-
törvény harminczharmadik szakaszát a képvise-
lőház abban a szövegezésben fogadta el, ame-
lyet Návay Lajos ajánlott. A míg az eredeti
szöveg, amelyet Darányi Ignác földművelésügyi
miniszter olyan hévvel védelmezett meg a bi-
zottságban, a pártértekezleteken és a kül-
lönböző tanácskozásokon, nemcsak a dor-
gálás jogát adta volna meg a gazdán-
ak, de a cselédet egyenesen megfosztani kí-
vánta becsületének megvédelmétől: — Návay
Lajos szövegezése az embert állítja az ember
mellé.

Jóleső megnyugvással konstatáljuk, hogy a
képviselőház kiállotta azt a tüzpróbát, amelybe
a kormány tehetetlensége juttatta. Ez az or-
szággyűlés bizonyos meghatározott feladatok
megoldására kapott mandátumot a nemzet-
től és meg kell állapítanunk, hogy eme
feladatok között nem szerepelt Darányi Ignác-
nak ez a törvényjavaslata. A magyar gazdának, a
nemzet ez államalkotó gerinczének érdekeit
mindig és minden körülmények között meg
kell védelmezni, de törvényjavaslatokat vinni a
képviselőház elé csak azért, hogy legyen mivel
az időt kitölteni, nem a módja ennek. Már
pedig Darányinak ez a törvényjavaslata min-
denképpen időszerűtlen, tartalmilag pedig meg-
nem felelő. A sokszor emlegetett becsület-
paragrafus azonban egyenesen szégyen-
pontja lett volna törvénykönyvünknek. Hiszen
Darányi ebben csak annyit akart törvénybe

napfényt, hogy messze lássak s minden pillan-
ban tudjam, hogy mi közelít? Félek ettől
a feketeségtől, ami a szemedben szédít, Grettli!
És a mély, opálos-színű zöldből, mint egy su-
gáros küllő, sárga erezések futnak le ebbe a
sötétségbe. Jaj nekem! Mint egy fekete testű,
sárga lábú, gonosz, vérszívó pók, olyan a sze-
med, Grettli, lesekledve, alattomosan húzódik
meg a selymes pillák mögött! Nem akarom
láttni! Ne nézz rám! Hunyrd be a szemedet,
Grettli!

Igazad van! Bolond vagyok ma! Teljesen
bolond! Nem is tudom, mi van néha velem!
Rosszindulatu ködök szoktak kovályogni a
levegőürben. Messze fönn, a vak fekete világ-
ürben, a rossz csillagzatok körül. S egy-egy
ködfoszlány néha ide vetődik hozzánk. Elho-
mályosítja a szemünk látását. Elveszi a virág
színét. Megkeseríti a csók mézét. Elidegeníti
egymástól a szerető, ragaszkodó lelke-
ket. Tapadó, nedves szemtelenséggel úgy
borítja el a lelkünket, mint egy szemfedő. Kép-
zeld el Grettli, hogy koporsóban fekszel és éisz
és visszakivánczol az életbe. De már föltettek
a ravatalra és rád terítették a szemfedőt. A
szemfedő rád nyomaskodik, elzárja előled a
friss levegőt, nem engedi, hogy lásd az eleven
lúktető életet. Nemsókára visznek, eltemetnek.
S a szemfedő miatt az élők nem látják azt,
hogy te éisz. Ilyen ez a köd Grettli!

Fojtó itt a levegő. Ránchezedik az ember
agyára. Azt hiszem ez sugalja a kétkedő, borús,
kétségbeeső gondokat.

Jöjj! Jöjj! Nyissuk ki az ablakot! A le-
vegő, az illatos, a buja, szerelemre hívó, lan-
gyos, tavaszi levegő hátha elűzi a gonosz,
rosszindulatu ködöket?!

iktatni, hogy aki bármi ok miatt cselédszoba
kerül, ezzel a becsületét is elvesztette. Ez pedig
semmiképpen sem lehet a gazdának érdeke. És
a fölzudulást a legjobban az jellemzi, hogy
Darányi Ignác földművelésügyi miniszter maga
is kénytelen volt a saját szövegezését elejteni
és Návay Lajos indítványát elfogadni.

Azok, akik az eredeti javaslat mellett sza-
vaztak, minden erővel szembe akarták állítani
a gazdát a cselédjével. A magyar gazdaközön-
ség azonban még a legkonzervatívabb rétegei-
ben is jószívű, emberséges és fölvilágosodott,
s nincs soraiban senki, aki a gazdák érdeké-
ben állónak mondaná, hogy a nép egy egész
osztályát, amelynek sok ezer hasznos tagja van,
becsületétől meg kell fosztani. A nemzet gerin-
czét látják a magyar gazdaközönségben és lel-
kes hévvel szállnak sikra érdekeik megvédel-
mezéséért gróf Andrassy Gyula, Justh Gyula,
gróf Batthyány Lajos, gróf Batthyány Tivadar,
Návay Lajos, gróf Esterházy Móricz, Sem-
sey László, Wekerle Sándor is, akik szin-
tén gazdák, sőt az ország legelső gaz-
dái közé tartoznak és mégis azt a fölfogást
vallják, hogy a cselédnek is van becsülete. Az
ő állásfoglalásukat joggal tehetette magáévá a
képviselőház többsége.

Ámde, amíg egyrészt megállapítjuk, hogy a
képviselőház többsége megakadályozta ennek a
szégyenparagrafusnak törvénybeiktatását, más-
részt keserűséggel kell rámutatnunk arra, hogy
a magyar parlamentben bizony azért nagyon
elharapódzott a reakziós fölfogás. Még a függet-
lenségi pártnak olyan talentumos fiatal tagja mint
Nagy Emil is annyira eltévelyedhetett,
hogy a reakciónáriusok vezérszónokául toltá
fel magát és Justh Gyulának ismét igaza volt,
amikor a folyosón olyan éles leczkét tartott az
igazi függetlenségi elvekről. Mélyen elszomo-
morító jelenség ez, amely az utóbbi időben
nagyon gyakran mutatkozik. És mindig a nem-
zetboldogító álortczát viseli. Mindig úgy
jelentkezik, mint a magyar gazdaközönség
leghivebb védelmezője, pedig éppen a magyar
gazdák voltak mindig a leglelkesebb harcosai
a szabadságnak, a függetlenségi eszméknek.
És ez természetes is. Magyarország földművelő
állam, gerinczét a gazdák alkotják. Őket kell
tehát megnyerni a reakciónak, ha sötétbe
akarja borítani az országot. Nos, eddig ez a
terve sohasem sikerült. Mindig akadtak a
világosságnak bátor harcosai, a kik megtud-
ták óvni a magyar gazdaközönség liberális,
nemes gondolkodását. A reakció ma újabb
vereséget szenvedett és visszavonulásra fogja
kényszeríteni éppen a magyar gazdák serege
mindenkor, ha föl meri üttni a fejét...

Budapest, június 3.

A képviselőház holnap, kedden, délelőtt
10 órakor ülést tart, amelynek napirendjén van
a ma elfogadott három jubiláris javaslat har-
madzori olvasása és a cseléd-törvény részletes
tárgyalásának folytatása.

A képviselőház munkaröndje. A képviselőház hol-
nap folytatja a cseléd-törvényjavaslat részletes tár-
gyalását. A vita még egy-két napig tart, azután a
javaslat javaslatok tárgyalására kerül a sor. A
koronázó jubileum ünnepe miatt a Ház pénte-
ken és szombaton nem tart ülést s a jövő héten
folytatja a vasutas javaslatok tárgyalását. E javas-
latok elintézése után az első ülészakot bere-
kesztik.

A kőhalmi mandátum. Nagyszombenből táviratoz-
ták: A tegnap megtartott választógyűlésen a kő-
halmi választókerület egyhangulag Eitel Adolf
Viktor jelöltségében állapodott meg.

A válság-hirek.

— Nyugodtabbak a kedélyek.

A cselédtörvény.

A politikai világ ma elsősorban azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy van-e becsülete a gazdasági cselédnek vagy sem. A képviselőház napirendjén a cselédtörvénynek sokszor emlegetett 33. szakasza állott, amely *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter szerencsétlen szövegezésében csak annyit akart beiktatni a magyar törvénykönyvbe, hogy a cseléd sor egyenlő a becsületvesztéssel. És ha már az is mélyen elszomorító, hogy ilyen javaslat egyáltalán a törvényhozás elé kerülhetett, még szomorubb, hogy a függetlenségi pártban, amelynek egész programja a népjogok kiterjesztésének elvén épült föl, akadtak ennek az indítványnak védelmezői is. De hát a képviselők többsége mégis a Návay-féle indítványt fogadta el, amely azt a jogfosztást kiküszöbölte a törvényből. Meg kell azonban állapítani, hogy a képviselők egy jelentékeny része tartózkodott a szavazástól, míg az ismert liberális gondolkodású törvényhozók nagyobb része meg sem jelent a Házban. Éppen ez a körülmény teszi lehetővé, hogy a reakciós áramlat mégis elő tud törni időközönként, pedig az kétségtelen, hogy a szabadelvű gondolkodású képviselők hasonlóan nagyobb többségben vannak a törvényhozásban. Ebből is kitűnik, mennyire fontos, hogy a képviselők szorgalmasan járjanak el az ülésekre. A nevezetes szavazás előtt a folyosón érdekes szótárgyalás támadt *Nagy* Emil és *Justh* Gyula, a Ház elnöke között. *Nagy* Emil ugyanis beszélt nem épen liberális szempontból. *Justh* Gyula is ezen a véleményen volt.

— Így nem beszél függetlenségi képviselő — jegyezte meg a Ház elnöke.

— Ha nem volnának szocialista izgatások, én is másképp beszéltem volna — feleli *Nagy* Emil.

— Ez nem ok — mondja *Justh* Gyula.

— Egyébként kritikát nem tűrünk — válaszol *Nagy* Emil.

— Látod, — mondotta erre *Justh* — ez is olyan dolog, amely nem fér meg a függetlenségi szellemmel.

... És a Ház elnökének ismét igaza volt.

Kombinációk a válság körül.

Elintézvén a cselédek becsületének kérdését, a politikusok visszatértek az alkotmánybiztosítók miatt szárnyrakelt válsághírek tovább bogozásához. A kedélyek ugyan szombat óta lényegesen nyugodtabbak lettek, de a teljes megnyugvás még távolról sem tért vissza. A kormány környezetéből eredő csillapításokat egyenesen arra vezetik vissza, hogy a koronázási jubileum hangulatát, amely különben sem a legrozsásabb, nem akarják teljesen borossá tenni. Ezért hirdetik most a leghatározottabban, hogy nincs semmi ok az idegességre, hogy nincsen semmi válságra kilátás, bár a korona és a kormány között valóban nagy nézeteltérések vannak. Kiindulási pontja az alkotmánybiztosítók miatt támadt konfliktusnak a paktum állítólagos félremagyarázása, a melyre igen jellemző berlini tudósítónknak következő távirati jelentése:

A bécsi hírek informálnak.

A *Berliner Rundschau*nak táviratozza bécsi tudósítója, hogy alkalma volt beszélni egy politikussal, aki a magyar ügyekbe alaposan be van avatva és aki a korona és a magyarok közt ezidőszert levő viszonyról ezeket mondta:

— A császár felette el van keseredve a koalíció eddigi tényei miatt és nagy bizalmatlansággal nézi további terveit, céljait. Az a mód, ahogyan a koalíció a kormányváltáskor létrejött paktumot magyarázza, nem felel a korona felfogását. Kossuthnak és a függetlenségi pártnak Ausztria ellen és a vámközösség ellen követett eljárása, a mely egyenesen a pragmatika szankcióját érinti, gondolkodóba ejtette az uralkodót. Magától értetődik, hogy a császárra kedvezőtlen benyomást tett az a mesterkélt magyarázat, amelylyel a koalíció kitért a létszámemeléstől, jóllehet a paktumban kötelezettséget vállalt rá. Ehhez járult *Goluchowski* megbuktatása, a vá-

lasztási reform halogatása, noha a trónbeszéd hangsúlyozta, hogy a választási reformnak haladéktalanul, még az alkotmánybiztosítók előtt kell megvalósulnia. E kérdések miatt egyre jobban kiélesedett az ellentét a korona és a magyar nemzet közt. A függetlenségi párt és általában a koalíció arra törekszik, hogy a korona jogait korlátozza s ehhez a korona nem adhatja beleegyezését a választási reform megalkotása előtt. A budapesti riasztó hírek arra valók, hogy pressziót gyakoroljanak vele a császárra. De a függetlenségi párt kész volna megszavazni a létszámemelést, lemondani az alkotmánybiztosítókra és megalkotni az általános választói jogot, ha a kormány hatalmába kerithetné és a hatvanhetes pártot teljesen háttérbe szoríthatná.

Ime a bécsi hírek informálnak a külföldet. A gonosz célzat annyira nyilvánvaló, hogy nem is kell magyarázni.

De a *N. Fr. Pr.* sem ír különben, amikor, bár kissé óvatosabban a mai esti lapjában a magyar koronázási jubileum előtti hangulatról elmélkedvén, ilyeneket mond:

Az alkotmánybiztosítók célja az, hogy a magyar parlament ily módon gyarapítsa hatalmát a katonai kérdések körül vivandó harcra. A korona és a koalíció között létrejött paktumról az alkotmánygaranciákat illetőleg olyan kalandos hírek vannak forgalomban, amelyeket csak azoknak a titokzatos áprilisi napoknak története tesz érthetővé. A fegyverszünetet azért kötötte a korona, mert bizást remélhette, hogy a béke napjaiban sikerülni fog higgadtan és nyugodtan meghányi-vetni a katonai kérdéseket. Ez a remény azonban nem vált valóra és ebből magyarázható a korona részéről az alkotmánybiztosítók halogatása, viszont a magyar parlament részéről az a sürgős törekvés, hogy a hatalmat megnövelje akaratának keresztülvitelére. E nézeteltéréseknek sokkal komolyabb a kérdés, hogy mi módon gondolja Magyarország azt a politikáját folytathatónak, amely a koronát bizalmatlansággal tölti el a parlament irányában, a parlamentet pedig a koronával szemben. Ez egészen kétségtelen, sőt tarthatatlan helyzet, mert a belőle következő surlódások a legsúlyosabb bonyodalmakra vezethetnek. Ilyen hangulatok közepett készül Magyarország a koronázási jubileum ünnepeire. Természetes, hogy ilyen viszonyok közt szó sem lehet szíves közeledésről és ezek a hangulatok alaposan jellemzik a korona és a magyar parlament viszonyát. Ebben van a legnagyobb veszedelem.

Buktatják a kormányt.

Sőt Bécsben már a kabinet bukását is hirdetik, jelentve, hogy a miniszterelnök holnap beadja a kormány lemondását. Egy bécsi hetilap, a „Montagsrevue“ ugyanis a következő érdekes hírrel szolgál:

Pénteken este a hirhedtté lett vacsora után azt beszélték politikai körökben, hogy a *Wekerle* kormány benyújtotta lemondását. Azok az értesülések, amelyeket budapesti levelezőnk a függetlenségi párt vezető köreiben szerzett, megerősítettek ezt a feltevést. Gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter sürgetésére a kabinet elhatározta, hogy benyújtja lemondását. Ez a határozat azonban nem ment egészen simán. A kabinet egyik tagja kézzel lábbal kapálózott ellene és vonakodott aláírni a lemondási kérvényt csupán az alkotmánybiztosítók megtagadása miatt. Ez a miniszter *Kossuth* Ferencz volt. Ha a felség elfogadja a lemondást, akkor *Kossuth* Ferencz miniszterelnökségére kerül a sor. Ez a történelmi nevezetességű férfiú, akinek nevéhez a legradikálisabb közjogi program fűződik, a legalkalmazkodóbb, a legelőzékenyebb és a legkevésbé radikális tagja a függetlenségi pártnak és ha neki sikerül többséget szereznie a függetlenségi és az alkotmány-pártból és ha erős gazdasági programot ad a közjogi kérdések kikapcsolásával, akkor ő a jövő miniszterelnöke, noha *Justh* Gyulát is kiszemelték a kormányalakításra.

Ha mindezeket a bécsi híreket összevetjük, kétségtelenül megállapíthatjuk, hogy az osztrák udvari körök ilyen oldaltámadásokkal a koalíció egységét igyekeznek megbontani. Ez a tervük azonban nem fog sikerülni, ha a kormány erélyesen hozzááll tulajdonképeni feladatainak megoldásához.

A kiegyezési tárgyalások.

A válsághírek okozta nyugtalanság lecsillapításához pedig különösképpen most olyan körülmény is hozzájárult, amely eddig magában szintén nyugtalanságot tudott kelteni. A kiegyezési tárgyalások folytatása ez. Ugy érveltek ugyanis ma a képviselőház folyosóján, hogy a király meg fogja adni beleegyezését az alkotmánybiztosítók becikkelyezéséhez, mert különben teljes kormányválságot kellene felidéznie. Ez pedig nagy veszedelmet rejtene magában már a kiegyezés miatt is. Ha ugyanis a *Wekerle* kormány megkötésében s mielőtt a két parlament elfogadja a kiegyezést, a *Wekerle*-kormány lemond, akkor nagyon kérdéses, vajjon az új kormány vállalja-e a lemondott kormány megállapodásait? Ez a megfontolás volt az, amely lecsendesítette a kedélyek izgalmát. Szóba került pedig a kiegyezés kérdése abból az alkalmából, hogy az osztrák miniszterelnök tegnap Budapesten időzött és tanácskozott *Wekerle*-vel. Báró *Beck* miniszterelnök ugyanis — mint előre jeleztük — gróf *Attems* kíséretében Budapetre érkezett s dél előtt fél 11 órakor a miniszterelnökségi palotába ment, ahol dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnökkel délután fél 5 óráig tartó megbeszélést folytatott, amelyet csupán a dejeuner szakított meg. A dejeunerre gróf *Attems* is hivatalos volt.

Ezen az értekezleten a két miniszterelnök a kiegyezés egész anyagát megvitatta az osztrák kormány által kidolgozott javaslatok alapján; megállapították a két kormány álláspontja között fennálló eltéréseket és kijelölték a kiegyezési anyag ama pontjait, amelyek még előzetes tárgyalást kívánnak meg. Végül megegyezés történt arra nézve, hogy az osztrák miniszterelnök a közgazdasági miniszterek társaságában a jövő héten Budapetre érkezik, ahol hétfőn a kiegyezési tárgyalásokat folytatni fogják. Ezzel kapcsolatban Bécsből azt jelentik, hogy a kiegyezési tárgyalások folytatására hétfőn Budapetre jönnek báró *Beck* miniszterelnök, *Derschatta* vasutügyi miniszter, *Korytowski* pénzügyminiszter, gróf *Auersperg* földmívelésügyi miniszter, *Forst* kereskedelemügyi miniszter és több osztályfőnök.

Ezzel tehát a kiegyezés dolga újabb stádiumba jut, de amely semmiképpen sem alkalmas arra, hogy az eredményt közelebb hozza. A tegnapi találkozást tudvalevőleg a két miniszterelnök már a legutóbbi tárgyalások idején állapította meg. Akkor határozták el, hogy amint az előző tárgyalásokról szóló munkálatokat megküldték, ennek megvitatására újra összejön a két miniszterelnök. Az osztrák kormány az elaborátumát a magyar kormány már régebben kézhez vette és most *Beck* miniszterelnök közvetlenül *Wekerle* magyar kormányelnöktől tudhatta meg, hogy az osztrák kormányban abban kifejezett álláspontja itt milyen fogadtatásra számíthat. Az osztrák kormány elaborátumát az egyes magyar szakminisztériumokban már áttanulmányozták. Hogy milyen általános benyomást nyertek abból, arról nem adhatunk számot, de beavatott körökben báró *Beck* mostani budapesti látogatása kapcsán is azt halljuk, hogy ez a benyomás kevésbé biztató. Az osztrák kormány nem az eddigi eredmények összegezésére és a még kiegyenlített ellentétek körül elfoglalt álláspontja körvonalazására szorítkozott. Az a munkálat, mely törvényjavaslati formába öntve, a magyar kormány előtt fekszik, mint az osztrák kormány álláspontja, sok lényeges pontban kedvezőtlenebb reánk nézve, mint azt a legutóbbi tárgyalások után a tárgyalásokban résztvevő magyar államférfiaknak okuk volt várni. De hát az osztrák kormány — a mint már annyiszor hangsúlyoztuk — az osztrák *Reichsrath* megnyitása, illetőleg az osztrák pártokkal való megegyezés előtt a kiegyezés dolgában semmit sem határozhat, s így a jövő héten meginduló újabb tárgyalásokról már most megjósolhatjuk, hogy eredményt nem fognak hozni.

A miniszterek Bécsben.

Az osztrák kormány tagjainak különben holnap ismét lesz alkalmuk *Wekerle* Sándor miniszterelnökkel tárgyalni, mert *Wekerle* Sándor miniszterelnök ma délután öt órakor Bécsbe utazott, *Jekeli* Lajos honvédelmi mi-

niszter társaságában. A minisztereket Roskoványi huszárkapitány és dr. Bárzay István fogalmazó kísérik. Az utazás célja az Erzsébet-emlék leleplezésén való részvétel, amelyen holnap négy miniszter képviseli a kormányt: a miniszterelnökön és Jekelfalussyon kívül gróf Zichy Aladár és Günther Antal igazságügyi miniszter, ki már tegnap Bécsbe utazott. A miniszterek valószínűleg még a holnap nap folyamán visszatérnek Budapestre.

Névszerint szavaztak.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 3.

Régen nem esett meg a képviselőházban, hogy név szerint szavaztak volna. Ma név szerint szavaztak arról, elfogadják-e a cseléd-törvényjavaslatnak harmadik szakaszát. Ez a szakasz olyan jogokat biztosít a gazdának, amilyen jogok még a középkorban sem voltak. Náray Lajos a múlt ülésen úgy kérte módosítani ezt a paragrafust, hogy a gazda megdorgálhatja ugyan a cselédjét, de a fizetéséből levonni büntettképpen: ehhez nincsen joga. E körül a módosítás körül még ma is veszekedtek. Mérey Lajos és Nagy Emil valóságos veszedelemnek tüntették fel Náray indítványát; szerintük, ha azt megszavazzák, összeomlik a társadalom alapja. Különösen Nagy Emilen csodálkoztak, akit mindenki felvilágosodott embernek hitt. Retrográd beszéde általános fölháborodást keltett elvbarátai között. Kovács Ernő, Somssich Tihamér szintén a módosítás ellen beszéltek, míg Nagy Dezső mellette. Izgalom közepette indult meg a szavazás. Lesték, ki hogyan szavaz. A miniszterek mind a javaslat eredeti szövege ellen szavaztak. A másik tábor részint a függetlenségi pártból, részint az alkotmánypártból rekrutálódott, de — sajnos — különösen a függetlenségi pártból. A liberális negyvennyolcasok igen görbén néztek a „reakcionáriusokra“, akik nyíltan szembe mertek helyezkedni a párt hagyományaival és elveivel. A néppárt jobbára nem szavazott, a folyosóra menekült, nehogy szint kelljen vallania. A szavazás eredménye az volt, hogy Náray indítványát hetvennégy szóval ötvenegyet ellen elfogadták. Nagy lelkesedést keltett az eredmény kihirdetése. A többi szakasz tárgyalását már kevesebb érdeklődés kísérte. Mindenki módosított ugyan, a ki birt, de azért mégis eljutottak a negyvenhatodik paragrafusig. Holnap folytatják a vitát. A cseléd-törvényjavaslat előtt a koronázási jubileumról szóló tervezetet tárgyalták. A Ház maga hidegen fogadta ezt a javaslatot; csak épen a nemzeti-ségek nevében Hodza Milán használta föl az alkalmat, hogy tömjént hintsen a „trón számolya“ elé. Az érem- és pénzszerződésről szóló javaslat tárgyalásánál Szappanos István arról tudakozódott, vajjon nem akarja-e a kormány 1910-en tul kitölteni azt a szerződést, mert ő bizony 1910-en tul semmiféle szerződést nem akceptál. A miniszterelnök kertelő válasza után elfogadták ezt a javaslatot is.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Várady Károly és Hammersberg László.

Az elnök: Az ülést megnyitja. Bejelenti, hogy a képviselőház küldöttsége résztvett a hajduböszörményi Bocskay-szobor és a zólyomi Rákóczi-szobor leleplezésén.

Következik a koronázási jubileumról szóló törvény.

A Potemkin-jubileum.

Hoitsy Pál visszahint a negyven évvel ezelőtti történetekre. Mikor a baj legnagyobb volt, akkor ő felsége, saját szívére hallgatva, visszaadta az alkotmányt. Ennek évfordulóját a kormány nem

külső ünnepekkel, hanem intézményekkel akarja megünnepelni.

Hodza Milán: A nemzetiségeknek az uralkodó családhoz való hűségét, szeretetét és ragaszkodását hangoztatta. Reméli, hogy az ország sorsát felséges királyunk uralkodása mellett a jövőben az általános választói jogból eredő parlament irányozza.

A javaslatot ezután általánosságban elfogadták. Következik a részletes tárgyalás.

A címet Hoitsy Pál előadó módosításával fogadták el.

Hoitsy Pál a második szakasznál indítványozza, hogy a fehéregyházi templom telkének megszerzésére adják meg a kisajátítási jogot is.

Az indítványt elfogadták. Elfogadták ezután az egész törvényt részleteiben is.

Következik a koronaértékről szóló törvény kiegészítéséről szóló javaslat.

Hoitsy Pál előadó a javaslatot elfogadásra ajánlja.

A javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadták.

Hoitsy Pál előadó ajánlja elfogadásra az érme- és pénzszerződés kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot.

Szappanos István kérde, hogy 1910-en tul kitölteni akarja-e a kormány a szerződést, mert semminemű meghosszabbított szerződést el nem fogad.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy a kiegészítéshez és banküggyhöz a pénzügyrendszernek semmi köze nincs. A pénzek maradandók és meg lesznek, még ha történetesen teljesen elválnánk is Ausztriától.

A javaslatot ezután általánosságban és részleteiben is elfogadták.

Az elnök: Ajánlja, bízzák meg az elnökséget, hogy a Ház hódolatát a jubileum alkalmából a király előtt kifejezhesse és javasolja, hogy a jubileum napján, június 8-án a Ház ne tartson ülést. A javaslatot elfogadják.

Következik a cseléd-törvény részletes tárgyalásának folytatása.

A hírhedt paragrafus.

Gróf Somssich Tihamér: A tárgyalás alatt lévő harminczharmadik szakasz eredeti szövegét fogadják el.

Kovács Ernő az eredeti szöveget fogadja el. Mérey Lajos nem fogadja el Náray indítványát. Kijelenti, hogy a szocialisták nem izgatják fel annyira a kedélyeket, mint ahogy Náray szombati beszéde fölizgathatta. (Nagy zaj.) A cseléd azért jön szolgálni, mert isten rendelése, hogy kedvezőtlenebb helyzetben legyen, mint a gazda. (Nagy zaj.)

Nagy Dezső szerint Mérey logikája csak a Náray javaslatnak elfogadására utasíthat. Reméli, hogy a modern Magyarország nem fog a porosz junkerek után indulni, hanem a Ház elfogadja Náray módosítását.

Nagy Emil esatlakozik Mérey felfogásához. A humanizmus terén nem enged magát terrorizálni senki által. (Nagy zaj.) Irányi Dániel elveit elfogadja, de nem hajlandó mindig azt nézni, mit csináltak negyven esztendeje. (Helyeslés.) Soha nem fogja keresni a frázisokat és nem nézi, mi tetszik a tömegnek. (Taps a néppártban. Nagy zaj.) A nemzeti társadalmat arról az oldalról fenyegeti veszedelem, amely munkásbarátoknak mondja magát. Jövők attól függ, megtudjuk-e tartani a nép vezetését. Mi Magyarországon tele vagyunk szellemi proletárokkal. Ezek biziklin beutazzák az országot és izgatnak. (Zajos helyeslés.)

Bernáth István előadó reflektál az elhangzott felszólalásokra.

Az elnök: A vitát berekeszti. Náray indítványára névszerinti szavazást kértek. (Helyeslés.)

Megkezdődik a szavazás. Az első szavazó örgróf Pallavicini György, aki nemmel szavaz, vagyis Náray mellett.

Bozóky Árpád, mikor szavazásra felszólítják, kijelenti: Nem szavazok.

Az elnök: Akik jelen vannak, a házszabályok szerint tartoznak szavazni.

Bozóky Árpád erre kimegy a teremből.

A feketék és liberálisok.

Igenmel szavaztak:

Baross János, gróf Batthyány Zsigmond, Bernát István, Betegh Imre, Burdia Szilárd, Burgyán Aladár, Ciočan János, Csepregy István, Darányi Ferencz, Emődy József, Farkas József, Fáby Károly, Fernbach Péter, Förster Ottó, Gál Sándor, Gothárd Sándor, Hoffmann Ottó, Hoitsy Pál, Kállay Lipót, Kállay Tamás, Kopony Vilmos, Kovács Ernő, Kubik Gyula, Kuszka István, Luby Géza, ifj. Madarász József, Malatinszky György, Marjay Péter, Máriaassy Mihály, Mérey Lajos, Nagy Emil, Novák Dániel, Okolicsányi László, Okolicsányi-Zsedényi Ede, Péscha Miklós, Pechy Zsigmond, Pozsgay Miklós, Ráth Endre, Rudnyánszky György, Simkó József, Szappanos István, Szemere Huba, Szentkirályi Zoltán, Szereday Aladár, Szontágh Andor, báró Sztojanovits Iván, Thaly Ferencz, Thaly László, Wildfeuer Károly, Zboray Miklós, gróf Zichy Vladimir, összesen ötvenegyet.

Nemmel szavaztak:

Ajtay Aladár, gróf Andrassy Gyula, Babocsay Sándor, Barabás Béla, Barta Odön, gróf Batthyány Lajos, gróf Batthyány Tivadar, Bernát Béla, Bre-diceanu Kornél, Bródy Ernő, Bauer Antal, Csitáry Béla, Csizmazia Ferencz, Darányi Ignác, Dániel Pál, gróf Desseffy Emil, Ernst Sándor, gróf Eszterházy Mór, Eber Antal, Farkasházy Zsigmond, Gáspár János, Giesswein Sándor, Grätz Gusztáv, Heinrich Antal, Hencz Károly, Hentaller Lajos, Hédevári Lehel, Hodza Milán, Hódy Gyula, Illés Bálint, Irsay József, Jekelfalussy Lajos, Justh János, Kardos Samu, Kecskeméthy Ferencz, Kelemen Samu, László Mihály, Lázár Pál, Leitner Adolf, Lindner Gusztáv, Lovász Márton, Melcer Vilmos, Meskó László, Mezőfi Vilmos, Mihályi Tivadar, Moskovics Iván, Muzsa Gyula, Nagy Dezső, Nagy Ferencz, Nagy György, Náray Lajos, Oberth Károly, Olay Lajos, örgróf Pallavicini György, Pető Sándor, Popovics Sándor, Raisz Aladár, Röck Iván, Sággh Manó, Semsey László, Somogyi Aladár, Szabó Károly, Szatmári Mór, Szász József, Szunyogh Mihály, gróf Thorockay Miklós, Trauschenfelsz Emil, gróf Uchtritz Amadé, Várady Károly, Világhy Gyula, Weisz Julián, ifj. Wekerle Sándor, id. Wekerle Sándor, gróf Zichy Béla, összesen hetvenegyet.

Az elnök: kihirdeti az eredményt. Az eredeti szöveg ellen szavazott 74, mellette 51 képviselő, tehát az eredeti szöveget 23 többséggel elvetették és elfogadták Náray indítványát. (Felkiáltások: Eljen Náray!)

A szünet után, egy óraker, folytatják a tanácskozást.

A további tárgyalás.

A harmincznegyedik szakaszt vita nélkül a munkásügyi bizottság szövegezésében fogadták el.

Gróf Somssich Tihamér a harminczötödik szakasznál stílus módosítást nyújt be, amelyet a Ház elfogadott.

A harminczhatodik szakaszt Horváth József (marosújvári) stílus módosításával, a harminczhetedik, harmincznyolcadik és harminczkilencedik szakaszt változatlanul fogadták el.

Mezőfi Vilmos a negyvenedik szakasznál azt a módosítást ajánlja, hogy két hónappal a szolgálat lejárta előtt a szerződést meg kell újítani.

Darányi Ignác fölöslegesnek tartja a módosítást.

A negyvenedik szakaszt változatlanul fogadja el a Ház.

Eber Antal a negyvenegyedik szakasznál azt indítványozza, hogy minden esetben, amikor árverés útján vesz meg valaki egy birtokot, akkor a birtok átvételekor kezdődjék meg a jog a cselédek fölött való rendelkezésre vonatkozólag.

Hammersberg László stílus módosítást ajánl.

Mezőfi Vilmos a szakasz intézkedéseit a nem éves cselédekre is kiterjeszteni kéri.

Darányi Ignác Hammersberg és Eber módosításait elfogadja.

A Ház a negyvenegyedik szakaszt Hammersberg László és Eber Antal módosításával fogadta el.

Vásárhelyi Dezső a negyvenkettedik szakasznál a földmívelési bizottság módosítását kéri elfogadni.

Mezőfi Vilmos a cseléd gyors elbocsátásának olaj szigorítani kívánja. A szöveg „botrányos viselet“ kifejezése helyett „botrányosan erkölcsstelen viselet“ tétessék. A perlekedés ne legyen erie ok.

Darányi Ignác szerint a javaslat szövegében rendszeres perlekedésről van szó, a többi kifejezéseket is precízezzék tartja.

A negyvenkettedik szakaszt változatlanul fogadták el.

Nagy György a negyvenharmadik szakaszhoz azt a módosítást ajánlja, hogy a kiskorú cseléd utlevélnyerés esetén egy hónapi fölmondással megszüntetheti a szerződést.

Thaly Ferencz a szakasz a) pontjának, Csizmadia Ferencz pedig b) pontjának a kihagyását indítványozza.

Moskovitz Iván az a beszúrást javasolja, hogy a cseléd akkor is felmondhatja a szerződést, ha kiskorú testvéreinek van szükségük rá a gazdaságban.

Darányi Ignác Thaly indítványa fölött való döntést a Házra bizza. Nagy György és Moskovitz indítványát elfogadja. Csizmadiát nem.

A Ház a negyvenharmadik szakaszt Thaly, Nagy György és Moskovitz módosításával, a negyvenharmadikat pedig változatlanul elfogadta.

Mezőfi Vilmos ellenzi, hogy a gazda az ellene izgató, vagy lázító cselédet fölmondás nélkül bocsáthassa el. Azt a módosítást ajánlja, hogy csak a szolgálati idő alatt a követett büncselekményekért legyen a cseléd elbocsátható.

A 45. szakasznál Szereday Aladár és Förster Ottó stílus módosításokat indítványoznak.

Darányi Ignác felszólalása után a Ház a szakaszt a módosításokkal együtt elfogadta.

A holnap ülése napirendjének megállapítása után elnök az ülést negyedhárom óraker berekeszti.

A t. Házból.

I. Jubiláljunk.

A vonat be van fűtve. Éppen csak egy perczig kell még várni és mehet. Egy bokkrétát kell még összekötni, amit feladjanak. Harmatos virágokból össze kell rakogatni minél többet, minél szebbet. Egy loyális, hódolatteljes beszédet kell elmondani és a koronázási jubileumra vonatkozó javaslatokat kell megszavazni és aztán mehet Wekerle Bécsbe, hogy átnyujtsa a bokkrétát és előterjesztést tegyen a királynak.

Már csak négy nap választ el a koronázási jubileumtól, egyetmást el kell rendezni, hogy a király — ha jön — ne találjon itt vitalom helyett szomorúságot, öröm helyett bánatot, elégedettség helyett keserűt.

Justh Gyula üres padok előtt nyitja meg az ülést, csak itt-ott gunyaszt egy pár hallgató honatya. A többi a folyosókon van, hiába csengetnek nekik. A kormány tagjai sincsenek valamennyien helyükön. Az ünnepies aktusoknál néha a formával is meg kell elégedni s a lényeg a folyosókon maradhat.

Csendes zsbongás közben hirdeti ki az elnök:

— Következik dicsőségesen uralkodó I. Ferencz József király megkoronáztatása negyvenedik évfordulójának megörökítésére alkotandó művekről a miniszterelnök törvényjavaslat. Az előadó urat illeti a szó.

Felemelkedik Hoitsy Pál és elmondja a beszédet. Elmondja azt a bizonyos beszédet, melyben hűségünkről és odaadásunkról biztosítjuk az uralkodót, de hangoztatjuk az alkotmányhoz való hasonló hűségünket.

Ünnepelvén, ezt ünnepeľjük, jubilálván, az alkotmányosság helyreállítását jubiláljuk. Most már menjenek csak a javaslatok. Hodzsa Milán töviseket akar eldugni a rózsák közé, de a bokkrétát óvja a kormány. (Olyan a magyar lovagiasság, hogy a tövisekkel inkább a maga kezét sebzi meg, semhogy a hódolat jelvényein szépséghiba essék).

Megszavazzák, másképen nem cselekedvén. Félre állanak, akik abban a véleményben voltak, hogy jubileumot nem lehet addig szavazni, amíg alkotmánybiztosítókat nem szavazhatunk.

Hallgatják a szálló beszédet, hogy Wekerle már a múlt héten egyszer lemondott és hogy holnap talán megint le fog mondani... Oh, a bokkrétát át fogja adni, akármilyen történik is. A jubileumra gondoskodnak, nehogy össze essék a két dátum, nehogy amikor az alkotmány helyreállításának jubileumát ülik, ugyanakkor az alkotmány megerősítése elleni tiltakozást kelljen kihirdetni.

A jubileumi aranyérmeket is megszavazzák. Csak Szappanos István aggodalmaskodik, hogy minő viszony lesz ezen pénzek között és az önálló jegybank között. Kell is ahoz viszony. Ki beszél szerelemről? A jubileum más, a ki egyezés is más; az aranyérem nem arra való, hogy az érem másik felét is megmutassák.

Megszavaztatik... megszavaztatik... Ki kell tüzni harmadik szavazásra... írni a jegyzőkönyvet... átküldeni a főrendiházhoz, hogy a méltóságos főrendek is hódoljanak... aztán be kell zárni az aktákat... Mi csak jubiláljunk, a nép majd fizet... A népnek talán elég lesz annyi, ha megengedik, hogy vasárnap és ünnepnap ingyen mehessen be a Margitszigetre és amit így megspórol, azt befizetheti községi adóba.

A folyosón Andrassy Gyula halad végig.

Circumspectumos politikusok ijedten néznek utána:

— Nem úgy fest, mint aki engedne. Meglátjátok, az alkotmánybiztosítókból még második magyar vezényszó lesz. Az udvarnál nem szeretik a szikár, csontos embereket. Az alkotmányosságot is olyan jóllakott magyarnak képelték, aki mulatozás közben inkább eldobálgat a vagyonából, semhogy a jussát megoltalmazza. De csak jubiláljunk.

* * *

II. Nagy szavazás.

— A levegő izgalmas villamossággal telt meg... — így jegyzi a hangulatot a politikai tudósító.

A cselédtörvény 33-ik paragrafusa csakugyan olyan jelvénynek lett, hogy vele erőszakkal a liberalizmust akarták szembeállítani a reakcióval. Aki a Návay módosítását fogadja el, az a liberális, aki ellene szavaz, az a reakciós. Mi van a paragrafusban és mi van a módosításban, erről tán már meg is feledkeztek. A paragrafusban az van, hogy a gazdának joga van a cselédjével úgy bánni, mint eddig. A módosításban az van, hogy emberségesen kell vele bánni. Hol a liberalizmus, hol a reakció? Nagy Emil haragtól elfulladva, rekedten szónokol benn a módosítás ellen, mert úgy véli, hogy általa az országot kiszolgáltatták az izgatónak. Justh Gyula hirdeti, hogy az ilyen beszéd nem méltó a függetlenségi párthoz, szégyenli.

Teljes kavarodás van. Korteszkednek a módosítás mellett és a módosítás ellen. A kormány már a módosítás pártjára állott.

— Oh — kiáltják a tulsó oldalon — a kormány a szabadkőművesekkel, a szocialistákkal és a zsidókkal együtt van.

— Hát gróf Esterházy Móríc zsidó? Gróf Batthyányi Lajos szocialista?

Nagy pourparlerk indulnak meg. Akik az eredeti szöveget akarják meghagyni azok „igen”-nel szavaznak, akik a módosítás mellett vannak, azok „nem”-mel szavaznak. Megszületik a tréfás állapotjelző. A liberálisok mondják:

— Mi fogunk győzni, mi győzünk a *nemesek* („nem”-esek). Így keletkezik, a régiek istápolásával az új nemesek rendje.

Meglátjuk milyen zürzavarral jár az ilyesmi. A régiekhez ragaszkodók magyarázzák, hogy az eddigi állapot nem jelent emberrelenséget Kálly Tamás beszéli, hogy az atyja, ha a cseléd beteg, elmegy hozzá, gyógyíttatja, vizet neki aszubbort. Ha a cselédje felkeresi, kezét fog vele, leülteti s úgy diskurálgat vele, mint bármelyik uri barátjával. De ha rossz fát tesz a tűzre, akkor bizony összeszidja, nem válogatja a kifejezéseket.

— De muszáj-e úgy beszélni vele, hogy „te marha”?

— Hát Ujházi mester nem minden barátjának azt mondja *marha*.

— De a mester idéző jelben mondja.

— A magyar gazda is idéző jelben szidja össze a cselédjét. Csak próbálják azért elcsalni, akármilyen mézes mázos beszéddel...

Szavaznak már. Még pedig névszerinti szavazás van, mely a P. betűnél kezdődik.

— Paraszt nevelés! — mondják rá a kadeneciát.

Felolvassák a névszerinti szavazást kérő ívet. Arra is vegyesen van írva gróf, lateiner, birtokos, gazdag, szegény, minden rangu és minden vallásu... gróf Batthyány Lajos... Nagy Ferencz... Semsey László... Mezős Vilmos... gróf Esterházy... Kelemen Samu...

És ime, a szavazás is úgy kezdődik, hogy elsőnek a liberális módosítás mellett

gróf Pallavicini György szavaz, másodiknak Pető Sándor. S ennek aztán összevissza a liberális „nem”-esek, az ellenzéki „igen”-lők ugyannyira, hogy a szavazók személye folytán okvetlen el kell tűnnie a liberális és reakciós megkülönböztetésnek. Pozsgay Miklós igennel szavaz, Popovics Sándor nemmel, Szappanos István igennel, Szász József nemmel, két Zichy közül Zichy Béla nemmel, Zichy Vladimir igennel. Két Batthyány közül Batthyány Lajos nemmel, Zsigmond igennel. A miniszterek közül Wekerle Sándor szavaz először nemmel, a fia következik utána és tiszta véletlen, hogy nemmel igennel szavaz. Az egyik Bernáth (Béla) nem, de a másik Bernáth (István) igen.

Amikor Bozóky Árpádra kerül a sor, az ajtó mellől azt kiáltja:

— *Nem* szavazok.

— *Nem-mel* szavaz? kérdezik.

— *Nem* azt mondom, hogy *nem*, hanem azt mondom, hogy *nem* szavazok.

— Az *nem* lehet! — kiáltják. — Ha itt van, szavazni kell.

Justh Gyula is beszél:

— *Nem-mel*, vagy igennel, de szavazni kell.

Bozóky Árpád azonban márt ezt *nem* várta meg, hanem kiment. *Nem* szavazott. De ennyi sok *nem* dacára sem irhatták be a *nem-mel* szavazók közé, hanem azok közé, akik nincsenek jelen. Amikor átestek rajta, még utána kiáltották:

— Gyere vissza Árpád, minden meg van bocsájtva.

Bródy Ernő olyan harsányan kiáltotta a „nem”-et, mintha ezt az egész kámpányt ő vezette volna.

Most Darányi Ignác következik. Csendesen mondja:

— *Nem*.

(Elvégre is az ő gyermeke volt, akit most kitagad.)

Juriga Nándort is szólítják. Mily szívesen szavazna. De Tassy jelenti:

— Nincs itt!

Persze, hüvösön van.

A lehető legtermészetesebb az, hogy maga az idítványozó, a *nemesek* vezetője, Návay Lajos *nem-mel* szavaz. Justh Gyula mégis éppen az ő szavazásakor kérdezi meg:

— *Nem* kérem, vagy *igen*?

— *Nem* — felelik csodálkozva a kérdésem.

— *Igen*, tudom, hogy *nem* — mondja Justh — de nekem hallanom kell.

Az első névsorolvasás után megtörtént a nemesek győzelme, éppen 67 szavazat volt 48 ellen.

Sturm Albert elfogta gróf Andrassy Gyulát és jelentette a folyosón:

— Kegyelmes uram, a 67 legyőzte a 48-at.

Andrassy Azonban csak mosolygott. (Hátha még a 48-al kell megszerezni a 67 győzelmét.)

Ugyanekkor a karzaton felkiáltott báró Kaas Ivor:

— A zsidók győztek! Az egyházpolitika óta mindig a zsidók győznek.

A második olvasás az arányon alig változtatott. A végén 74 szavazattal szavazták meg a módosítást 51 ellen.

A folyosón aztán azokat keresték, akik elmaradtak a szavazástól és nem vallottak színt. Az újságírók szegletében Rakovszky Istvánnak a nevét emlegették. De épen ekkor érkezett Vázsonyi Vilmos, aki szintén csak az eredményt tudhatta meg.

Még egy darabig vitatkoztak a folyosón, ahol Darányi és Mezős Béla a gratulációkat

fogadták s aztán folytatták a módosításokat, nagyon vigyázva arra, hogy hasonló szenzációs szavazásokra többé ne legyen szükség.

* * *

III. Egy küldöttség.

Az állami végrehajtók küldöttsége tisztelt ma Wekerle Sándor miniszterelnöknél.

A végrehajtók fizetésemelést kértek. Wekerle, aki egyúttal pénzügyminiszter, megígérte, hogy teljesíteni fogja a kérésüket. Mert a végrehajtóknak sok a dolguk.

Bizonyos, hogy megkapnak mindent, amit kérnek.

Hisz mi történnék, ha a végrehajtók kedvetlenül végeznék szomorú feladatukat? Mi történnék, ha elkezdénének amerikai és csak egy tessék-lásséknak csinálnák a végrehajtásokat? Avagy mi lenne, ha a végrehajtók sztrájkolnának?

Mi lenne? Ez volna Magyarországon a legrokonszenvesebb sztrájk.

Budapest, június 3.

Álhir gróf Andrássy Gyuláról. Vasárnap az a hír terjedt el a budapesti politikai körökben, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter Bécsbe utazott s kihallgatáson volt a királynál. A belügyminiszter környezetéből ma reggel kategorikusan megczáfolták a híresztelést. Később gróf Andrássy Gyula is megjelent a képviselőház folyosóján és kijelentette, hogy tegnap egy jelentéktelen automobil-kiránc-elést leszámítva, Budapesten tartózkodott. Az álhírt később félhivatalos uton is megczáfolták.

A horvátok féltékenysége. A horvát képviselők közül eddig csak három: gróf Kulmer, Supilo és Kraszojevic érkeztek Budapestre, akik ma megjelentek a képviselőházban is, de senkivel tárgyalást nem folytattak. Ma este megérkezett a többi horvát képviselő is s a horvát klub hoinap értekezletet tart, amelyen végleg megállapítják a vasutas javaslatok tárgyalásánál követendő taktikájukat. Általában azt hiszik, hogy a horvát képviselők az általános vitában fognak résztvenni, amelyben mintegy tizen fognak felszólalni, hogy a horvát-szerb koalíció álláspontját kifejtse. Zágrábról érkezett hírek szerint a koalíció a legkényelmelenebb helyzetbe jutott. A koalíció tudvalevőleg a horvát országgyűlésen nem bír abszolút többséggel, míg a Starcevic-párt egyfelől nyilvános népgyűlések által igyckszik a közönség hangulatát a koalíció ellen irányítani, addig másfelől a voit nemzeti párttal szeretne megállapodásra jutni, ami által új koalíció keletkezne, mely a mai horvát-szerb koalíciót teljes tehetetlenségre kárhozná. Ez még csak annál inkább kényezteti a koalíció tagjait, hogy elvi álláspontjukhoz ragaszkodva a javaslat ellen teljes erővel küzdjenek. Mindezek dacára mindinkább érvényesül az a nézet, hogy a koalíción belül a harcias hangulat megnyílt. E fel fogást főleg annak hangsúlyozása magyarázza, hogy a koalíciónak a közös országgyűlésen tartandó beszédei nem lesznek obstrukciós jellegűek. A koalíció óvatos eljárását azon óhajjal magyarázzák, hogy nem akarják maguk után az összes hidakat lerombolni. E felfogás az *Agramer Tagblatt* jelentése szerint, némiképen megfélemlene a koalíció néhány vezére diszpozíciójának, akiknek az a nézetük, hogy nem szabad a függetlenségi párt bukását előidézni, minthogy Horvátország az esetben, hogy a volt I. kerületi párt bármilyen formában Magyarországon újból uradalomra jutna, még sokkal súlyosabb helyzetben lenne és hogy ennek további következménye a horvátországi volt nemzeti párt új életre keltésére irányuló törekvések volnának. Dacára annak, hogy az illető vezető személyiségek a lehetőség szerint el akarják kerülni a szakítást, mindazonáltal a koalíción belül most is, mint eddig, hangsúlyozzák, hogy egy hajszálnyira sem fognak eltávolodni azon posztulátumoktól, amelyekkel a horvát-szerb koalíció legutóbbi tanácsko-

mánya alkalmával felállított. *Nikolics* bánhelyettes elutasításához néhány lap tudósításai folytán politikai körökben alaptalan magyarázatokat fűztek. *Nikolics* Bécsbe utazott nejével és családjával egy tisztán magánjellegű ügy elintézése végett.

Zágrábról jelentik: A Starcevic-párt tegnap az ország öt különböző helyén gyűléseket tartott. *Remeticzben* dr. *Horvát* Sándor képviselő mondott beszámolót. Kiséretében volt *Bosnyák* képviselő is. *Horvát* képviselő beszámolójában a Starcevic-párt tevékenységéről szólt és a politikai helyzetet vázolta, kiemelve, hogy a magyarok eljárása legjobban bizonyítja a rezoluczionisták politikájának czéltalanságát, valamint a kiegyezési politikáét. Hangsúlyozta a horvát közjog álláspontját és kifejtette, hogy az egyedüli politika a Starcevic-párté, amely czélra vezet. A gyűlés bizalmat szavazott *Horvát* képviselőnek és pártjának. *Horvát* után *Bosnyák* képviselő szólalt fel. Délután *Varasd-Topliczen* volt látogatott népgyűlés, amelyen ugyanezen képviselők szólaltak fel. *Gotalovóban* *Zatluka* képviselő szólt. A gyűlés itt határozati javaslatot fogadott el, melyben bizalmatlanságát fejezi ki *Josipovich* horvát miniszter iránt és felszólítja, tegye le képviselői mandátumát. Hasonló határozati javaslatot fogadott el a *Golában* tartott népgyűlés is. *Pizarovinában* *Kufun* képviselő mondott beszámolót, amelyben utalt arra, hogyha a Starcevic-párt legközelebb uralomra kerül, meg fog kezdődni a magyarok elleni valóságos küzdelem. Utána *Elegovic* képviselő beszélt, aki kifejtette, hogy *Kossuth* kereskedelmi miniszter ismert kijelentései után a közös országgyűlésre küldött horvát rezoluczionista képviselőknek le kellett volna mondaniok mandátumaikról. Ma ennek már nincs semmi czélja. A magyarokkal szemben erőlyesen kell fellépni, mert a jelen időpont, tekintettel a dolgok menetére Ausztriában, kedvező. *Oborčóban* dr. *Franek* Vladimir, valamint *Persics* képviselő beszélték, akik szintén a Magyarország elleni erőlyes harc szükségességét hangoztatták.

Justh Gyula az osztrák választásokról. A „Zeit“ tudósítója beszélgetést folytatott *Justh* Gyulával, a képviselőház elnökével, ki a következőket mondta:

— Nem hiszem, hogy igazak legyenek a sajtó hírei, melyek arról szólnak, hogy az osztrák képviselőház több tiszteletreméltó szabadelvű tagját kizárták a szabadelvű szövetségből. Különösen hihehtetlen az a hír, mely egyik képviselő kizárását azzal okolja meg, hogy megválasztását szocialista szavazatoknak köszönheli, egy másikat pláne felekezeti bojkottnak minősíti. Ezt én oly művelt államnál, mint Ausztria, hihetlenségnek tartottam volna. Megjegyzem azonban, hogy nincs okom rá, hogy osztrák viszonyokba beavatkozzam, s kívánatosnak tartom, hogy Ausztria se elegyedik a mi ügyünkbe. A mi azt a kérdést illeti, hogy Magyarországon lehetséges volna-e hasonló eset, néztem az, hogy nálunk az teljesen kizárt dolog. Magyarország többé nem oly reakcionárius, hogy itt felekezeti szempontok felülkerekedhetnének. Ez a középkor feléledése volna. Egyszóval: az egész felvetett kérdés ne okozzon gondot a magyar képviselőház elnökének — éppen mivel a magyar képviselőház elnöke.

A polgári perrendtartás tervezése. A magyar általános polgári perrendtartás tervezetét előkészítő állandó bizottság ma délután öt órakor *Imling* Konrad államtitkár elnöklése mellett folytatta tanácskozását az igazságügyi minisztériumban. A tanácskozáson a következő kérdések tárgyalattak: 1. Minő elvek szerint szabályoztassék a polgári törvénykönyvben az egyesületi jog, valamint az alapítványok joga? 2. Szükséges-e a polgári törvénykönyvben a személyiség védelmének önálló szabályozása, és ha igen, minő elvek szerint és milyen terjedelemben? Ez utóbbi kérdés keretében különösen érdekes vita keletkezett az írói és művészi álnévek használatának joga körül. A kérdésekhez hozzászóltak *Gottl* Ágost és *Adám* András kuriai tanácselnökök, *Thüring* Lajos kuriai bíró, *Sipőcz* László árvaszéki elnök, *Baiacs* Marcell és *Menyhárt* Gáspár ügyvédek. A bizottság kedden, e hó 4-én délután 5 órakor folytatja tanácskozását.

Küldöttség Kossuth Ferencnek. Torontól vármege küldöttsége üsztelgeti ma délelőtti *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszternél a kereskedelmi minisztériumban. A küldöttséget *Boltka* Béla főispán vezette s résztvettek abban *Várady* Imre és *Baross* János országgyűlési képviselők is. A küldöttség arra kérte a minisztert, hogy létesítsen Nagybecskereken kereskedelmi és iparkamarát. A miniszter a küldöttséget szívesen fogadta és megígérte, hogy a kamarai törvény revíziója alkalmával mindenesetre figyelemmel lesz Nagybecskerek városa iránt, hogy kérelmét teljesíthesse. A küldöttség a miniszter választát lelkes eljenzéssel vette tudomásul.

Az állami végrehajtók Wekerlénél. A budapesti vidéki pénzügyigazgatóság fő-utczai házában egyik termében vasárnap délelőtti 10 órakor kongresszust tartottak az állami adóvégrehajtók, hogy évtizedes sérelmeiket megvitassák s azok orvoslása módjairól határozzanak. *Brandstetter* Jenő állami végrehajtó hívására mintegy 40 állami végrehajtó gyűlt össze az ország minden részéből a nagygyűlésen. Az előkészítő-bizottság memorandumba foglalta az állami végrehajtók sérelmeit. Ennek megvitatása volt a nagygyűlés egyetlen tárgya. Az emlékiratban ezeket kéri: 1. Az állami végrehajtói cím eltörlése. 2. Az állami végrehajtók számára a IX. fizetési osztály megnyitása már az 1908. évi költségvetés keretében. 3. A véglegesítéshez szükséges szolgálati időnek három évről egy évre való leszállítása. 4. A bel- és külszolgálati körnek pontosan való körvonalozása. 5. Külön személyi pótlék a jogvégeztséggel bíró végleges minőségű állami végrehajtók számára. A memorandumot behatóan megvitaták a nagygyűlésen, azután elhatározták, hogy *Zathraneczky* Ferenc vezetésével hétfőn küldöttség vigye a memorandumot *Wekerle* Sándor pénzügyminiszternek és *Popovics* Sándor pénzügyminiszteri államtitkárnak. A küldöttség bemutatására gróf *Batthyány* Tivadar vállalkozott. A nagygyűlés végén köszönetet szavaztak a sajtónak önzellen támogatásáért. A küldöttség ma délelőtti a képviselőházban kereste fel gróf *Batthyány* Tivadart, ki azonnal *Wekerle* Sándor miniszterelnök elé vezette őket. A küldöttség szónokája dr. *Arányi* Odón végrehajtó volt, ki rövid beszéd kíséretében adta át a memorandumot. *Wekerle* miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a végrehajtók fizetésrendezésével foglalkozik s már gondoskodott is róla, hogy az 1908. évi költségvetésbe ez a tétel is felvétsék.

Függetlenségi pártszervekedés. Csáktornyan sok száz választópolgár részvételével, nagy lelkesedés közt folyt le tegnap a népgyűlés, amelyen gróf *Batthyány* Pál zalamegyei főispán, *Eitner* Zsigmond és *Filipich* Lajos országgyűlési képviselőkön kívül a függetlenségi eszméknek számos zalamegyei vezetőférfia jelent meg. A népgyűlés egyhangú lelkesedéssel megalakította a csáktornyai kerület függetlenségi pártját és megválasztotta a tisztikart. Elnök lett *Zakal* Henrik. A gyűlés határozati javaslatot fogadott el a magyar nemzeti bank, az önálló vámterület és a magyar nemzeti hadsereg keresztülvittele, a Muraköznek egyházi tekintetben Magyarországhoz való csatolása és a sajtószabadság megvédésének biztosítását illetőleg. A gyűlésből *Kossuth* Ferenc és gróf *Andrássy* Gyula miniszterekhez üdvözlő táviratokat küldtek. A gyűlésen lelkes beszédeket mondtak dr. *Tamas* János és *Zakal* Henrik, továbbá *Filipich* és *Eitner* képviselők, *Czvetkovics* Antal horvát nyelven és dr. *Hajdu* Gyula a nagykanizsai függetlenségi megbízásából. Este 100 terítéki banket volt. — A ráczkevei függetlenségi és 48-as párt megalakult és nagy lelkesedéssel dr. *Lipthay* Sándort, a kerület képviselőjét választotta meg díszelnökének. A párt *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszterhez üdvözlő táviratot küldött.

Brankovics patriarka ügye. A gör. kel. szerb egyház kongresszusának határozatai folytán keletkezett ügy már legközelebb az elintézés stádiumába kerül. *Wekerle* Sándor miniszterelnök legközelebbi kihallgatása alkalmával részletes jelentést fog tenni a királynak a Brankovics patriarka ellen felmerült vádakról és a kongresszusnak ezekre vonatkozólag hozott határozatairól. Ez volt az oka annak, hogy a miniszterelnök a képviselőház szombati ülésében nem választott *Batthyány* Tivadar gróf interpellációjára. Az ügy homlokterében áll azon kérdés, vajjon a kongresszus nem lépte-e túl hatáskörét, amikor a patriarka részéről állítólag elkövetett szabálytalanságokat megállapítván, egyúttal kimondotta, hogy a kongresszus a patriarka ezen eljárását elítéli és egyúttal azon eredménynek ad kifejezést, hogy ebből a konvencziákat le fogja vonni. A statutumok szerint a kongresszusnak illetlen határozta formailag nem kifogásolható, mivel a kongresszus hivatva van az alapítványok számadásait felülvizsgálni. A kongresszus határozata konstatálta a szabálytalanságokat, ezt azonban hatáskörében tehetta, határozatának második része pedig, melyben a patriarka eljárását rosszulja, sem ellenkezik a szabályzatokkal, mert mint testületnek véleményező joga van. Formailag tehát a kongresszus határozatai ellen kifogást tenni nem lehet, a kérdés azonban attól függ, mennyiben felelnek meg a felhozott vádak a valóságnak. *Wekerle* Sándor miniszterelnök már legközelebbi választásain fog az ezen ügyben előterjesztett két interpellációra.

A fumei választások listái. Hirt adtunk arról, hogy a fumei választások névsora miatt feljelentés történt, mert állítólag az autonom-párt meghamisította. Gróf *Nádkó* Sándor kormányzó a most folyó vizsgálat ügyében ma jelentést tett *Wekerle* Sándor miniszterelnöknek s gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszternek.

Az a bécsi szobor.

☉

Holnapról kezdve tehát szobra lesz Bécsben Erzsébet királynénak.

Nemes, leányosan karcsu asszony alakja újra megjelenik az osztrák császárvárosban, hogy azután soha se hagyja el többé. Magasra merednek majd körülré a palotasorok, mint a börtönfalak s elvágják előle a mezőt, az árnyas hegyet, völgyet, ahova oly szívesen menekült. Érzebeöntve, márványba faragva oda lesz szegezve a bécsi kövezethez, amelyen a veaner fiakkerek lópatkói csattognak. S naponta körülötte hullámszik a bécsi sokaság, amelyik addig, amíg élt, tüntetően mellőzte, sőt meg is csufolta.

Szegény királyné!

Addig, amíg akarata volt, hogy izlése és szabad elhatározása szerint cselekedjék, futva-futott és menekült innen. Hozzánk jött Budapestre, Gödöllőre, vagy elhajózott a csodaszép görög partvidékre. De Bécsset mindig messze elkérülte. Udvari ünnepeken, muszáj alkalmakkor látták föltűnni rövid kis időre, hogy azután nagysokáig megint ne menjen vissza. Mely, hevülő szívének hideg volt a bécsi szűkkebltség, az udvari ridegség. S az osztrák szellem, az osztrák fölfogás ellen mindvégig lázongott benne a magával hozott bajor vér.

A bajor nép nem kevésbé ismeri az osztrák nációt, mint a magyar. S ezt az ismeretét éppen olyan keserű tapasztalatok érielték meg benne, mint a mienket. A bajor — bár egy a nyelve vele — ma is gyűlölettel, megvetéssel beszél az osztrákról. A Wittelsbach-család pedig, amelyik Bajorország trónján ül, érzésben, gondolatban népével egybeforr. A diplomácia útja tekervényes. A hivatalos nemzetközi érintkezésben csupa sima barátság lesz a gyűlölet s azok, akik ebben az óvatos tojástanban nemzetük képviselőre hivatják, a jó módor mögé rejtik igaz indulatukat. A diplomácia, a családi összeköttetéseket kereső oppor-tunitás okosnak, előnyösnek találta azt, hogy a Habsburg- és Wittelsbach-dinasztiák családi összeköttetésre lépjenek egymással. Így került Erzsébet a kedélyes s patriarkális szellemű bajor udvarból Bécsbe, a hatalmas császár-király rágyogó udvarába. De ide is magával hozta az ő bajor szívét s bajor szívével osztrákellenes idegenkedését.

Ezért maradt Bécsben örökre idegen.

A bécsiek jól tudták ezt. Sértett hiúságuk ezért kellemetlenkedett folytonos izetlen szekaturával, apró izetlenkedéssel a királyasszonynak.

S most mégis visszaviszik, odaszegezik a bécsi kövezethez...

Nagy, lármás dárídót csinálnak, hétországba szólót. Ott lesz az udvar, amelyik folytonosan intrikált ellene. A spanyol etikette sablonjába belekocsonyosodott hercegasszonyok, akik gyűlölték, mert nem értették. S eljönnek a derék osztrák államférfiak, hogy királyi kegyet nyerendő, az új monumentum előtt orációzzanak. Mennyi hazugság, fondorkodó ravasz képmutatás lesz ezekben a beszévekben! Amíg élő volt a királyné, titkon gyűlölködtek, suftombban áskálódtak, mert az élő királyné a nemes asszonyi szívek csodás intuíciójával megérezte, hogy mit érnek, a loyális, tisztességes érzésű magyar nemzet ellen mennyit vétkeznek. — Akkor gaz alattomosággal sorakoztattak a királyasszony ellen minden sakkfigurát, mert tudták, hogy ez a nő alkalomadtán keresztvonást tesz számításaikon. Most ellenben szemérmetlenül áradoznak majd a dicsérettől, a hazug szeretetszavaktól. Mert időközben így fordult az érdekük. A halott királyné már nem árthat nekik, az eleven király kegye ellenben sokat használhat.

És a hétországba szóló parádén ott bá-mészakodik majd a bécsi nép. Az a nép, amelyik — a genfi tragikus esemény után — meg sem tudta méltóképen gyászolni a királyasszony emlékét. Az a csöcselék, amelyik akárhányszor gunyszavakat kiáltott be a kocsi-jába.

Szép kis ünnep lesz!

S megjelenik a magyar nemzet képviselő-tében a leleplezésen a magyar kormány is. Ott lesz, mert lehetetlen volt, hogy elmaradjon. Vitte a legelemből illemérzés, az ildomos kö-telességtudás. De semmi egyéb.

Maga a magyar nemzet a bécsi kendőzött ünneptől távol maradt. A magyar nemzet érzi, hogy ez a hangos dárídózás a maga képmu-tató hazugságaival travesztálása a ki-rályné emlékének. A magyar nemzet, amikor messze idegenből Erzsébet megérkezett, csodás hamar megértette, megszerette a bajor királynét. S Erzsébet, akinek nemzete az osztrák prepotencia nyomása alatt hoz-zánk hasonlóan sokat szenvedett, hamar megértett bennünket. Egy árva királyasszony s egy árva nemzet egymásra találtak s összefog-tak oly csodás harmóniában, amilyenhez ha-sonlóban aligha olvad még össze ki-rályné a maga népével. Ennek a szintén ha-rmóniának a kegyeletes emlékét nem visz-szük Bécsbe, ahol Lueger ur és méltó elvtár-sai fertőztetik meg a szobor körül a levegőt. Ebből az emlékből szentségtörés volna új közös ügyet csinálni, óvó, féltő gonddal meg-őrizzük azt magunknak.

S ülünk majd Budapestén külön ünnepet. Magunkhoz, Erzsébethez, a közlünk volt legendás viszonyhoz méltó szép, meleg intím ünnepet...

A vasutas javaslatok.

— A koalíciós pártok együttes értekezlete. —

Budapest, június 3.

A szövetségi pártok ma együttes érte-kezetlen vették tárgyalás alá a vasutasok tör-vényjavaslatát. Természetesen a pragmatika kérdése keltett nagyobb érdeklődést, bár a bi-zottsági tárgyalásokon eszközölt módosítások a javaslatot igen előnyösen változtatták meg. A horvátok magatartása volt te-hát inkább az, amely elé kíváncsisággal néz-ték és itt történtek is nevezetesebb dolgok. Az ötödik szakaszról ugyanis *Josipovich Géza* horvát miniszter mondott hosszabb beszédet, amelyben kijelentette, hogy ő lelkes híve a magyar államcszémének, azonban a társországokkal való jó viszony föntartása érdekében bizonyos módo-sítást tart szükségesnek. Azt indítványozza, hogy az ötödik szakaszban az a pontja, amely arról intézkedik, hogy Horvátországban azok-nak a vasutasoknak, akik a közönséggel érint-keznek, horvátul kell tudniok, úgy módosítsák, hogy Horvátországban minden vasutas tudjon horvátul. Természetesen ez az intézkedés nem érintheti azokat, akik jelenleg szolgálnak Ho-rvátországban még ha nem is tudnak hor-vátul. — Kéri indítványának elfogadását, amelyet horvát szempontból teljesen kielé-gítőnek tart és nagyon sajnálja, hogy a horvát képviselők ezt nem fogadták el. *Farkasházy Zsigmond* kívül a többi felszólalók mind elfogadták a horvát miniszter indítványát, akit magyarbarát kijelentéseiről meg is éljenztek. *Kossuth Ferencz* kereskedelmi miniszter is haj-landó a módosítást elfogadni, de csak ha a horvát képviselők ezt paktum alapján enged-ményként akceptálják. Így aztán a kérdést nyílt kérdésnek hagyták, az elhatározást a ho-rvátoktól tevé függővé.

A pragmatika többi pontjai simán mentek keresztül, csak azt a pontot törölték, hogy a vasutasnak szabad ajándékot elfogadni.

Az értekezletről a hivatalos jelentés így szól:

A koalíciós pártok ma délután öt órakor a függetlenségi és 48-as pártkör helyiségében együttes értekezletet tartottak *Kossuth Ferencz* elnök-lése mellett. Az értekezlet tárgyai a vasuti szolgál-tati rendtartásról és a vasutasok fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatok voltak.

A kormány részéről jelen voltak az elnöklő kereskedelmi miniszteren kívül *Josipovich Géza* horvát miniszter, *Szterényi József*, *Meskö László*, *Popovics Sándor*, *Mezőssy Béla* államtitkárok. A jegyzőkönyvet *Hoffmann Ottó* vezette.

Elnök felkérésére *Hotitsy Pál*, a pénzügyi bizottsági előadó a fizetésrendezési törvényjavas-latot, *Jankovich Marcell* pedig, az igazságügyi bizottság előadója a pragmatikáról szóló törvény-javaslatot ismertette alapos részletességgel. Az ér-tekezlet általánosságban elfogadta mindkét törvény-javaslatot.

A fizetésrendezési javaslat részletes tárgyalá-sánál gróf *Batthyány Tivadar* bejelenti, hogy szá-mos módosítást fog a képviselőházban bejelenteni. *Farkasházy Zsigmond* felszólalása után a záró-határozatoknál *Visontai Soma* és *Sümei Vilmo*s

a nyugdíjasok kérelmének figyelembe vételét kér-ték. *Kossuth Ferencz* kereskedelmi miniszter és *Szterényi József* államtitkár kilátásba helyezték, hogy a méltányosság teljes mértékét fogják alkal-mazni.

Csepány Géza a vasuti gőcpontoknak a lak-bérosztályokba való sorozása tekintetében intéz kérdést. *Szterényi József* államtitkár kijelenti, hogy ebben e dologban a pénzügyminiszterrel egyetértőleg ké-sőbb fog intézkedés tételni.

A szolgálati rendtartásról szóló törvényjavas-latot az együttes értekezlet szakaszonként tárgyalta. Az 1. §-hoz *Horváth József* (marosújvári), a 2. §-hoz *Nagy Dezső*, *Jankovich Marcell*, *Visontai Soma*, *Bizony Ákos* és *Szterényi József* államtit-kár szólottak. Hosszabb vita indult meg az 5. §-nál, melynek e) pontját *Szivák Imre* olyképen kívánta módosítani, hogy a büntett vagy vétség hatása a büntetés kiállása után büntetnél öt, vétségnél három év múlva megszűnik, ha az elítélt ez idő alatt magát jól viselte és ha már előbb nem volt két ízben visszaeső. *Nagy Ferencz*, *Popovics Sándor* államtitkár, *Nagy Dezső*, *Farkasházy Zsigmond*, *Visontai Soma*, *Horváth József* (marosújvári) és *Szterényi József* államtitkár hozzászólása után *Kossuth Ferencz* kereskedelmi miniszter a vita tárgyat alkotó pontnak a szakaszról való kihagyá-sát javasolja, amely javaslatot az értekezlet hozzá-járul.

Az 5. §. g) pontjánál *Josipovich Géza* horvát miniszter a következő módosított szöveg elfogadá-sát kéri: „Horvát-Szlavonország területén az al-kalmazottaktól a horvát nyelv ismerete is megki-vántatik.” A módosításhoz *Kállay Leopold*, mint a közlekedésügyi bizottság előadója, továbbá *Farkasházy Zsigmond*, *Lázár Pál*, *Nagy Dezső*, *Szte-rényi József* államtitkár és végül *Kossuth Ferencz* kereskedelmi miniszter szólottak.

Az együttes értekezlet a módosítást elfogadta és lelkes éljenzéssel honorálta *Josipovich Géza* horvát miniszter kijelentését, hogy föltörekvése a magyar és horvát viszony testvéries békéje iránt közreműködni.

A 7. §-nál *Nemes Bertalan* nyújtott be mó-dosítást. Beható tanácskozás volt a 14. §-nál, amelynél felszólaltak *Csepány Géza*, *Hédervári Lehel*, *Sághy Gyula*, gróf *Batthyány Tivadar*, *Farkasházy Zsigmond* és *Kossuth Ferencz* miniszter, aki a §. második bekezdésének kihagyását ja-vasolta.

A 18. §. kapcsán *Horváth József* (marosújvári), a kolozsvári szövetségi kerület kívánságait tolmá-csolta.

A 29. és 33. §§-nál *Farkasházy Zsigmond* szó-lalt fel, akinek kifogásait *Szterényi József* állam-titkár czáfolta.

A 35. §-hoz *Csepány Géza*, a 39. §-hoz *Szivák Imre*, *Jankovich Marcell*, *Sághy Gyula*, az 50. §-hoz ugyancsak *Sághy Gyula* szólottak, akik-nek megjegyzéseire *Kossuth Ferencz* és *Szterényi József* válaszoltak.

Az 51. §-nál felszólaltak *Horváth József* (ma-rosújvári) és *Szterényi József* államtitkár.

A törvényjavaslat többi szakaszát az együttes értekezlet vita nélkül, változatlanul fogadta el.

Rákóczi és Bocskay.

— Két szobor leleplezése. —

Budapest, június 3.

Második Rákóczi Ferencz szobrát leleplez-ték tegnap Zólyomban. S ugyancsak tegnap hui-lott le a lepel Bocskay István szobráról is Hajdu-Büszörményben. Leikes, magyar érzés fogta körül mind a két ünnepet. A magyar szív, a magyar lélek ott dobogott mind a kettő-ben. A két szobor hirdetni fogja, hogy a ma-gyar szabadság legyőzhetetlen, a magyar füg-getlenségi vágy lebírhatalan.

A két ünnepről itt számolunk be.

Rákóczi.

A Mozdonyvezetők Országos Szövetségének kebelében II. Rákóczi Ferencz hamvainak haza-hozatalakor mozgalom indult meg az iránt, hogy emlékét ércszoborban örökítsék meg. A hazafias mozgalom eredményeképpen leleplezték le tegnap Zólyomban a nagy fejedelem szobrát. Az ünnep jelentőségét növelte az, hogy ez az első Rákóczi-szobor.

Vasárnap reggel zenés öbresztő és taraczkö-vések hirdették a nagy nap kezdetét. Az ünnepi díszbe öltözött város utcáin mozgalmas élet volt. Egymásután érkeztek a küldöttségek, testületek és egyesületek vonattal és kocsikon, a vármegyéből, valamint az egész felvidékről.

Reggel kilencz órakor valamennyi templom-ban ünnepi mise volt. Tíz órakor a Mozdonyveze-tők Országos Szövetsége díszgyűlést tartott a vá-rosháza nagytörményben.

Tizenegy órakor érkezett meg a vonat, amelyen a képviselőház küldöttsége és a kormány képviselője jött meg. A képviselőház küldöttségét Rakovszky István, a Ház alelnöke vezette, a kereskedelemügyi miniszter képviselőjében pedig dr. Szücs Andor miniszteri titkár jelent meg.

Az érkezőket a vármegye nevében Osztrólczy Miklós főispán, a város közönsége nevében Skrovina Mátyás polgármester üdvözölte. Rakovszky István, a képviselőház alelnöke, rövid szavakban mondott köszönetet a szíves fogadtatásért. A menet a pályaudvartól egyenesen az Erzsébet-sétányhoz tartott. A képviselőház és a kormány képviselőjének a szoborhoz való megérkezését hat tarackklövés jelezte.

Tizenkét órakor vette kezdetét a leleplezési ünnepély.

A díszsátorban helyet foglaltak Rakovszky István, a képviselőház alelnöke, Bolgár Ferenc államtitkár, Szücs Andor miniszteri titkár, Petrogally Oszkár, Vargha Károly és Badinyi Lajos orsz. képviselők, Osztrólczy Miklós dr. főispán, Répásvy Mátyás alispán, Battik Ödön főjegyző, Csesznák Gyula Besztercebánya, Skrovina Mátyás Zólyom város polgármestere, Komka Gyula árvaszéki elnök, Jeszenszky Sándor közjegyző, a függetlenségi párt elnöke, Burkovszky Kálmán, Konkoly-Thege Miklós, Matuskovic Márton esperes-plébános, Blatniczny Pál, ev. esperes, Csipkay István közjegyző, Novelly Imre máv. igazgató, Papp János kir. tan. vonatási főnök, Lendvay Márk főfelügyelő, Hoitsy Gida, Bajza, Fűrész felügyelők, Fenster fűtőházi főnök stb. A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének képviselőjében Seide Arthur ú. v. alelnök, Szigethy Gusztáv alelnök, dr. Fábrián László jegyző, a selmeczbányai erdészeti és bányászati akadémia küldöttjei és még számosan.

A zólyomi műkedvelő kör és az Unio vasgár dalárdájának himnusza után Görgey László miskolczi máv. üzletvezető mondott beszédet, miközben lehullott a lepel.

A zólyomi állami polgári fiúiskola növendékeinek éneke után Pethő Tivadar szövetségi elnök átadta, Skrovina Mátyás polgármester pedig átvette a szobrot a város közönsége nevében megörzés végett.

Ezután a szobor megkoszorúzása következett. A képviselőház koszorúját Rakovszky István képviselőházi alelnök tette le. Az országgyűlési függetlenségi párt koszorúját Petrogally Oszkár, zólyom vármegye törvényhatóságának koszorúját Répásvy Mátyás alispán, Zólyom város közönsége koszorúját Skrovina Mátyás polgármester, Budapest székesfőváros koszorúját Zólyom város főjegyzője, Zólyom város hölgyei remek koszorúját dr. Csipkay Istvánné, a vasutas szövetség zólyomi kerületének koszorúját Linkner Géza, a zólyomi függetlenségi párt koszorúját dr. Mikler Gusztáv tették le a szobor talapzatára.

Egy órakor a városi nagyszálló termében öt-száz terítékű diszebed volt a vendégek tiszteletére.

A harmadik fogás után Rakovszky István a királyra üritette poharát. Osztrólczy Miklós főispán Rakovszky Istvánt, a képviselőház alelnökét élte.

A társaság délután négy óráig maradt együtt. Délután a társaság különvonaton Szliácsfürdőbe ment ki, ahol társasvacsera, majd táncmulatság volt.

A társaság reggel három órakor különvonaton visszaindult a fővárosba.

Bocskay.

Bocskay István szobra Hajdu-Böszörmény város főterén, a Bocskay-terén áll arccal kelet felé. Hátmögött nyugatra van az ősrégi kálvinista templom. A szobortól északra fog a jövő évben épülni az új ref. központi fiúiskola díszes épülete. A Bocskay-szobor haraszi kőből készített négy méter magas talapzaton áll. A talapzat keleti felén ez a felírás olvasható: „BOCSKAY 1606—1906.” A tulsó oldalon: „Hajdu vármegye közönsége.”

A szobor két alakból áll, a főalakból, mely Bocskayt ábrázolja és egy, a talapzat alján álló hajduvitéből.

Tegnap reggel nyolcz órakor különvonaton érkezett Hajdu-Böszörménybe Darányi Ignác miniszter és Justh Gyula, a képviselőház elnöke, számos képviselő társaságában. A vasuti állomásnál az alispán fogadta a vendégeket a megyebizottság élén.

A bevonuláskor elől 200 tagu gyönyörű lovasbandérium haladt, utána a debreczeni Egyetértés fuvózenekara, a testületek zászlóikkal, azután a város pompás négyesfogatán Darányi miniszter Justhtal, a kocsiak hosszú sorában pedig a magyar

diszruhás képviselők, főispánok és más előkelőségek. A bevonulás a Rákóczi- és Kossuth-utcákon át, diadalkapu alatt nagy néptömeg között folyt le. A városháza előtt a városi képviselő, az irodalmi társaság, a lelkesértekezlet tagjai és más vendégek élén Somossy polgármester díszmagyar ruhában fogadta az érkezőket.

Justh Gyula Bocskayról hálásan és a hajdui népről elismerően emlékeztetve meg, lelkes szavakkal köszönte meg az impozáns fogadtatást.

A hosszantartó éljenzéssel fogadott beszéd után Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a következő szavakban válaszolt az üdvözlő beszédre:

— Tisztelt Uram! A magyar királyi kormány hazafias örömmel vesz részt a mai ünnepélyen és engem bizott meg, hogy az alkotmányos kormányt itt képviseljem. Vajha az ünnepély oly módon folyna le, hogy a nagy fejedelem emlékéhez mindenképen méltó legyen.

A miniszternek hosszantartó, lelkes éljenzéssel fogadott beszéde után megindult a menet a városháza felé.

Kilencz órakor a városházától impozáns menetben a közeli Bocskay-terei ref. templomba vonultak a harangok zugása mellett. 250 pap palástosan, a gör.-kat. lelkesek és luteránus papok díszruhákban és körülbelül 50 különféle színű magyar díszruhás előkelő vendég a megyei és főiri huszároktól kísérvé, pompás látványt nyújtott.

A templomból az előkelőségek és megyei bizottsági tagok a városháza dísztermébe vonultak a megyei díszközgyűlésre.

Veszprémi főispán lelkes szavakkal nyitotta meg a közgyűlést, utána az alispán mondta el Bocskayról emlékbeszédét. Bocskay emléket jegyzőkönyvben örökítették meg. A főispán és az alispán beszédét szintén jegyzőkönyvileg örökítik meg és szétosztják a megye lakosai között. Végül felolvasták Kiss Áron püspök levelét, melyben betegségével menti ki elmaradását.

Azután a város a vendégek tiszteletére a városházán villásreggelit adott és tizenegy óra után kezdődött meg a kivonulás a szoborhoz, ahol hatnyolczezer főnyi közönség vette körül a szobrot. Az ünnepély a főispán lelkes beszédével kezdődött, mely után a dalárdák gróf Zichy Bocskay-dalát énekelték.

Baltház Dezső mondta el az ünnepi beszédet, miközben lehullt a lepel. Viharos éljenzések között lett látható a remek kivitelű szobor, mely előtt háromszor hajtották meg Hajdumegye kékefehér és a szoboszóló eredeti Bocskay-zászlót, mely ősi ereklje alatt vonultak ide a szoboszólók. Azután Benedek János szavalta el a remek, hatalmas szárnyalású alkalmi ódáját (a melyet lapunk vasárnapi számában közöltünk) és a dalárdák Huber győzelmű dalát énekelték el, mire Kovács Gyula alispán átadta Somossy Béla polgármesternek a szobrot, aki azt lelkes beszédében átvette.

A közönség végül levett kalappal, felállva énekelte el a Himnuszt. A szobor átadásakor az alispán bemutatatta Holló szobrászót, akit lelkesen megéljenzettek.

Most a koszorúk elhelyezése következett.

Justh Gyula a képviselőház koszorúját a következő szavak kíséretében tette le a szobor talapzatára:

— Lelkem mélyéig meghatva teszem e koszorút a magyar képviselőház, a magyar nemzet nevében érczobrodra, dicső szabadsághősünk, Bocskay István. A te dicső emléked, államférfiu bölcseged, lángoló, önzetlen hazaszereteted előtt meghajlik minden igaz magyar ember. Szent emlékedhez méltók akarunk maradni, örök, nagy és dicső eszmédhez, amelyekért oly önzetlenül, oly hiven, oly becsületesen és oly sikerrel küzdöttél, hű marad a magyar az idők végezetéig. (Lelkes éljenzés.)

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a kormány koszorúját a következő szavak kíséretében tette le:

— A magyar királyi kormány nevében ezenel leteszem a nagy fejedelem, Bocskay szobrára a kormány koszorúját. „Nem halt meg az, ki milliókra köiti dus élte kincsét, ámbár napja mult.” (Élénk éljenzés.)

Papp Elek az országos függetlenségi párt koszorúját tette le és ezután következtek Zemplén, Abauj-Torna, Heves, Szabolcs, Szatmár és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyék, Debreczen és Szatmárnémeti városok, a máramaros-beregi prot. irodalmi társaság, Baja és Hajdumegye tisztikara, a debreczeni ref. egyház és főiskola, a debreczeni Csokonay-kör, Nagyvárad város, a sárospataki főiskola, a hajdunánási ref. egyház, a budapesti ref. főiskola, a Magyar

fjak Kossuth-Szövetsége, a nyugkunsági ref. egyház-megye és a pittsburgi (Amerika) ref. egyház koszorúit, továbbá koszorút tettek még le a pápai ref. főiskola, a Bethlen Gábor-kör, a hajduböszörményi izr. egyház, a megyebeli ref. egyházak. Rákosi Viktor koszorúját az alispán tette le, mert Rákosi betegsége miatt nem jelenhetett meg. Budapest főváros koszorúját és a főrendiházat szintén elhelyezték a szobron, mire az alispán köszönetet mondott az ünneplő közönségnek.

Az ünnepélyt délután egy óra előtt a városháza udvarán rendezett ebéd zárta be. A bankettet azonban a megeredt záporosó megzavarta. Délben a fürdőkertben népiünnepély volt. Egész délután gyönyörű idő kedvezett az ünnepélynek és csak az ebéd idejétől kezdve esett egész délután.

Délután öt órakor a főgimnáziumban a protestáns sajtó képviselői tartottak értekezletet. Délután négy órakor a Magyar Ev. Belmissziói Egyesület gyűlésezett a városházán. Este a tanári kar táncmulatságot rendezett a tornacsarnokban.

A kultura ünnepe.

Budapest, június 3.

A Dunántúli Közművelődési Egyesület Pécssett tartotta meg tegnap idei közgyűlést. Beszámolója mutatta, hogy ezt az esztendőt sem töltötte haszontalanul. Dolgozott, fáradott a kultura, a magyar kultura föllendüléseért.

Az ünnepi közgyűlés Pécs város és a megye előkelőségeinek élénk részvételével a pécsi nemzeti kaszinó tágas dísztermében folyt le, amelyet zsufolásig megtöltött a megjelent előkelő közönség.

A D. K. E. vezetősége részéről megjelentek Széll Kálmán díszelnök, Pallavicini Ede őrgróf elnök, Rákosi Jenő társelnök, dr. Fodor Oszkár titkár, dr. Baránszki Gyula főpénztáros. Ott voltak továbbá gróf Apponyi Albert kultuszminiszter kíséretében Erreth János pécsi főispán, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter képviselőjében Róth Lóránt miniszteri tanácsos, gróf Apponyi Géza, Bezerédj István, Kapotsfy Jenő, gróf Benyovszky Móricz főispánok, Hertelendy Ferenc főrendiházi tag, Sárközy Béla, Döry Pál alispánok, Szegedy Béla kamarás, gróf Somsich Tihamér, Ováry Ferenc, Szuly János, Kerese György, Egrý Béla, Pleinigh Ferenc, Szilassy Zoltán országgyűlési képviselő, dr. Ferenczy Zoltán, az egyetemi könyvtár igazgatója, Dobeczky József, a Tulipánkert Védőegyesület igazgatója, Szabó Károly királyi tanácsos, Zsolnay Miklós, a kiállítás elnöke, Balog Károly táblai elnök és sokan mások. Képviseletették magukat a Muzeumok Tanácsa, az E. M. K. E., a D. M. K. E., az O. M. G. E., a Soproni Irodalmi Kör és a Kárpát-Egyesület.

A közgyűlést Széll Kálmán díszelnök nyitotta meg, akit küldöttséggel hívtak meg a közgyűlésre.

Beszéde elején a kultura és gazdasági élet összefüggését fejtegette. A kultura, ugymond, csak ott fejlődik igazán és életképesen, ahol azt szilárd talajon erős gazdasági élet támogatja. Azután a kultura terén a társadalomra háruló feladatokat ismertette, majd így folytatta:

Én erről a helyről a mult évi közgyűlésen, 1906. április hónapjában azt a meggyőződésemet fejeztem ki, hogy mindazok a kísérletek, amelyek akkor történtek, a magyar alkotmány megtörésére, hasztalan kísérletek lesznek, föltétlenül megtörnek a nemzet erős, alkotmányos és szabadsági érzetén, azon az érzésen és megingathatatlan meggyőződésen, hogy e sokat hányt-vetett országnak egy palladiuma van: a jog és az alkotmány és azt soha föl nem adja és holmi abszolutisztikus kísérletek ebben az országban gyökeret nem vernek, (Élénk éljenzés.) mert a magyar nép azokat a maga lelkébe be nem veszi. Hála Istennek, úgy történt, ahogyan hirdettem, hála Istennek, az alkotmányos élet rendes menete visszaállott, ma szabad, alkotmányos idöket élünk. Nincsen azért még minden végképpen rendben. — Átmeneti idökben vagyunk. — A kormány is átmenetinek nevezi kormányzatát. Egy sorozata a nagy kérdéseknek, amelyek mind a nemzet életébe vágnak, a nemzet törekvéseivel összeforrvák, amelyek az ország alkotmányos gazdasági és szellemi életét mélyen érintik, még nincsenek megoldva, sok még, ami függöben van, bizonytalan. Azt kívánom és lelkemből kívánom és szívem egész melegével óhajtom és önök velem egyet fognak érteni, hogy szünjék meg végre ez a bizonytalanság és jöjjenek megoldásra a kérdések. hogy ez a sokat hányt-vetett ország végre nyugvópontra jusson állami életében és közviszonyaiban. Mikor ezt a

Dunántúli Közművelődési Egyesületet évtizedekkel ezelőtt barátaimmal együtt megalapítottam, nekem egy eszme adott lelkesedést és az vitt be a küzdelembe, hogy a kulturegyesületeknek közvetlen feladatuk mellett még egy igen nagy céljuk van: ápolni és ébren kell tartani a nemzeti gondolatot. (Éljenzés.) Azt a nagy nemzeti gondolatot, amelyet be kell vinnie mindenkinek a szívébe és amelyet fűnn kell tartani minden állami intézményben, be kell vinni minden térre és intézménybe, a mi állami, társadalmi oltalom alatt áll, azt a nagy nemzeti gondolatot, *hogy ez az ország és ez a nemzet magyar akar, magyar tud és magyar fog maradni.* (Élénk éljenzés és taps.)

A diszelnöknek perczekig tartó lelkes éljenzéssel fogadott beszéde után *Stenge* Ferencz vármegyei főjegyző a vármegye nevében, *Nendovich* Andor polgármester Pécs város nevében, *Zsolnay* Miklós a kiállítás végrehajtó bizottsága nevében üdvözölte a közgyűlést. Majd nagy lelkesedéssel újból *Pallavicini* Ede ögrófot és *Rákosi* Jenőt választották meg a D. K. E. elnökeivé, mire a megválasztott elnökség nevében ögróf *Pallavicini* Ede mondott köszönetet. Azután megalakult a D. K. E. baranyamegyei és pécsi fiókja gróf *Benyovszky* Móricz és *Erreth* János főispánok elnöklésével.

A közgyűlést azután *Rákosi* Jenő társelnök előadása fejezte be.

— Az elhangzott beszédek és üdvözlések után, különösen pedig *Szell* Kálmán diszelnök beszéde után, aki oly tökéletességgel tárta föl az egyesület hivatását, alig talál, ugymond, témát a fölszólalásra. Ezért csak arra kíván szorítkozni, hogy a dunántúli lakosság erényeinek forrását fejtegye. Amilyen a Dunántúl, olyan népének karaktere is. A Dunántúl nincsenek mérhetetlen síkságok, nincsenek egetérő, felhőket verdeső hegyek, ellenben mindaz, ami bájos, vonzó, hozzá hasznos és termékeny, az mind itt van, Szeliid lankások, kellemesen felszőkellő hegyek, páratlan tavak, a termékenység duzzadó ereje, amely soha azzal az orbítáns bőséggel nem árasztja el lakosságát, mint az Alföldön, de soha inségbe sem dönti. Minden arra való, hogy a civilizáció itt meghonosodjék, a szabadságszeretet éljen és a nemzet viruljon. Mert a történelmi megítélés arra bennünket, hogy igazi szabadság, igazi kultúra nem ott terem, ahol a bőség van, nem ott, ahol a bőség mértékeltensége van, de ott, ahol a föld munkára, kitartásra, verejtékezésre kényszeríti az embereket. (Tetszés.) És az emberanyagban, amit a Dunántúl adott, a nagy férfiakban, ugyanazt látjuk, mint a tenyészetben. Nem szertelenségeket produkál, nem mutathat föl embert, ki a nemzetet fantáziájával lángra gyújtva, végletekbe ragadta volna, de teremt embereket, akik a nemzet élékonkrét célokat, földadatokat, alkotások létesítését tűzik, teremt *Széchenyi* Istvánokat, *Deák* Ferenczeket, *Szell* Kálmánokat. (Élénk éljenzés.) Olyan férfiakat, a kik intenzív tüzet gyújtanak, a mely szívben és elmében egyformán ég, de csak melegít, termékenyít és erőt ad. Ilyenek a Dunántúl költői is. És ime a Dunántúl ma erre az esztendőre a maga kalapja mellé Pécs városát tűzte bokrétaul, a mely fölpipezte, fölcziczomázta magát, hogy vendégeket fogadjon, de nem haszontalanságokkal, látványosságokkal, hanem a polgári munka és törekvés gyümölcseivel. Az a Pécsváros, amelynek igen különösen, talán szimbolikusan *Quinque-ecclesiae* a latin neve; mintegy arra tanít bennünket, hogy a multban, a jelenben és a jövőben öt egyházban imádkozzunk, imádkozzunk a magyar munka templomában, imádkozzunk a magyar nyelv templomában, imádkozzunk a magyar becsület templomában és imádkozzunk a magyar nemzet templomában.

A nagy éljenzéssel fogadott beszéd után *Szell* Kálmán diszelnök berekesztette a közgyűlést. Délben egy órakor a kiállítás területén lakoma volt, amelyen *Szell* Kálmán fölköszöntötte a királyt. Többek között ezt mondotta:

— A magyar nemzet szívében és lelkében a hazaszeretet és királyhűség azonos fogalmak. Az érzések ezen összeforrásával emelem poharam arra, hogy ő felsége *Ferencz* Józsefet, a mi koronás királyunkat Isten egészségben és épségben minél tovább tartsa meg hazánkban és nemzetünknek. (Hosszantartó viharos éljenzés és taps.)

Szell Kálmán után még többen mondottak felköszöntőt. A lakoma után a vendégek visszatértek Budapestre.

KÜLFÖLD.

A parlamenti helyzet Szerbiában. A szerb kormány a szkupstina házszabályának módosítására vonatkozó javaslatát, amelyekkel az obstrukciónak elejét akarja venni, véleményadás végett az államtanács elé fog terjeszteni. E javaslatokkal a kormány meg akarja akadályozni, hogy a szkupstina jegyzőkönyvének hitelesítéséről hosszabb vitát folytathassanak s el akarja érni azt, hogy az elnökhöz és miniszterekhez csak bizonyos meghatározott időben tehessenek kérdéseket. A képviselők eddig ilyen kérdésekkel meg tudták akadályozni a napirendre való áttérést. Azt hiszik, hogy a kormánypárt erőszakoskodása nélkül nem tudják a szkupstina házszabályát megváltoztatni.

A császár és a дума. Az orosz jobboldali dumaképviselők fogadásánál *Kuriskievics* arra kérte a cárt, hogy oszlassa föl a dumát, amire a cár azt felelte, hogy kérése illetlen, mert ő maga tudja legjobban, hogy mit kell tennie. Ennek daczára *Pétervárott* mégis azt hiszik, hogy a császár a dumát fel fogja oszlatni. *Golovin*, a дума elnöke, csak későn éjjel tért vissza *Pétervára* a csárnál való kihallgatásáról s azonnal elment az alkotmánypárti *Rjecs* szerkesztőségébe, ahol az alkotmányos demokraták vezéreivel sokáig tanácskozott. Ujra terjesztik a дума fölszólalásának híret s a mai reggeli lapok azt állítják, hogy a birodalmi dumának legutóbbi ülésén történt eseményeknél fogva a fölszólalás egészen bizonyos.

Ujabb zavargások Kínában. A londoni *Morningpost* szanghaji jelentése szerint a Szvatov környékbeli fölkélek meggyilkolták a hivatalnokokat, fölgyújtották a hivatalos épületeket s több várost és helységet hatalmukba kerítették. A szvatovi taotáj csak a fölkelők veszteségeiről tesz jelentést, mert fél attól, hogy az általuk véghez vitt pusztítás a külföld beavatkozását idézhette elő. A *Daily Chronicle* honkongi jelentése szerint az angol hajórajt Japánországból visszahívták Honkongba és Szvatovba japán hajórajt küldtek.

Európai intervenció Perzsiában. Perzsiái diplomáciai jelentések szerint a helyzet igen komoly. A nagyvezír le akar mondani, mert se katonaság, se pénz nem áll a kormány rendelkezésére. Egyes diplomaták nézete szerint a helyzetnek az egyedüli megoldása, hogy Angolország és Oroszország együttesen közbe fognak lépni.

Államosiny Portugáliában. Ami most Portugáliában történik, az nagyon hasonlít ahhoz, ami másfél év előtt nálunk történt. A király szétkergette a parlamentet, s abszolutisztikus módon kormányoz. A portugál ellenzéki lapok azt jelentik, hogy a király három évre akarja az alkotmányt felfüggeszteni. *Franco* miniszterelnök három esztendeig parlament nélkül fog kormányozni, mert nagyon jól tudja, hogy új választás esetén az ellenzék óriás többséggel vonulna be a kortezbe. A király tegnap aláírt több törvényjavaslatot, amelylyel az összes tisztek fizetését egészen a kapitányig fel emeli, továbbá az altisztek járandóságát jelentékenyen megjavítja; a kiszolgált őrmestereknek pedig nagy nyugdíjat és állami alkalmazást helyez kilátásba. A király továbbá a kamara megkérdése nélkül oktrojált intézkedéssel fölemeli az összes kisebb állású hivatalnokok fizetését. Egy másik rendelettel a király az összes egyetemek ösztöndíjait szaporítja és számos más új ösztöndíjat tűz ki az egyetemi hallgatók számára. A király az összes testőrségi tisztek és királyi kastélyok testőrségének fizetését megkétszerezte. Ezeknek az intézkedéseknek kihirdetése után meglátogatta a király a liszaboni kaszárnyákat s szemlét tartott a fegyverben lévő legénységben. Most még nyugalom van. A coinbrai egyetem tanárai az egyetemi hallgatók tiltakozásához csatlakoztak, elítélték a királyi diktatóri rendszerét s az új választásnak mielőbb való elrendelését követelik. Opportóban tegnap nagy köztársasági tüntetés volt. Az északi kerületekben egyre jobban terjed a legitimista mozgalom.

A francia vinczellérek sztrájkja. Nimesben tegnap volt a francia szoczialisták nagy tüntető gyűlése. Mintegy 200.000 vinczellér érkezett kocsin vagy vasuton ide. A vinczellérek tegnap délután a borhamisítók ellen tüntettek. A város zászlódíszit öltött. A tüntetőik, akik dobpergés és kürtészó mel-

lett vonultak fel, különböző felirású táblákat hordoztak. *Marcelin Albert*et, a mozgalom vezetőjét lelkes ovációkban részesítették. A felvonulás után több beszéd hangzott el, többek között *Marcelin Albert* is beszélt, aki a Dél-Franciaországban uralkodó nyomort vázolta, mely meg fogja találni azt a módot, hogyan kell magár vonni a figyelmet. Szónok beszédét viharos taps fogadta. Inczidens nem történt. A francia szoczialista párt nemzeti bizottsága határozati javaslatot fogadott el, amelyben rokonszervéről biztosítja a franciaországi vinczelléreket és kijelenti, hogy a jelen szomorú helyzetüknek csakis a kapitalisztikus regime az oka. A szoczialista párt a kamarában támogatni fogja mindazon törvényjavaslatokat, amelyek alkalmasak arra, hogy déli franciaország gazdasági válságát enyhítsék anélkül, hogy ez más vidékek gazdasági válságát idézné elő.

A politikai helyzet Angliában. Londonból érkezett táviratok szerint a jelenlegi angol kormány presztízse rohamosan hanyatlak és ez előbb-utóbb alighanem válságra fog vezetni. *Gampbell-Bannermann* miniszterelnök a legutóbbi minisztertanácsok egyikén kénytelen volt kijelenteni, hogy az a program, melyet a kormány a parlament idei ülészakára előkészített, csaknem teljesen hasznavetetté vált. A „*Times*” jelentése szerint két minisztertanácsban, melyeken *Campbell-Bannermann* elnökölt, már annak a lehetőségét vitatták meg, hogy pártgyűlést kell a helyzet tisztázása végett összehívni. A kormány iránt szelében nagy elégedetlenség mutatkozik és most azt a jelszót adták ki, hogy a reakzionárius felsőház ellen a legerélyesebb küzdelmet kell megindítani.

A romániai választások. A romániai parlamenti választások ma kezdődtek el a szenátus első kollégiumának megválasztásával, amely a nagybirtokosság többségéből került ki. A beérkezett jelentések szerint 60 mandátum közül a liberálisok 43-at, a konzervatívok 9-et kaptak. Nyolcz pótválasztás szükséges. *Sturdza* miniszterelnököt két ízben választották meg. A második kollégiumot kedden választják meg.

Törökország pénzügyi helyzete. A porta jelenlegi pénzügyi helyzete nagyon kedvezőtlen. A szükséges pénz megszerzésére irányuló kölcsönfelvételi tárgyalások napirenden vannak, miközben különböző versenyzések érvényesülnek. A porta szükséglete *Macedónia* számára, *Krupp-ágyuk* számára, havifizetési hátralék fedezésére és több hercegkisasszony küszöbön álló kiházasítására 1,100.000 fontra rug. Jelenleg 2 millió fontra rugó kölcsön iránt tárgyalnak. A pénzügyi helyzet orvoslására nagyobb kölcsön felvételét tervezik.

Mozgó képek.

Szemelvények.

Azért „szemelvények”, mert a szem sokféle munkájáról jegyzek föl egyetmást. Az emberi érzékek közt ugyanis egyiknek se jut olyan rengeteg feladat, mint éppen a szemnek. Könnyen megéltet a süket ember is; a szaglász hiánya sem okoz nagyobb bajokat; sok milliómosról köztudomásu, hogy nincs izlése; ami pedig a tapintást illeti, úgy vettem észre, hogy manapság éppen a tapintatlan emberek vihetik a legtöbbré... de viszont tagadhatatlan, hogy: szemesnek áll a világ, vaknak az alamizna.

A magyar nyelv különös szógazdagsággal rendelkezik a szem különböző tevékenységének megjelölésére.

A magyar bíró, például, szembesíti a panaszt a vádlottal, s ezt a tanukkal. A magyar legény szemét vet a szép leányra; a szép leány pedig szemet szur a legényeknek. A rendőr szemmel tartja a gyanus alakokat; ezek pedig betörés közben félszemmel a kijáratra sandítanak, hogy idejekorán megugorhassanak.

A szem a lélek tükre, ez a legpoétikusabb hazugság. A konyha prózájában viszont a tükrözöttség nevezik — ökörszemnek. Ha egy szép menyecskével állunk szemben azzal vádoljuk.

— Hamis a szeme, hamis a zuzája.

Mire ő így utasít rendre:

— Szem—telen!

A magyar népdal nagyon sokat foglalkozik a szemmel. Azt tartja róla — számos esetben — hogy csillag... így ebben is:

„Hány csillagból van a szemed Zsófikám,

Hogy egy egész menyországgal ragyogsz rám?”

És a kérdéző tüstént könyörgésre fogja a dolgot:

„Süsd le inkább szempilládat,
Majd ezalatt éjféltámad.
Sötét éjfélt ha rám veti árnyékát
Nem látják meg, hogyha járok
Te hozzád.”

A képmutató emberről azt mondjuk, hogy szemforgató; a nyilvánvaló hazugságról, hogy — szemenszedett; a csalót azzal bélyegezzük meg, hogy szemfényvesztő; az optimista rózsaszínű, a pesszimista pedig fekete szemüveget szokott föltenni; az okuláért azzal tiszteli meg a köznépet, hogy a pápaszemének nevezi.

A kis gyermek első nagyobb fájdalmát a fogzáskor a szemfoga okozza. Az iskolában szemléltető oktatással ismerkedik meg a külvilág egyes tárgyival. A szünidőben kedvenc játéka a szembekötösdí. Majd a sportok következik, melyeknél a jó szemmérték nagy hasznára van. Felnőve, kiszemel magának egy feleséget... s e választásnál különböző szempontokból indul ki. Ha boszúálló természetű, sokszor van alkalma „szemet szemért” követelni.

Amikor aztán lelki szeme előtt megjelenik a halál angyala, megadással vet egy utolsó pillantást a szeretteire, lehunyja szemét és sirva borítják rá a szemfedőt.

Hogy a gazdaember mennyire becsüli a szemet, mutatja, milyen sok esetben használja átvitt értelemben. A legértékesebb terménye a szemes gabona; a bort a szőlőszemből sajtolja; a rózsát úgy nemesíti, hogy beszemezi; a területényítő, langyos, csendes nyári eső szemereg és szerinte a gazda szeme hizlalja az ökröt.

Annak illusztrálására, hogy a magyar népies közmondásokat a „pesti urak” milyen gyakran rosszul alkalmazzák, szolgáljon ez a megtörtént eset:

Egy budapesti vendéglőben egy kövér úri ember barátságosan elbeszélgetett a vendéglőssel.

— Nagyon dicséretes, — mondta neki — hogy személyesen győződik meg mindig, jó-e a kiszolgálás.

— Hjah, kérem alásan — felelt a vendéglős — tetszik tudni, hogy a gazda szeme hizlalja az ökröt.

A poczakos vendég csöndesen mosolygott, de nem köszönte meg a bókot.

A magyar ember szeme néz, lát, pillant, hunyorít, kacsint, káprázik, tekint... ami, egytől-egyig más-más műveltség felel meg.

Serpolette is éneklir már:

Tekints ide, Tekints oda,
Egy sincs köztünk ostoba.
Tekintsd ezt, tekintsd azt,
Egy sincs köztük sült paraszt.

A bíró „tekintettel erre, tekintettel arra” hozza meg határozatait; a hivatalos iratokba betekintést nyernünk; de a „betekints csárdá”-ba más célból szoktunk menni.

A nézés különösen sokszor foglalkoztat. Milyen fájdalmasan panaszkodik a Dankó Pista nótája:

Rám sem nézett mikor én őt megláttam;
Hejh pedig, hogy rám tekintsen, beh vártam!
(Itt két sorban a nézés — tekintés — látás is szerepel!)

Egy másik — régi nóta követelőbben szól:

Nézz rózsám a szemembe,
Mit olvasol belőle?
Ugy-e azt mondja, ugy-e azt mondja:
Te vagy az angyalok ragyogó
Csillaga.

Tehát a legény szeme könyv, amely beszél; még pedig édes bókokat mond.

A bátor szembe néz a veszélyvel; a gögös ember lenézi a szerényebb sorsúakat; a méltányos elnézéssel van mások gyöngéi iránt; aki siet, csak épen benéz az ismerőseihez; a tanító átnézi a növendékek lecke-füzetét és a pesti ember — ha bajban van — így jajdul föl:

— Jól kinézünk! (Nézz meg az ember!)

Nem kevésbé fontos a látás. A mi könnyen érthető azt a vak is látja; a méltányos embernek belátása van; az okmányokat láttatkozzák; aki sokat tapasztalt belát az emberek veséjébe és az élelmes szinagazgató (különösen a nyári szezonban) látványossággal csalja be a közönséget.

A pillantás — egy pillanat műve. A legrövidebb idő... t mennyi öröm, bu, baj teremhet meg ezalatt! Hány ember szenved pillantányi pénzzavarban! (Néha évekig!) Egy pillanat arra is elég, hogy indiszkrét fotografus megörökítse valamely kompromittáló helyzetünket.

A pillantás pajkos rokona a pislantás, mely viszont a kacsintás és a hunyorgatás testvére. Utóbbított pedig a szemhunyasához jutunk el.

Aki szemet huny, az szándékosan nem akar látni; de a szerelmesnek káprázik a szeme, elvakult s hiába intik: „Majd kinyílik még a szemed!” Ráillik a Suhancz dala:

Vak vagy óh szerelem,
Hályog van a szemeden...

De nemcsak Ámort, Themist — az igazság isten-asszonyát is — bekötött szemmel ábrázolják. Am Günther Antal újabb kioktatta a nemzetiségieket, hogy a magyar Justícia nem vak s nem is lehet a szemét kiütni.

Az állatok szeméről ítélik meg azok természetét. A róka szeme ravasz; a macskáé hamis; a birkáé jámbor; a hiuzé éles; az öze szelid; a lóé okos; a kutyáé hü...

Nincs is szebb, a hűséget sugárzó szemnél! Amint ezt Ráthonyi olyan gyönyörűen éneklir:

.... elkísér
Egy szép szempár, egy kék szempár
Sironfali hűsége!

Rosta.

TÁVIRATOK.

A németek blockja meghiusult.

Bécs, június 3. (Saját tudósítónktól.) Ha a jelek nem csalnak, akkor a reichsrath német pártjainak blockja végleg meghiusult. A német agráriusok és a szabad nagynémetek (akik felvették a német radikális párt nevét) elhatározták, hogy különálló pártok gyanánt fognak szerepelni a parlamentben, de bizonyos kérdésekben hajlandók a többi pártokkal közösen eljárni, sőt a közös végrehajtó-bizottságtól sem idegenkednek a német haladó- és a német néppárttal. E pártok szintén önállóan fognak megalakulni. A német haladó párt ma bocsátotta ki első hivatalos jelentését, amely hangsúlyozza, hogy felveszi Hock és Kuranda képviselőket, ha a párthoz csatlakoznak. Már ez a kommuniké is igazolja, hogy a block megalakítása nem sikerült. A német agráriusok elhatározták, hogy gazdasági kérdésekben a többi agráriusokkal egyöntetűen fognak eljárni.

A svéd parlament.

Stockholm, június 3. A parlament ülésszaka ma véget ért.

A marokkói helyzet.

Tangor, június 3. Azon hírei szemben, hogy Tetuánban francia tengerészek szálltak partra, kijelentik, hogy hadgyakorlatról volt szó, amelyen a Jeanne d'Arc Tetuán közelében nyílt tengeren vett részt ugyanazon a helyen, ahol a gibraltári hajók évenként ilyen gyakorlatokat végeznek. Néhány tengerész partraszállt, hogy a célállást kitűzze. A tetuáni partraszállás híre onnan származott, hogy három tiszt partraszállott, hogykissé szórakozzanak.

Az úszkubi zendülés.

Konstantinápoly, június 3. Tripoliszból 1300 szabadságot katoná érkezett Szmirnába, ezek közül 300 az aidini vilajetbe való, a többi Szmirnába való volt. A szabadságotak nem akartak partraszállani mindaddig, míg zsoldjukat megkapják, csak 26-án sikerült őket a kaszányába vinni. A következő napon zsoldjuk kifizetése nélkül haza akarták őket küldeni. A katonák azonban kijelentették, hogy nem távoznak el a kaszányából, néhányan közülök behatoltak *Tevfik* basa parancsnokhoz, aki attól tartott, hogy a katonák rabolni fognak a városban, továbbá, hogy eljárásuk a helyőzrege kedvezőtlen hatással lesz, miért is erőszakot alkalmazott. Husza katoná megsebesült. A szíriaiak közben a kormányzósági palota előtt tüntettek, miért is a váli elrendelte, hogy a konzulátusokat és az idegenek negyedét katonaság őrizze. Távirati kérésre az ottomán bank 6000 török fontot utalt ki a zsoldok kifizetésére, a 2850 fontot tevő fenmaradt összeget a helyi pénztárak pótolták.

Petkow gyilkosa.

Szofia, június 3. (Saját tudósítónktól.) Petkow miniszterelnök gyilkosainak bünpöre, amelyet harmadszor is elhalasztott a törvényszék, kezd országos botrányt lenni és kompromittálja Bulgária igazságszolgáltatását. Az előzetes vizsgálat már be van fejezve. Most tudódott ki, hogy Ikonowot, a Balkandka Tribuna szerkesztőjét, aki gyanu alatt áll, hogy be volt avatva a merényletbe, egy nedves pinczebörtönben zárták el és vasra verték. A lapok a legnagyobb felháborodással tiltakoznak a barbárság ellen, a kormány azonban azzal védekezik, hogy az ügyészség helyesen járt el, mert

Ikonowon az örültség jelei mutatkoznak. A valóság pedig csak annyi, hogy Ikonow nem mert enni, mert félt a megmérgezéstől.

A galicziai választások eredménye.

Bécs, jun 3. A véget ért galicziai választások eredménye a képviselők pártállása tekintetében a következő: 13 konzervatív, ezek egyikét két helyen választották meg, 12 nemzeti demokrata, 9 demokrata, 4 haladódemokrata, 13 lengyel cenztrum-párti, 2 bizonytalan pártállású. (E szerint a lengyel klubnak 63 tagja van.) 16 lengyel néppárti, 16 ifju ruthén (ukrainai párt), 5 ó-ruthén, ezek közül egyet két helyen választottak meg, 4 lengyel szociáldemokrata, 2 ruthén szocz.-dem., 1 független szociálista, 3 zionista, 1 független izraelita. Ezzel a választások az összes tartományokban véget értek.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, június 3. Gabonaiózsda. Zariat. Buza irányzata állandó, júliusra 97¹/_s (97¹/_s) K., szept.-re 99¹/_s (99¹/_s) K., — Tengeri állandó, júliusra 53¹/_s (53¹/_s) K.

Csikagó, június 3. Terményiőzsda. Zsir. jul.-ra 9.10, júliusra 9.17. Szalonna short clear 9.12. Sertés-hus júliusra 16.20.

New-York, július 3. Terményiőzsda. Gyapot. New-Yorkban 12.90 jun.-ra 11.52. szept.-re 11.72. New-Orleansban 12¹/_s. Petroleum stand withe. New-Yorkban 8.20. Filadelfiában 8.15, raffined in cases 10.65, Credi Balances of oil City 1.78. Zsir, Western Steam 9.50. Rohe testvérek 9.70. On 41.25—41.75. Réz 26.00—25.00.

UJDONSÁGOK.

Törtetlen uton — egyedül.

— Jaurés leánya zárdába vonul. —

Valamikor régen, amikor még az élet rózsaszínű, ragyogó ködfelhőkbe burkoltan távol előttem feküdt, amikor még minden *Jövő* volt csak, és semmi *Múlt*, azokban a csodákkal, gyönyörűséggel teljes időkben, mesés, forró álmok éltek a szívenben a nagyság felől.

Azt hittem én, szegény, álmodó, bolondos gyermek, hogy akinek a végzet nagyra törő vágyat és hatalmas erőket oltott a lelkébe, annak az élete is csodás, külön törvények szerint igazodik. Azt hittem én, hogy a nagy író, a világhírű festő, a szobrász, akinek nevét, dicsőségét köbe vésett remek századoknak zengik, azt hittem én, forró szívű, álmodó gyermek, hogy a nemzetek, a népek büszkeségei, a hatalmas államférfiak és a gondolkodás titánjai másként boldogok, mint a homályban élő többiek.

Azt hittem én, hogy a tömeg csodálata, az valami édes, lüktető, mámorral-teljes gyönyör. Azt hittem én, hogy az ilyen választótnak csak ki kell tennie a lábát az utcára, hogy része legyen a szívek szeretetéből fakadó ünnepeztetés túladó zuhatagjában. Hogy bevezik, hogy kényeztetik, hogyan megimádják őket mindenütt! Amerre járnak a rajongás, a féltő tisztelet kíséri őket és amihez a kezük érintése tapad, a lélektelen tárgyiból ereklyét csinál a tömeg bálványozása.

Igy képzeltem én és mondhatatlanul, mérhetetlenül boldognak hittem őket, A választótkat...

Igen, így hittem én akkor, — amikor még volt hitem. És azt képzeltem, hogy ennek a ragyogó fénynek nincsen árnya. Azt hittem, hogy ez a külső, nagy ragyogás még világítóbbá, intenzívebbé válik a négy fal között; hogy a ragyogó glóriának sugárzóne a megcsodált férfi otthonában átváltozik éltető, meghitt meleggé.

Vagy lehetséges lehet-e az, hogy az a nő, aki egy ilyen férfi közelében él, aki vele együtt és általa megdicsőül, hogy az a nő ne övezné meg minden imádatával az ő szerelmét?

Én azt hittem, hogy nem lehetséges. És naiv lelkem forró képzeletében csodás, ragyogó képek keltek. A hetedik mennyország minden üdvössége nem lehet olyan abszolút, teljes gyönyör, mint amilyennek én két emberit lélek ilyen együttélését elképzeltem. Mert a nő, aki éri és érzi az ő emberének a nagyságát, minden megígért földöntuli

gyönyörűnél nagyobb, teljesebb boldogságot adhat a párjának már itt a földön.

Én én nem tudtam hinni, hogy a férfi nagyságát a nő meg ne érte. Az megvillant koronként szomorú sejtésként a lelkemben, hogy lehetnek választott próféták, akiket a tömeg félreismer, talán megkövez, keresztre küld. De hogy a nő, sorsának, lelkének osztályosa meg ne érte, hogy szeretet nélkül, hit nélkül, közömbösen nézze vergődéseit, küzdelmét, talán martíromságát is, azt én nem tudtam elképzelni, hinni benne pedig pláne nem.

De úgy éreztem, hogy egyetlenegy asszony-nak a rajongó hite felér a tömeg minden elismerésével. És hittem benne, hogy minden titánja az ember harcainak megtalálja a töretlen uton haladva a maga rajongó asszonyát.

Aztán jött az *Élet*, és elvette tőlem ezt az én hitemet, sok minden más egyébbel együtt.

Nem panaszképp mondom; mert mihaszna, ha panaszkodnám. Csak éppen ugy eszembe jutott a dolog most, hogy egy rövid híreskét olvasok az újságban. Azt mondja a pár sornyi írás, hogy *Jaurés-nak*, a nagy francia szociális-gondolkodónak a leánya fölveszi a fátyolt és zárdába vonul.

Hát imc. Ennek az embernek a nevével össze van forrva a francia kulturfejlődés egész legújabb fázisa. Milliónyi tömegek vallják őt vezérüknek a haladásban. A neve szinte fogalommá lett már az egész világon. Ő az, aki a kultúra nevében harczolt kezdett az egyház reakziós világi hatalma, és irtó háborút a heremód élősködő egyházi hongregációk ellen. Egy egész világ évezredes tradícióira emelt bontócsákányt ez az egyedül álló ember, amikor vakmerő szóval kimondotta, hogy az egyház tulhatalma az államban egyenlő a sötét és szándékos tömegbutitással.

És az ő szavára indult meg Franciaországban az egyház és az állam különválasztása.

És ennek az embernek a leánya, a tulajdon lelke és vére, most fölveszi a fátyolt, hogy bevonuljon egyikébe azoknak a kongregációknak, amelyek az ő edesapját mindennapi imájukba foglalva átkozzák.

Ezeket juttatta eszembe nekem: az a pár sornyi újsághíreske.

(-vay.)

Napirend. Kedd: 1907. június 4. Napár: R. n. kath. Kálván. — Prot.: Korány. — Görög-orosz: május 22. Bazilisk. — Zsidó: Sivan. 22. — A nap két reggel 4 óra 0 perczkor. nyu szik est 7 óra 49 perczkor. — A hold két délut 1 óra 20 perczkor, nyugziki déli 12 órakor.

A kereskedelmi államtitkár fogad d. u. 4 órakor. — A képviselőház ülés d. u. 10 órakor. — Az orsz. cukrászipari kongresszus a Vigadóban. — Az Allami Tisztviselők Orsz. Egyesületének választmányi ülés d. u. 8 órakor Albrecht főherceggel 11. sz. alatt. — Bőrművészet a Lővőtárasban. — A II. Rákóczy Ferenc Társaság estjele a Rottenbiller-u. 11. sz. a. — Az országgyűlés néppár értekezlet tart 6 órakor. — A Nemzeti Szalon második tavaszi kiállítása nyitva 9-7-ig. Belépődíj 1 korona. — A Hentli kiállítás az Uránia Képtéri szalonjában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Könyves Kálmán művészeti társaság Nagymező-útszal szalonja rendezés miatt zárva. — A Nemzeti Múzeum régiségre nyitva 9-7-ig. — A Szépművészeti múzeum nyitva 10-9-ig. — A szobrászművészeti múzeum nyitva 9-től 6-ig. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10-12-ig. — A Goethe-szoba zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig és 3-6-ig. — A Kézlekedési múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. A Techn. Iparmúzeum és könyvtára nyitva 9-1-ig. — A Nemzeti múzeum könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egetemi könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9-12-ig és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanterv-kiállítás zárva. — Az Allatkert egész nap nyitva. Belépődíj 60 fillér.

Személyi hírek. *Klotild* főhercegnő és *Erzsébet* főhercegnő tegnap reggel Fiuméből Alcsuthra érkeztek, ahol a nyarat tölteni fogják: velük együtt megérkezett *Mária* orleansi hercegnő is, *Fülöp* orleansi herceg neje. — Gróf *Khuen-Héderváry* Károly tegnap este Sopronba érkezett és gróf *Széchenyi* Manó, a volt király személye körüli miniszternél szállott meg. Gróf *Khuen-Héderváry* fia látogatására érkezett Sopronba, ki a benczés főgimnázium VIII. osztályában érettségét tesz. — *Gizella* főhercegnő férjével *Lipót* bajor herceggel, *Konrád* és *György* hercegekkel és udvari kíséretével e hó 5-én a 11 órai gyorsvonattal Bécsből Pozsonyba érkeztek, ahonnan automobilon Orsovára mennek látogatába.

A király Budapesten. A király teljes kíséretével folyó hó 6-án, csütörtökön délután indul el Bécsből 3 óra 30 perczkor az államvasutak pályaudvaráról és a külön udvari vonat 7 óra 30 perczkor érkezik Budapestre. A király külön udvari vonatát Marcheggől Budapestig *Ludvig* Gyula, a máv. igazgatósági elnöke, *Kotányi* Zsigmond udv. tanácsos igazgató, *Décsey* Lajos budapesti üzletvezető, *Lendvay* Márk főfelügyelő és *Winkler*

József főmérnök kísérik. Az udvari vonat mozdonyát *Braun* Ferencz főfelügyelő, a fűtőház főnöke vezeti. Hivatalos fogadtatás a pályaudvaron nem lesz.

A koronázás jubileuma. A képviselőház elnöksége felkérte azokat az országgyűlési képviselőket, akik a június 8-iki szent misén a Mátyás-templomban résztvenni kívánnak, hogy ebbeli szándékukat haladéktalanul jeleítsék be az elnöki hivatalban, hogy a nevékre szóló jegy beszerezhető legyen. Június 5-én tul több előjegyzés nem vehető figyelembe.

Uj udvari tanácsos. A király dr. *Fésüs* Györgynek, a pozsonyi jogakadémia igazgatójának, a felső oktatás terén szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi czímet adományozta.

Erzsébet királyné szobrának leleplezése. Holnap délelőtt leplezik le Bécsben *Erzsébet* királyné közadakozásból felállított szobrát. A király a mai általános kihallgatáson fogadta az Erzsébet-szoborbizottságot, amely előtt kijelentette, hogy a lakosság hazafias érzése igen jól esik neki. A király az Erzsébet-émlékszobor felállítására körül kiváló érdemeket szerzett *Bitterlich* szobrásznak, *Ohmann* építésznek és *Mayer* kereskedelmi tanácsosnak és ékszerésznek a III. osztályú vaskorona-rendjelet, a szoborbizottság többi tagjainak pedig más kiüntetések adományozott. Ez a harmadik Erzsébet-szobor. Az elsőt *Gödöllőn*, a másodikat pedig Salzburgban állították fel.

Ma délután öt órakor *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Jekelfatusy* Lajos és *Günther* Antal miniszterek a szoborleleplezésre Bécsbe utaztak, a honnan még holnap este visszajönnek Budapestre. Báró *Fejérváry* Géza, a magyar darabont-testőrség kapitánya már tegnap odaérkezett. Ott lesz a díszes udvari ünnepen *Lónyay* Elemérné grófné, *Stefánia* királyi hercegnő is, aki a bécsi Erzsébet-szobor leleplezésén mint rokon és Erzsébet királyné menyje hivatalosan fog részt venni mind az ünnepségen, mind az udvari családi ebéden.

A szobor leleplezésén az udvar teljes számban jelenik meg. A távollévő családtagok nagy része már Bécsbe érkezett. *Károly* *Tivadár* bajor herceg és neje ma délután Münchenből Bécsbe érkezett. A hercegi párt a király fogadta a pályaudvaron.

Samassa érsek Nagyváradon. *Samassa* János egri érsek *Szmrecsányi* Pál püspök látogatására Nagyváradra utazott. Az érseknél az egyházmegye papsága *Szmrecsányi* Pál püspök vezetésével tisztelegtek, ki lelkes szavakkal üdvözölte a bitorost, *Samassa* válaszában utalt a papság helyzetére s a mai viszonyok közt föladatuk komoly teljesítésére intette őket. Az érseknél a város notabilitásai is tisztelegtek. *Samassa* *Szmrecsányi* társaságában kirándult Püspökfürdőbe, ahol a közönség lelkesen ünnepelte a főpapokat. Dr. *Samassa* érsek *Szmrecsányi* Lajos segédpüspökkel Nagyváradról Budapestre utazott.

A szultán üdvözli a cárt. A szultán a cárt a pár nappal ezelőtt meghiusult merényletből való megmenekülése alkalmából melegen üdvözölte. *Sinoviev* nagykövet egy kihallgatáson a cázr köszönetét tolmácsolta a szultánnak.

Zászlóavatás. A kassai jogakadémia ifjúsága vasárnap az akadémia zászlóját felavatta. A zászlóanyai tisztet *Klotild* királyi herceggasszony vállalta el, magát az ünnepélyen *Szalay* László által képviseltetve. Gróf *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásügyi minisztert *Szalay* László főispán helyettesítette. A védnökök közül *Bródy* Frigyesné, *Eötvényi* Nagy Olivérné, *Paksy* Józsefné és *Szele* Andorné, a védnökök közül *Péchy* Aurél, gróf *Zichy* Károly és *Jakab*, dr. *Balás* Károly, dr. *Eötvényi* Nagy Olivér, dr. *Kérészy* Zoltán és dr. *Szele* Andor jogtanárok jelentek meg. A budapesti kir. tudományegyletem részéről *Papp-Szász* Tamás, az egri és cserjesi jogakadémia képviselőiben pedig *Horváth*, *Kovács*, *Bucsegh*, *Bibay* és *Dénes* kiküldöttek voltak jelen. A kassai helyőrség tisztikara küldöttséget küldött az ünnepélyre. A zászló a Szent Mihály-kápolnában nyerte az áldást, majd a Schalk-ház dísztermében verték be a megjelentek a zászlószöveget. Délben ugyanott díszebéd volt, melynek kiemelkedő jelenete volt a Beöthy-serleg felavatása *Tóth* Árpád kassai jogásznok által. Dr. *Eötvényi* Nagy Olivér gróf *Apponyi* Albertet, *Bolgár* Kálmán a megjelent vendégeket élte, kiknek nevében *Papp-Szász* Tamás mondott meleg hangon köszönetet a szives vendéglátásért. Este táncmulatság következett, mely a reggeli órákig tartotta együtt a szép társaságot.

Festett Vilma gondnokság alatt. A grófnőből cigányprimás nevévé lett *Festett* Vilma ellen apja, gróf *Festett* Pál, gróf *Festett* Tasziló főrendiházi tag öcsce, a soproni törvényszéknél a gondnokság elrendelését kérte. A grófnő tudvalevőleg feleségül ment Nyári Rudi cigányprimáshoz és állítólag vagyont is neki ajándékozta. Ez az oka gondnokság elrendelése iránti kérvénynek, amelynek tárgyalási napjaul e hó 18-át tűzték ki.

Chamberlain otthon. *Chamberlain* volt angol gyarmatügyi miniszter, a kontinensről visszatért hazájába. *Chamberlain*, aki tegnap érkezett Döwerbe, újból ki akar lépni a politika színterére.

Nyári ünnepély a várban. Tegnap délután tartották meg óriási közönség részvételével az I-ső kerületi Általános Közjótékonyági Egyesület nyári ünnepélyét a budai Bástyán. Egész délelőtt lázasan folytak az előkészületek és 4 órakor délután a díszes sátrak hosszú sora már készen várta a publikumot, amely vidám zene hangjainál vonult be a Bástya sétányára. Az egyik részen *Farkas* Pali cigányprimás bandája játszott, a másik részen pedig a 23-as katonazenekar, amelyet *Szegő* Sándor karmester dirigált. Az egyesület elnöknője, gróf *Apponyi* Albertné, nem lehetett jelen az ünnepélyen. A magyar csárdát *Szebeny* Antalné és *Gamauff* Gyuláné vezették, a pezsgősátort *May-Münther* Kornélia, a cukrászdát *Fernbach* Péterné, az I. sz. bazárt *Hegedüs* Jánosné, a kosár és faneműek áruházát *Steller* Antalné, *Némethy* Károlyné, a mézeskalácsos árudát dr. *Janicsek* Józsefné, a tőzsdét özv. *Mórocz* Károlyné, a virág-sátort pedig *Kiss* Sándorné vezették. Izléses virágkocsik jártak be a mulatság területét, ahol jelmezes fiatal hölgyek szivart, cigarettát, képeslevelezőlapot, bélyeget árultak és mindjárt mozgópostát is képeztek. A késő esti órákig özönlött a közönség az ünnepség területére és sok művész és művész nő is megjelent.

Ave Caesar! Egy igénytelen és névtelen olasz tisztecske, *Univelli* nevezetű, a Rómában tartott vasárnapi nemzeti ünnepén egy katonai lég-hajón fölszállott a levegőbe azzal a szándékkal, hogy ezzel a mutatvánnyal emelné az ünnepség fényét s szórakoztatná a jelenlévő olasz királyi párt. Am lezuhant és kitérte a nyakát. Amikor a lég-hajó háromszáz méter magasságba érkezett, zivatarfelhőknek villámos kisülése következtében meggyuladt s a nézők nagy rémületére a földre esett. *Univelli* százados súlyosan megsebesült. A királyi pár, hogy a mulatság ilyen tragikus fordult, igen elszomorodott. *Viktor* Emánuel király saját személyében meglátogatta a halódó *Univelli* századost a kórházban s hosszabb ideig maradt ágyánál. A százados délután belchalt sebébe.

A szerencsétlenségről még a következő részleteket jelentik: Amikor az első láng felcsapott, megvilágította a kosárban álló kapitány alakját, aki minden balasztól megszabadítani igyekezett a lég-hajót. Az első fellebbanást csakhamar második követte, ezután pedig nem volt egyéb látható, mint egy tekete tömeg, amelyik gyorsan esett lefelé.

Amidőn a ballon roncsai a földre estek, az odasiető tisztek eszméletlenül találták a kapitányt, aki olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy megmentésére gondolni sem lehetett. Mialatt az orvosok sebei körül foglalatokodtak, a király is hozzálépett és szóltanul megszorította kezét. A kapitánynak, miután egy pár perczre visszanyerte eszméletét, volt még annyi ereje, hogy szabályszerűen megmondhatta a királynak a nevét. Csakhamar azonban ismét elvesztette eszméletét és rövid szenvedés után meghalt. A szerencsétlen véget ért kapitány 36 éves volt és egyike a legtehetségesebb tiszteknek.

Sztrájkoló tengerészek. Párisban a tengerészeti bizottság előtt ma megjelent a sztrájkoló tengerészek egy küldöttsége és kifejtette a kormány által előterjesztett javaslatot, mely a lajstromozott tengerészekről szól, nem tartja kielégítőnek és azért kéri a bizottságot, igérje meg a javaslat módosítását, hogy a sztrájk véget érjen. A bizottság elnöke azt válaszolta, hogy a javaslatot jóindulattal fogja megvizsgálni, de nem akarják azt a reményt kelteni a tengerészekben, hogy a parlament el fog fogadni olyan javaslatot, mely az államot jobban megterheli, mint a kormány javaslata. Az elnök tanácsolta a küldöttségnek, hogy szüntessék meg a sztrájkot, mert különben elvesztik a kormány kedvező indulatát.

— **Hírek Mattasichról és Kóburg Lujzáról.** Egy bécsi újságíró közel a belga határhoz, Aachen városában találkozott Mattasich Gézával, a Kóburg Lujza regényének hőseivel. Kóburg Lujza tudvalevőleg elhagyta a francia világvárost, ahol eddig tartózkodott és atyja óhajának engedve, Németországban telepedett meg és Aachen várost választotta lakóhelyéül, a belga határmegyé előtt. Mattasich beszélgetést kezdett a bécsi újságíróval s miután elmondotta, hogy a hercegnő örül függetlenségének, visszanyert szabadságának, noha gondok bántják és legfőbb óhaja, hogy édesapjával kibékülhessen, így folytatta:

— Az én sorsom úgy vélem, nemsokára igen érdekes körülmények között meg fog változni, hiába akartak becsapni bizonyos urak. Mikor a hercegasszony dolgait rendezték, én két okból maradtam a háttérben: először is, mert mindig csak a fenséges asszony dolgát tartottam fontosnak, másodszer pedig, mert reám nézve is fontos volt, hogy épelméjűségét konstatálják, elvégre ő az én egyetlen tanum, ki ártatlanságomat bizonyíthatja. Nos, a rendezés megtörtént és formailag lehetetlen volt a fenséges asszony dolgát az én ügyemmel hivatalosan komplikálni, de határozott ígéretet kaptam, hogy pöröm revíziója megtörténik és rehabilitálnak. Persze — tette hozzá szomorúan Mattasich — mindez elmaradt. Vártam, vártam, — mindhiába. Sürgettem, követelődtem, — mindhiába. Most azonban nemsokára megtörténik rehabilitációm, bár nem oly formában, ahogyan szerettem volna. Fölszólitottak, hogy intézsek folyamodványt a felséges urhoz, hogy jubileuma alkalmából nekem is megkegyelmezzon és törölje pöröm következményeit. Ezt visszautasítottam, mert nem kegyelmezt, hanem igazságot akarok, — másodszer nem ambícióim, hogy megkegyelmezzék gonosztevők listájában szerepeljek. De most közbelépett családom és mint annak idején — családom kérelmére engedte el a felség büntetése egy részét, — most családom kérelmére kapom meg a rehabilitációt. Ha ugyan meg nem akadályozzák ellenségeim . . .

— **Az ostendei sakkverseny.** A késő éjjeli órákig elhúzódó tizenharmadik forduló eredményéről a következő tudósítás számol be: A nagymester-versenyen Csigorin vesztett Marshall ellen, míg Burn remist csikart ki Schlechter-től; nem nyert befejezést a Janowski—dr. Tarasch parti. A mester-versenyen Forgács eredménye örvendetes, mert ma az első helyen álló Miesest győzte le. A magyar mester így a második helyre került Niemzowitsch és Salve-val, miután utóbbi Swiderskit győzte le. Niemzowitsch pedig vesztett Duras ellen. Rubinstein nyert Shories ellen, Snosko-Borowski legyőzte Blackburnet, Tartacower nyert Scheve ellen, Cohn E. legyőzte Süchtinget, dr. Perlis Mortimert és Jacob nyert Cohn W. ellen. A Lee—Van Vliet és Bernstein-Spielmann játszma remisvel végződött, míg a Billecard—Shoosmith, Teichmann—John és Leonhardt—Metger partik függőben maradtak. Marco szabadnapos volt.

A tizennegyedik forduló lefolyásáról tudósítónk a következőket táviratozza: A nagymester-versenyen nagyon összetorlódnak a befejezetlen partik, mert ma is egyedül csak Marshall nyer Burn ellen, míg a Schlechter—Janovszki a francziára és a Csigorin—dr. Tarrasch parti az oroszra nézve kedvezőbb állásban függőben maradt. A mester-versenyen Mieses továbbra is vezet, mert ma Tartacower ellen nyert. Rubinstein, ki eddig az egyedüli volt, mint veretlen, ma vesztett Snosko-Borowski ellen. Niemzowitsch nyert Scheve ellen, Duras legyőzte Shoriest, Marco nyert Spielmann ellen és dr. Perlis Van Vliet ellen. A Forgács—Bernstein, Jacob—Blackburne, Metger—Cohn E., Swiderski—Teichmann, Süchting—Cohn W. és Mortimer—Billecard parti remisvel végződött, míg a John—Leonhardt és Salve—Shoosmith partik függőben maradtak. Lee szabadnapos volt.

A verversenyzők állása a tizennegyedik forduló után:

Nagymester-verseny: Schlechter 8½ (1), dr. Tarrasch 8 (3), Marshall 6½ (1), Janowski 6 (3), Burn 4½ (1), Csigorin 3½ (1).

Mester-verseny: Mieses 10, Niemzowitsch 9½, Forgács, Snosko-Borowski 9, Salve 8½ (1), Cohn E., Swiderski 8½, Rubinstein 7½ (1), Bernstein, Marco 7½, Metger (1), Tartacower (1) 7, John (2), dr. Perlis (1), Teichmann (1), Duras, Jacob, Spielmann 6½, Süchting (1),

Shories 6, Blackburne 5, Shoosmith (3) 5, Billecard (1), Scheve 4½, Cohn W. 4, Mortimer 4, Leonhardt (2), Lee, Van Vliet 3½.

— **A Sebészek nagygyűlése.** Vasárnap reggel folytatta a magyar sebésztársaság nagy vitáulését. Dr. Herczel tanár az appendicitis sebészi kezelésének néhány fontosabb kérdéséről referált. Dr. Alapy a feregnyulványlob korai megoperálása érdekében emelt szót. Vinternitz és dr. Fischer Aladár hozzászólása után dr. Manninger Vilmos szövelt még a kérdéshez. Dr. Schmid Hugó (Pozsony) a feregnyulványlobra vonatkozó nézetek más álláspontjáról számolt be. Az elnök ezután felüggesztette a vitát és kezdetét vette a közgyűlés. Dr. Baron pénztári jelentése után megválasztották az 1908. évi tisztikart. Elnök lett Réczey Imre, jegyző Verebény Imre, igazgatótanácsosok Dollinger Gyula és Makara Lajos. A további tudományos ülés során elsőnek dr. Kossov-Geromay a császármetszésekről tartott előadást. Dr. Sándor István a gyomrot átfuró idegen testekről beszélt. Dr. Illyés a vesetömlős megbetegedésekről és a vesetuberkulózis egy operált súlyos esetéről értekezett. Dr. Csikos és dr. Milkov előadásai után az elnök egy negyed órára ismét felüggesztette a tudományos ülést s ez alatt a jövő évi vitakérdéseket tárgyalták meg. A folytatódó ülésen dr. Herczel a gyomorátúródás műtéti gyógyult esetéről beszélt. Dollinger hasonló két esetről referált. Dr. Pólya a bélfodor húsagánatról szövelt, dr. Lumnitzer pedig a gyomorszáj-szűkület műtéti gyógyított esetét mutatta be. Dr. Habernern I. Pál Kummelnék az utolsó berlini kongresszuson adott referátumára támaszkodva ismertette az osztályán végzett prostataktomiákat. Több felszólalás után dr. Steiner Pál három vesetuberkulózis esetet mutatott be. — A vita programja ezzel teljesen kimerült. Dr. Herczel köszönetet szavazott dr. Dollinger elnöknek és dr. Manninger Vilmos tükárnak az ügy érdekében kifejtett működésükért. Dr. Dollinger ezután az ülést bezárta. A magyar sebésztársaság első nagygyűlése tudományos szempontból igen szép eredménnyel végződött. Az ügy érdekében kifejtett nagy buzgalomért dr. Dollinger egyetemi tanár, dr. Manninger Vilmos és dr. Garami Béla érdemelnek különösen őszinte elismerést és dícséretet.

— **Szociálista pénzek.** A szociáldemokrata párt ma hivatalosan nyilatkozik Kardos Jakab, a párt volt pénztárosának nagy feltűnést keltő ügyében. Az ellenőrző bizottság végzése alapján a pártvezetőség hivatalosan így adja elő az esetet:

A pártgyűlés után az ellenőrző bizottság a rendes szokásához híven pénztári zárlatot készített. A zárlatok alkalmával bizonyos hiányok merültek fel, tehát szükségessé vált, hogy az összes üzletágak pénztári könyvei átvizsgáltsanak. A vizsgálat teljesen befejeztetvén, kiűnt, hogy az összes üzletágaknál együttesen 2995 korona hiány mutatkozik.

Kardos Jakab e hiány okai felől megkérdezettvén, hivatkozik arra, hogy két év alatt több, mint három millió koronát kezel. Érthető tehát, hogy a kezdet nehézségeivel küzdve, ilyen aránylag csekély összegről nem tud leszámolni. Ő különben vállalja a hiányt és fedezeti váltóval biztosítja annak megfizetését. Együttal kijelenti, hogy ismerve a párt szigorú szervezeti szabályait, állását rögtön elhagyja és a pártból kilép.

A pártvezetőség nem vehette figyelembe Kardos védekezését, daczára annak, hogy ez üzletágakban két év alatt több mint három millió koronát volt a forgalom, mert a magyarországi szociáldemokrata párt erkölcsi felfogása sokkal szigorubb a polgári társadalom erkölcsi felfogásánál, Kardost nem hagyhatta meg továbbra is bizalmi állásban, hanem kötelezte őt a hiány megtérítésére és tudomásul vette, hogy Kardos a pártból kilép.

— **Morénylethírek a német császár ellen.** Berlinben a leghatározottabban megzafolják azt a hírt, mintha a császár azért nem vezette volna be a csapatokat a szemlérlől Berlinbe, mert a rendőrség óvta a császárt az orosz anarkistáktól. A császár automobilon tért vissza a kastélyba, mert erősen kezdett esni és nemhogy a rendőrség értesítette a főudvarmesteri hivatalt, hanem a főudvarmester közölte a rendőrséggel, hogy a császár automobilon fog a városba jönni.

— **A Rudolfineum jubileuma.** Bécsben tegnap délelőtt ünnepelték meg a király és Rainer főherceg jelenlétében a Rudolfineum huszonöt éves fennállását. Ő felsége a Rudolfineum egyesületnek odaadó tevékenységéért köszönetét fejezte ki. Az egyesület nevében Gerstung tanár hosszabb beszédben emlékezett meg Rudolf trónörököséről, mint az egyesület volt protektoráról, továbbá Wilček gróf elnök és Bilroth tanárról.

— **Egyetemi tanárok kinevezése.** A király dr. Bókay Jánost, a budapesti egyetemen a gyermekgyógyászat nyilvános rendkívüli tanárát és dr. Korányi Sándort, a belső orvostani diagnosztika és idegkórta nyilvános rendkívüli tanárt az említett tudományzakok rendes tanáraivá nevezte ki.

Dr. Bókay János, néhai Bókay Jánosnak, a budapesti tudományos egyetemen a gyermekgyógyászat nagy hírű nyilvános tanárának és a Stefánia gyermekkórház igazgatójának fia, született Budapesten 1858-ban, tanulmányait a budapesti egyetemen végezte és 1880-ban avatták doktornak. 1883-ban a Stefánia-gyermekkórházban rendelő főorvossá, 1884-ben helyettes igazgatóvá és édesapja halála után igazgató-főorvossá választották. Az egyetemi doczensi címet 1885-ben nyerte el, rendkívüli tanárrá 1891-ben nevezték. Dr. Bókay 1885 óta tagja a lipcei Jahrbuch für Kinderheilkunde szerkesztőbizottságának; Magyarországon a croup operatív kezelésében ő alkalmazta legelőször az amerikai O'Dwyer-féle intubációt. Szakbavágó dolgozatai a hazai és külföldi lapokban jelennek meg. Évek óta rendes tagja az Orsz. Közegészségi Tanácsnak. Majdnem negyedszázados igazgatói működése a Stefánia-gyermekkórházban annyira elősegítette a kórház nagymérvű fejlődését, hogy ez az intézet a külföld hasonló és legújabb keretű intézeteivel a versenyt minden tekintetben kiállja és az intézetben szerzett tapasztalataikról a Budapesten járt nagyevű tudósok a külföldi folyóiratokban is a legelismertebb hangon emlékeztek meg.

Dr. Korányi Sándor, dr. Korányi Frigyes főrendiházi tag, egyetemi tanárnak fia, Budapesten 1866-ban született. Orvosi tanulmányait Budapesten végezte, 1888-ban promoveáltatott doktornak, ezután számos német és francia egyetemet látogatott leghosszabb ideig a strassburgit, hogy ismeretét gyarapítsa. 1890-ben jött haza Budapestre, hol édesatyja mellé asszisztenssé nevezték ki. Három évvel később magántanárá habilitáltatott és a Szent István-kórház rendelő orvosának nevezték ki. 1898-ban rendkívüli tanári címmel tüntette ki a király, két évvel később pedig a diagnosztika és idegkórta nyilvános, rendkívüli tanárává nevezte ki, egyúttal a Szent István-kórház egyik főorvosává léptették elő. Dr. Korányi Sándor önálló orvosi művei a hazai és külföldi orvosi folyóiratokban megjelent közleményei révén nagy elismerést vívott ki magának orvosi körökben. Tudományának elismeréséül az olasz fizika-kémiai akadémia pár héttel ezelőtt megválasztotta tiszteletbeli tagjává és I. osztályú érdemével tüntette ki.

— **Házasság.** Dr. László A. Andor, budapesti ügyvéd eljegyezte Havas Mór leányát Ellát Budapesten.

Díszes esküvő volt e hó 1-én a Szilágyi-téri református templomban. Dr. Törny Gusztáv magyar kir. igazságügyi államtitkár leányát Arankát vezette oltárhoz dr. Darányi Ferencz magy. kir. kereskedelmiügyi miniszteri fogalmazó. Násznagyok voltak dr. Darányi Ignác földmívelésügyi m. kir. miniszter és Jálies Géza földbírtokos. A templomot előkelő és díszes közönség töltötte meg.

Ma délelőtt vezette oltár elé a dohányutcai templomban Schanzer Béla upesti Wolfner József leányát Emiliát. A fényesen kivilágított templom zsúfolásig megtelt a főváros előkelő családainak női és férfitagjaival. A frigszekerény előtti emelvényen a hitközség és Szentegyetem előjárói a Wolfner-, Schanzer- és Heidelberg családok tagjai foglaltak helyet. Az esketési szertartás énekrészét Lazarus Adolf tanár főkéntor vezegte a telje templomi kar kísérete mellett.

Dr. Perlesz Lajos pancsovai ügyvéd, vasárnap kelt egybe Perlesz Sárival, Perlesz Gerzson nagyiparos leányával a dohány-utcai zsidó templomban. Az esküvőn nagy és díszes közönség jelent meg, melynek soraiában a főváros kereskedelmének és iparának számos jelesét láttuk.

Szentlélek, oldalfalvy Zsory Lajos t. b. főszolgabíró, június 2-án esküdött örök hűséget Mezőkövesden Harangi Irénkének, Harangi Vilmos nagybirtokos leányának.

Szilágyi Ernő, nagylucskai községi aljegyző eljegyezte Stefán Irma állami tanitónőt.

Kemény Emil, nagybecskereki pénzügyi fogalmazó eljegyezte Borody Babykát, Borody György nagykárolyi ügyvéd, városi t. ügyész leányát. Másik leányát, Czinczikét pedig Széle Alajos jászberényi gyógyszerész jegyezte el.

Öjbenberger Ferencz eljegyezte Rubind Jolánkát Boroczon.

— **Halálos biciklizés.** Halálos végű biciklizőfogadás történt tegnap Gyulafehérvárott. Rosenfeld Samu az 50-ik gyalogezred káplárja bajtársaival arra fogadott, hogy a vár feljárójának meredek lejtőjén fekező nélküli kerékpárjával lejön, de örült sebességű rohanása közben egy fordulónál oly erővel repült neki gépje egy kőoszlopnak, hogy lezuhant, feje felismerhetetlenségig összezúzódott, agyveleje a kövezetre loccsant ki.

— **A kolumbácsi legyek.** Az aradi alispáni hivatalhoz érkezett jelentés szerint a vármegye egész területén elterjedtek a kolumbácsi legyek. A máriaradnai járás két községében két parasztasszonyt a legyek megcsíptek. A csípés vérmérgezést okozott, mely mind a két asszonyt megölte.

— **A tudomány-egyetem új dékánja.** A budapesti tudomány-egyetem egyes fakultásain most választották meg a jövő 1907—8. iskolai évre az új dékánokat. A hittudományi karon új dékán lett dr. Kiss János pápai prelátus, aki harmadéve már viselte ezt a tiszteletet. A jogi karon dr. Pikler Gyula és dr. Csarada János közt az egyetem tanácsa fog dönteni. Az orvosi kar újból dékánválasztotta dr. Lenhossék Mihályt, a múlt évi dékánt. A bölcsészeti kar dékánja lett dr. Lánzy Gyula udv. tanácsos. Az egyes karok kiküldték azokat a tanárokat is, akik az egyetem jövő évi rektorát fogják megválasztani. Rektórválasztók lettek a hittudományi karon: Kiss János, Breznay Béla, Mihályfi János és Zubriczky Aladár, a jogi karon: Plósz Sándor, Goncha Győző, Magyary Géza és Jankovich Béla, az orvosi karon: Kétyl Károly, Grósz Emil, Tangl Ferencz és Preisz Hugó, a bölcsészeti karon: Eötvös Lóránd báró, Lengyel Béla, Pauer Imre és Petz Gedeon. A jövő évi rektor a bölcsészeti kar tanára közül választják. A rektori méltóság időbeli sorrend szerint dr. Török Aurélt, a hírneves antropológust illeti meg, akit 1872-ben neveztek ki nyilvános rendes tanárnak a kolozsvári egyetemre és 1881 óta a budapesti tudományegyetem nyilvános rendes tanára s az embertani múzeum és intézet igazgatója.

— **A szociálisták és a választói jog.** Nyolcztezer munkás jelenlétében négyülést rendezett vasárnap délután három órakor a magyarországi szociáldemokrata párt az Aréna előtt való térségen. A gyűlés napirendje az általános választói jog és a sajtó volt. Teszarsz Károly elnök, megnyitó beszédében vállalta a munkásság negyvenéves küzdelmét az általános választói jogért és azt mondta, hogy a király megkoronázásának évfordulóján az volna a munkásság legszebb ajándéka, ha megadnák neki az általános választói jogot. Bokányi Dezső lépett szóra a szavakról és beszélt az általános titkos választói jogról. Garbai Sándor a párt lapjának támogatását kérte a nagygyűléstől. Végül a beszédek után ij. Biró Dezső indítványára határozati javaslatot fogadtak el, amely tiltakozik a kormány és a koalíció politikája és választó-reform halogatása ellen. A határozati javaslat megbizta a gyűlés elnökségét, írjon fel a képviselőházhoz oly irányban, hogy a képviselőház szóltsa fel a kormányt az általános, egyenlő, közvetlen, titkos és községenként való szavazással gyakorlandó választójogról szóló törvényjavaslathaladéktalanul a képviselőház elé való terjesztésére.

— **Művészmaialis.** A csülörtökre tervezett művészmaialis rendezői lázasan folytatják az előkészítő munkálatokat. Tegnap délelőtt a maialis háziasszonyai nagyon látogatott ülést tartottak a szigeten. A megjelentek között láttuk: Gróf Andrassy Tivadarné, gróf Batthyány Lajosné és gróf Nákó Sándorné is. Megállapították az egyes sátrakban a háziasszony tisztelet betöltő hölgyek névsorát és pedig:

A csárdában: Csillag Teréz és Zemplényi P. Gyuláné vezetése mellett: Neogrady Antalné, Martos Sári és Szilárdka, Margittay Tihamérné, dr. Neuman Arminné, Szacsavayné Emma, Strelisky Sándorné, Gerley Lajosné, Csengery Árpádné, Fried Lilly és Terezi, dr. Fakas Gyuláné, Gedő Sarolta, Harsányi Jenőné, özv. bikfalvi Máthé Lajosné, Hoor Tempis Morné, Komlósi Ilona.

Louis Francois pezsgő-sátrában: Gosztanyi Béláné, Benczur Gyuláné, Palóczy Horváth Zoltánné, Kovács Lászlóné, Moskovics Ivánné, Dobosffy Ferenczné, Lotz Kornélia, Balázs Béláné, Baumgarten Egmondné, Szilassy Zoltánné, Hegedűs Erzsébet, Emericzky Edith.

Little pezsgő-sátrában: Karlovsky Bertalané vezetése mellett: Bosnyákné Lenkey Hedvig, Bánó Jenőné, Ilkey Lászlóné, Rickl Gyuláné, Török Irma, Török Józsefné, Bischitz Arthurné, báró Groedel Arminné.

Gróf Eszterházy pezsgő-sátrában ij. Hajagos Illésné vezetése mellett: váraljai Boda Sándorné, Székács Tivadarné, Deák Gyuláné, dr. Goócs Józsefné, Kálóssy Józsefné, Szlányiné Magyary Margit, Ferenczy Erzsike, Jankó Gyuláné, dr. Payer Imréné, dr. Pöltzel Béláné, Pöltzel Manczika.

Törley pezsgő-sátrában Visontai Sománé vezetése mellett: Gajári Gézné, Rosenberg Lilly Kunossy Frigyesné, Molnár Korniss Aranka, Klein Károlyné, Faludi Sándorné, Fodor Ferenczné.

Bellatiny pezsgő-sátrában Bayer Béláné vezetése mellett: Ruffy Pálné, Urbanek Elza, br. Rhédey Zoltánné, Schwarcz Félixné, Ruffy Mária és Magda, Habicht Károlyné, Hoffmann Margit, br. Rhédey Vanda és Lenke, Schwarcz Juliska és Ilyke, dr. Hajdu Marczellné, dr. Vaisz Sándorné, Stoll Lajosné, Simonsits Béláné, Bayer Józsefné, Banovits Kajetánné.

Czukrásdában árusítási és kiszolgáló fognak: Vigné Feszler Ada, Marczali Henrikné, Stark Lipótné, Fleischl Károlyné, Révay Morné, Bothosné Sándor Klára, Gröber Béláné, dr. Kenedi Gézné, hódosi Károly Antalné. Virág- és újságárak: Gajári Mártha, Horváth Ilonka, Horváth Gizella, Pünkösthy Böske, Vida Micza, Fabriczius Hilda, Kovács Tilda és Böske, Simonyi Annus, Appel Magda, Donáth Elza, Illés

Ilonka, Reisenleiter Nelly, Jankó Aranka, Marczali Böske, ij. Csávossy Béláné.

A művészbizottság kellemes meglepetésben részesítette a háziasszonyokat. Gyönyörű jelvényt terveztek a háziasszonyoknak. Izléses és művészi kivitelű festett paleitát kapnak Művészmaialis felirással. A jelvényeket, mely egyben belépőjegyül is szolgál, 10 korona háziasszonyi díj lefizetése mellett adják a háziasszonyoknak és a rendezőknek naponta délután 5 és 7 óra között.

— **Leleplezett bünszövetkezet.** A budapesti államrendőrség egy bünszövetkezetet leplezett le ma, amelynek tagjai hamis tanúzással okirathamisításal és hamis küvel ki akartak fosztani egy öregasszonyt. A dolog előzménye az, hogy özvegy Zwick Pálné, Klötzl Katalin soroksári magánzózó ígéretet tett öcsésének Klötzl Antal ócsai korcsmárosnak, hogy halála után ötezer koronát hagy a gyermekeinek. Klötzl Antal azonban nem tudta megvárni az öreg asszony halálát s a múlt hónapban pört indított ellene, egy állítólagos ajándékozó szerződés alapján. A szerződést mint ajándékozó özvegy Zwick Pálné írta alá, tanuk gyanánt pedig Heffler Imre ócsai lakos és sárfalvi Nagy Irma óvónő szerepeltek. A polgári pör során hiába tagadta özvegy Zwick Pálné az ajándékozó szerződés valóságát, a bíróság elmarasztalta, mert bár az okiraton szereplő Heffler Imre tanu meghalt, de sárfalvi Nagy Irma esküt tett arra a vallomásra, hogy a szerződést előtte készítették. Az óvónő azt is vallotta, hogy ugyanakkor jelen volt még Kreisz Erzsébet cselédeány és Sponga József államvasúti gépmunkás. A bíróság az új tanukat is kihallgatta, akik ugyanazt vallották, amit az óvónő s vallomásukat szintén esküvel erősítették meg. Özvegy Zwick Pálné azonban a pör szereplőit okirathamisítás, hamis tanúzásra való felbujtás és hamis eskü miatt feljelentette. A rendőrségen rögtön nyomozás indult meg az ügyben, amely aztán meglepő eredményekre vezetett. Kiderült ugyanis, hogy Klötzl Antalnak minden pörében ugyanazok a tanuk szerepeltek. A rendőrség erre kihallgatta a tanukat, akik közül sárfalvi Nagy Irma és Kreisz Erzsébet megvallották, hogy hamisan tanuskodtak, mert Klötzl Antaltól ajándékokat kaptak, Heffler Imréről pedig kiderült, hogy már meghalt s az okiraton levő aláírása hamis. A vallomások alapján a rendőrség táviratozott Ócsára, hogy a csendőrség tartóztassa le Klötzl Antalnét, Klötzl Antal magát, aki felbujtó volt, a nemezis már utolérte, mert a pör folyamán megőrült s most az örültek házában van sárfalvi Nagy Irma óvónő pedig teljesen megvakult és betegesen fekszik a lugosi kórházban.

— **Katonák halála a Szaharában.** Megirtuk néhány nap előtt, hogy még április havában Don-golából egy egyiptomi születésű arab vezetésével az egyiptomi angol hadseregnek 25 emberből álló különítménye indult Birnatronba. A legutolsó napokig arról a csapatról semmiféle hír nem érkezett és a rendeltetési állomáson sem tudnak róla semmit. Most néhány napja végre megtalálták a csapatparancsnok holttestét. Egy alhadnagyot és 3 közlegényt sikerült megmenteni, míg a többieknek teljesen nyomuk veszett.

— **Leszuri katonák.** Véres verekedést rögtönöztek tegnap este katonák Szatmárott, a Stark-féle vendéglőben. A harc folyamán működésbe jöttek a bajonettek is és Jelenyák Sándor honvédegyalogszt Bereczki József örvető bajonettel leszurta. A verekedés közben többen megsebesültek. A mentők a sebesülteket a kórházba szállították. A verekedésnek katonái, majd a csendőrségi kirendeltség vetett véget.

— **A keresztény szövetkezetek ellen.** Bécsben a kiskereskedők és iparosok, száma vagy kétezeren, ma délután bezárták üzleteiket és tüntető felvonulást rendeztek a fogyasztási egyletek és szövetkezetek ellen. A Bellaria-utig haladt a tömeg és ott rendben szétoszlott. Csak a parlament előtt volt egy kis zavar, mert egy keresztény szociálista gunyolta a tüntetőket, akik erre botokkal megrohanták. A rendőrség vetett véget a dulakodásnak.

— **Porondoz maradt gavallér.** Enders Ernő németlipcsői jegyzőgyakornok tegnap nagyobb társasággal kirándult a város közelében levő erdőbe. Beszélgetés közben a fiatalember elővette a revolvert és megmutatta Bemács Sándor kántortanító leányának, aki elkérte tőle. A leány kezében véletlenül elcsúszott a revolver, s a golyó Enders mellébe furdott. A fiatalember életveszedelemesen megsebesült.

— **Angol újságírók Münchenben.** Németországi utjukban, az angol újságírók Münchenbe érkeztek. A pályaudvaron Hirth György dr., a müncheni újságírók és írók egyesületének elnöke, üdvözölte őket. A régens herczog tegnap délután két órakor fogadta az angol újságírókat, akikől behatóan tudakolta az angol sajtó állapotát. Az audienzia után a vendégek megtekintették a palotát. Az angol újságírók ma délelőtt megtekintették a város nevezetességeit, délután tiszteletükre lakoma volt, amelyen az angol szónokok német, a németek az angol népet és azok újságíróit éltették. Dickinson német nyelven a müncheni sajtó munkáit éltette. Az újságírók délután kirándulást tettek.

— **Borpancsolás nagyban.** Néhány héttel ezelőtt a budapesti pénzügyigazgatósághoz névtelen följelentés érkezett egy nagyban üzött borhamisítás dologában. Bernstein Izidor gyp-utcai vendéglős ellen szolt a feljelentés, akinek minden vásárcsarnok közelében van egy-egy vendéglője, vagy pálinkamérese. A följelentést a rendőrségre tette a pénzügyigazgatóság, ahonnan detektiveket küldtek ki a vendéglős binczéibe. A házkutatás aztán a legteljesebben beigazolta a följelentést. A pinczékben ugyanis nagy üvegekben gliczerint, festéket és a borhamisításához szükséges anyagokat találtak elrejtve. Ezeket mind lefoglalták és a hordókból egy-egy félliter bort vittek el megvizsgálásra. Összesen kétezer liter bort helyeztek bünyügyi zárlat alá a pinczében. Házkutatást tartott továbbá a rendőrség Bernstein vendéglőiben, ahol nem kevesebb, mint tizenötezer liter bort pecselteltek le. A lefejtett bormintákat átküldték az országos vegyikísérletező állomásnak, amely a múlt héten csütörtökön számolt be a vegyvizsgálat eredményéről. Eszerint Bernstein összes bora hamisított. Ennek alapján a IX. kerületi kapitányság vád alá helyezte a borhamisító vendéglőst és a kihágási ügy tárgyalását hetedikére tűzte ki a rendőrség.

— **Kisiparosok gyűlése.** Közel négyszáz kisiparos gyűlt össze vasárnap délelőtt az újvárosi házi üléstermében, hogy foglalkozzék azzal a nevezetes audienziával, amelyen a kereskedelmi miniszter és a kisiparosok között a hírhedt kínos véleményeltérés merült föl. Az egybehívók nevében Krempel József üdvözölte a megjelenteket és elnökül Lipsicz Ignác bádógost, jegyzőül Handler Ignác könyvkötőt ajánlotta, akiket közfelkiáltással meg is választottak. Szabó Bertalan asztalos referált ezután a kisiparosok által kiküldött huszonötös bizottság működéséről. Bárczy polgármester megígérte a bizottságnak, hogy utasítja az előjárókat arra, hogy mindennemű városi munka kiadásánál a kisiparosokra legyenek tekintettel. Végül foglalkoztak az ismeretes audienziával és tiltakoztak a Thék Endre által vezetett küldöttség ügyével, amely ugy szerepelt, mintha a kisiparosok nevében járna a miniszter előtt.

— **Kétmázsás férj kerestetik.** Furcsa házassági hirdetés jelent meg egy most érkezett csikagói újságban. Bendos Róza, egy Balzac-korabeli özvegy, férjt keres a következő feltételek mellett. Tisztes-séges megjelenése legyen és legalább két mázsát nyomjon. Vagyonra nincs szüksége, mert milliója bővíben van. A fő a kétmázsányi súly!

— **Tömeges mérgezés.** Frontenhausenban harmincz ember mérgezési tünetek közt megbetegedett. A vizsgálat kiderítette, hogy rothadt kolbászt ettek.

— **Sikkasztó hivatalnok.** Az Agrária Erőtakarmánygyár R.-T. följelentést tett a rendőrségen, hogy Gróf Dezső huszonnégy éves magánhivatalnok 2900 korona elikkasztása után megszökött. Gróftól pénteken délelőtt az erőtakarmánygyár egyik igazgatója azzal bizta meg, hogy adjon fel pénzt a postára. A pénztár ki is utalta neki a kívánt pénzösszeget, amelylyel Gróf eltávozott. Miután azonban délig nem jelentkezett, az irodában a dolog kissé feltűnt és azonnal megkérdezték a postát, hogy feladta-e Gróf a pénzt. Minthogy pedig ott tagadó választ kaptak és mert a hivatalnokot lakásán sem találták meg, szombaton bejelentették az esetet a rendőrségen, ahol a sikkasztó magánhivatalnok ellen elfogató parancsot adtak ki. Gróf Dezső személyleírása a következő: 120 cm. magas, zömök testű, barna haju, barna bajuszu, szürkés-zöld szemű fiatal ember. A rendőrség keresi.

— **Megint a „puska“.** Az aradi állami tanítóképző-intézet vizsgáján Láng Mihály meglátta, hogy az intézet két legjobb tanulója jegyzetekből dolgozik, mire az igazgató a vizsgát felfüggesztette. Azután tanácskozára hívta meg a tanárokat, valamint Vasjass Árpád tanfelügyelőt, hol afelett értekeztek, vajjon a diákokat eltiltsák-e a vizsgától. A tanári konferencia aképp döntött, hogy a hallgatók közül senkit sem függesztenek fel, hanem új tételt adnak kidolgozásra a diákoknak. A városban igen jó hatást tett a tanári kar humánus felfogása, hogy egy lényegtelen szabálytalanság miatt nem tettek tönkre a diákok jövőjét.

— **Megtámadott vezérigazgató.** Az aradhegyaljai h. é. vasut igazgatósága felmondott Hehs Márton tisztviselőnek. Tegnap délelőtt, amikor a vasárnapi korzón a sétálók nagy tömege hullámozott, Hehs Márton Kepes Ferenczet, az aradhegyaljai h. é. vasut vezérigazgatóját megszólította és a felmondás okait tudakolta tőle. A vezérigazgató ridegen elutasította a tisztviselőt, ami Hehs annyira felingerelte, hogy a vezérigazgatót tetlegesen bántalmazta, sőt botjával olyat mért Kepes fejére, hogy az vértől borítva fámolygott. Erre parázs verekedés támadt a vezérigazgató és a tisztviselő között, minek az időközben odahívott rendőrök vetettek véget. Kepes Ferencz vezérigazgató bűnvádi feljelentést tett támadója ellen.

— **Egy tolvaj naplója.** Vajdahunyadon a szentferenczi zárdában és templomban a minap betörés történt s az ottani rendőrség a tettest még a templomban letartóztatta. A tettenért templomfosztogatóról a rendőrség megállapította, hogy *Németh Lajosnak* hívják és bikszádi születésű szigorló jogász. A derék ifjut elfogatása után megmozdították s meglepő eredménnyre jutottak. Híven vezetett naplót az ifju összes cselekedeteiről. A napló biznysága szerint *Németh Lajos* tevékenykedő, szorgos munkát végzett a tolvajpályán, megpumpolta Apponyit, meglopott egy ügyvédet, aki előzőleg 45 forinttal megalázkodta s különös előszeretettel viseltetett a Szent Antal-perselyek iránt, de nem vetette meg a pinczérleányokat sem. A feljegyzések így szóltak: Kaptam Apponyitól 5 forintot, Ferenczy Gézától 20 forintot, Bene Istvántól 5 forintot, Brázytól 5 forintot, Kölye brassói ügyvédétől kaptam 45 forintot, *éjjel loptam tőle 5 forintot.* Betörtem május 6-án a nagyenyedi templomba, elvittem Szent Antaltól 7 forintot, ugyanott egy pinczérleánytól 5 forint 32 krajczárt. Az erzsébetvárosi gör. kat. templomban a perselyből 19 forint 11 krajczárt, Gyulán a fürdőkorcsmából loptam 3 forint 80 krajczárt egy aranyórát és lánczot. Medgyesen a Szent Antal-perselyt 62 forinttal, Tóvisen az állomáson a pinkát elvittem 43 forinttal, ugyanott a Szent Antal-perselyt 3 forint 33 krajczárral, Gyulafehérvárról a Szent Antal-perselyt 5 forint 70 krajczárral, Alvinczről Szent Antal-perselyt 4 forint 75 krajczárral, Vajdahunyadon egy órát lánczozal. A rendőrség a letartóztatott templomtolvajt átkísérte az ügyészhez.

— **Megülő életmentője.** Különös véletlensége a sorsnak, rendkívül tragikus módon nyult bele egy asszony életébe. Tavaly történt ugyanis, hogy az egerbergi szanatórium tulajdonosának testvérét *Wondich Etelkát* megoperálta dr. *Steinbüchl* bécsi orvos, a frauenheimi szanatórium tulajdonosa. Az operáció nagyon veszedelmes volt, de teljesen sikerült s az asszony azóta egészen jól érezte magát. Wondichné a gyermekeivel az egerbergi szanatórium közelében levő villájában nyaralt, s tegnap reggel a szanatóriumhoz vivő uton sétált. Az uton találkozott egy autómobilal. Ki akarta kerülni, de már késő volt. Az autómobil előlötötte és fejével olyan szerencsétlenül esett neki egy kődarabnak, hogy az ütéstől néhány perc múlva meghalt. Az autómobilon dr. *Steinbüchl* ült, ugyanaz, aki operációjával tavaly megmentette az asszony életét. Wondichné huszonhat esztendő volt s négy gyermeke van.

— **A johannesburgi sztrájk.** Botha miniszterelnök — mint Pretóriából jelentik, — tegnap a sztrájkolókat küldöttségét fogadta és azt mondotta nekik, hogy a sztrájkügy megvizsgálására két bizottságot neveztek ki, melyek jelentését a kormány figyelembe fogja venni. Botha hozzátette, hogy véleménye szerint egy választott bírósági törvény, ha megalkotnák is, hiábaváló volna, ha a bányatársulatok a választott bíróság döntésének önként nem vetik alá magukat.

— **Leszurta.** Tegnap Czernyán *Nedelko Tosi* és *Pantun Daniló* összeverekedtek, miközben *Nedelko Tosi* leszurta *Pantun Danilót*. A tettes azzal védekezett, hogy tettét önvédelemből követte el. A gyilkost letartóztatták.

— **Halálosok.** Özvegy békási *Békassy Károlyné*, született szentkirályszabadjai *Rosos Izabella* földbirto-kosné tegnap a veszprémmegyei Békáson 63 éves korában meghalt. Az elhunytban dr. *Bezerédy Viktor* államtitkár anyósát gyászolja.

Szekér Mihály, nyugalmazott tisztartó, 91-ik évében, június 1-én meghalt Kétegyházában.

Kolozsvári *Nagy Irma*, okl. elemi iskolai tanítónő, Erzsébet-nőiskolai növendék, május 31-én, életének 21-ik évében meghalt Nagyenyeden.

Szvittek Gyula, állami polg. iskolai rendes tanár május 30-án, életének 31-ik évében meghalt Újvidéken.

Idősb *Fanda Pálné*, szül. Gajártsky Francziska június 1-én, életének 60-ik évében elhunyt Budapesten.

Magyarbéli és jánosházi id. *Jankó Gyula*, az osztrák földhitelintézet nyug. tisztviselője, a 68. gyalog-ezred volt kapitánya életének 70-ik évében Budapesten elhunyt. Temetése holnap délután félöt órakor lesz a VIII. ker. Bezerédy-utca 10. sz. alatti gyászszobából.

Ifj. *Bozzai Bozzai János*, kereskedelemiskolai tanuló, máj. 31-én, életének 17-ik évében elhunyt Győrszemerén.

Kirschner Mór magánzó, 73 éves korában meghalt Budapesten. *Szűcs Odön* és *Szűcs Zsigmond* fővárosi gépgyárosok édesatyjukat gyászolják az elhunytban.

Kiss Albert ügyvéd június 2-án, életének 64-ik évében hosszú szenvedés után elhunyt Budapesten.

Sebestyén Ferencz, a magyarfenesi ev. ref. egyháznak 48 éven át lelkipászlora, életének 75 évében meghalt Magyarfenesen.

Singer Mór, a Singer testvérek cég alapítója és belfüggető, június 2-án meghalt hosszas betegség után 53 éves korában. Halála nagy és előkelő családot borít gyászba. Holnap délután 3 1/2 órakor kísérik örök nyugalomra a Thököly-ut 14. sz. gyászszobából.

Weil Dávid L. e hó 1-én meghalt váratlanul életének 63-ik évében. Az elhunyt édes atyja volt *Vida Jenőnek*, a Magyar Általános Köszénbánya r. t. igazgatójának. Holnap délután 4 órakor lesz a gyászszertartás a VIII. Fecske-utca 37. sz. gyászszobában.

Hirsch Mihály építési vállalkozót és nejét, született *Rosner Rózát* súlyos csapás érte: 17 éves fiuk, *Arisztid*, felsőbbiskolai tanuló június 3-án meghalt hosszas szenvedés után.

Dr. *Löv Tivadar* 16 éves *Erzsi* leánya június 1-én meghalt rövid szenvedés után. Ma délelőtt kísérik örök nyugalomra a Teréz-körút 29. sz. gyászszobából.

— **Rendőri hírek.** Letartóztatott sikkasztó. A rendőrség letartóztatta *Stampula János* raktárost, aki *Sachini Sándor* budafoki pinczéréből körülbelül ötven hektoliter bort gazdája tudta nélkül, potom áron kímért s a pénzt elkártározta. — **Összeütközés.** Az Átlós-uton szombaton éjjel két villamos kocsi összeütközött. Az összeütközés folytán az egyik kocsiból kizuhant *Markovics Samu* kaulau és agyarázkódást szenvedett. A Rókus-kórházban ápolják. — **Életuntak.** *Wild Alajos* tizenhárom éves géplakatos tegnap délelőtt a Szondy-utca 34. számú lakásán mellbelötte magát. A Rókus-kórházban ápolják. — **Gruics Antalné** munkásszony tegnap délután a Dembinszki-utca 9-ik számú lakásán spiritusszal leöntötte magát s azután meggyújtotta a ruháját. A borzalmasan összeégett asszonyt a Rókus-kórházba vitték, ahol még tegnap este meghalt. — **Cseh József** vendégéjs ma az Irány-utca 18. számú házában, ahol lakott, a második emeletről levetette magát. **Cseh** betegsége miatt lett életunt. Az öngyilkost halálos sérülésével a Rókus-kórházba vitték. — **Összeütközött cseléd.** A Rózsá-utca 84. számú házában ma délelőtt **Seemann Teréz** cselédnek a kezében fölrobbant a terpentines íveg s a szerencsétlen leányt összeégette. — **Szerelmi dráma.** Tegnap délelőtt a Reklám-szállóban szobát bérelt egy fiatal pár. Alig vonultak szobájukba, két revolverlövés hallatszott s mire a szállóbeliek a szobába jutottak, a leány is és a férfi is halott volt. A rendőrség megállapította, hogy a férfi lötte agyon a nőt s azután önmagát. A leány rendőri felügyelet alatt állott. A férfinél egy *Berger* Emil névre szóló levelet találtak. — **Elgázolt ur-asszony.** Megrendítő szerencsétlenség érte *Reitter Ferencz* fővárosi hivatalnokot. Édesanyját, özvegy *Reitter Józsefnét* tegnap egy sebesen vágatató urifogat a Ráday-utczában elütötte. A szerencsétlenül jött urifogat eszméletlen állapotban vitték a lakására, a hol még tegnap este meghalt. Holtestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. A magánfogat az elgázolás után tovább rohogott s a rendőrség most keresi a kocsisát. — **Sikkasztók:** *Fodor Dezső* műszaki bizományos, akinek a Vörösmarty-utca 64. számú házában van irodája, feljelentette *Uxa Dezsőt* 45 éves hivatalnokot, aki tőle két ezer koronát sikkasztott el. A sikkasztó magas, barna haju, vöröb bajszu fiatal ember és kecskeszakált visel. — Az első bécsi tükrövegbiztosító-intézetből *Timkó József* 34 éves irodaszolgá, aki a biztosítási díjak beszédésével volt megbízva, 294 koronát elsikkasztott. *Timkó* szőke ember, különös ismertetőjele, hogy nagyon rövidlátó. — A klagenfurti rendőrség távirati uton értesítette a fővárosi államrendőrséget, hogy *Blum Milán* utazó Klagenfurtban sikkasztást követett el, majd onnan Zágrábba át Budapestre szökött. — *Siposs Lajos* gradiskai gázgyári igazgatót, tizezer korona elsikkasztása után letartóztatták.

— **Egy általános feltűnést keltő ujdonságot** állított ki a sítőiparosok kiállításán *Marion Ernő* technikus, fogványgyáros Erzsébetfalváról. Ez új fog-

vájó lényege abban áll, hogy a fogvájót sem érinteni, sem pedig használat után a tartóba visszahelyezni nem lehet, szóval kizárja a fogvájó többszöri használatát, mely körülmény nagy horderővel bíró előny, mert nagyon gyakran megtörténik, hogy vendéglőkben szórakozottságból, sőt rosszakaratból is visszateszik a már használt fogvájót a tartókba és különféle fertőző betegségeket ültethetnek ily módon át a gyanútlanul használt fogvájókkal. Körülbelül másfél százéves történetű Budapest városatyái sokat tanácskoztak, hogy a kávéházakban és vendéglőkben a süteményt becsomagolva adják az asztalra, hogy ne lehessen összefogdosni, de arról teljesen megfeledkeztek, hogy a szabadon tartott fogvájó nemcsak undort gerjeszt, de ragályt terjeszt is, mert mi sem könnyebb, mint fogvájóval egy alapos betegséget beolteni testünkbe. A fenti czégg megérdemli, hogy pártoljuk, mert nagy költséggel berendezett gyártelepe egyedül álló a világon és magyar a feltalálója.

— **Rajeczfürdő igazgatósága** állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdaszoknak ez évi június 30-ig, valamint augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéreknel 50 százalék, az egykoronás tükröfürdőknél szintén 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirat- és vasut-állomás a fürdőtelepen.

x **Fodor-féle vívőterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkellencebb, 10 f.**

x **Zászlók, címerek, minden kivételben** kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Arjegyzék ingyen.

x **Fogyasztó közönség** egyetlen alkalommal sincs annyira az eladó lelkiismeretességének kiszolgáltatva, mint amidőn órát vagy ékszerét vásárol. Ezen cikknél a legkevésbé tudják azt megállapítani, vajjon elsőrendű tartós óraszerkezetet, vagy hibátlan kövü ékszeret kaptak-e? És ezért teljes mértékben méltányolható a vevőközönség tétovázása, amidőn innapi ajándékul avagy egyéb alkalomra órát vagy ékszerét akar vásárolni. Sajnos, hogy sok reklámmal dolgozó, némely esetben nem is szakember kezében levő üzlet nem azt nézi, hogy vevőjét lelkiismeretesen kiszolgálja, hanem, hogy kétes értékű holmiján minél nagyobb haszonnal adjon tul. — Ily körülmények között őszinte örömmünkre szolgál, ha ezuttal egy általánosan elismert szolid órára terelhetjük t. olvasóink figyelmét. — **Polgár Kálmán** budapesti óraművészt értjük, (üzlete: VII., Erzsébet-körút 29. szám) kinek egy évtized óta fennálló üzlete országos jó hírre tett szert, mert ő az egyedüli órák, aki szoborait minden helyzetben, sőt a finomabbakat még hideg és melegben is kiregulázza, ami által még a temperatura változásai sincsenek befolyással óráira. A vidéki közönség kényelmére **Polgár Kálmán** „A Műtővös” czim alatt egy képes albumot állított össze, ami gondos, fénykép után készült metszetekben mutatja be az immár nagy népszerűségnek örvendő és megbízhatónak elismert **Polgár-féle** órák és ékszerek czerszáma menő fényképeit. Birjuk **Polgár Kálmán**nak abbeli ígérését, hogy a kiadásában megjelenő „Műtővös” olvasóinknak közvetlenül ő hozzá címzendő felszólítására: ingyen és bérmentve megküldi.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Eiismerés egy főszolgabírónak. Szabolcs vármegye törvényhatóságának tartott rendes tavaszi közgyűlésében a községek 1906. évi számadásának tárgyalása alkalmával megállapították, hogy a vármegye 132 községéből mindössze 37 község számadása érkezett be, ebből pedig 20 a nyirboghányi járás községeire esik s így ezen járás összes községei számadását letárgyalták, mi a járási főszolgabíró érdeme. A közgyűlés *Mikecz Dezső* alispán indítványára *Okolicsányi Dezső* főszolgabírónak hivatalos buzgólkodásáért őszinte elismerését nyilvánította.

A községi pótladók. A belügyminiszter egy konkrét eset alkalmából elvi jelentőségű határozattal kimondotta, hogy a községi pótladók után épp úgy számítható késedelmi kamat, mint az állami adóknál.

Csongrád város közgyűlése Hegyi Antalnak a csongrádi lap kezdeményezése folytán tett indítványát *Sohiya Gyula* főjegyző javaslata alapján elfogadta. Az indítvány tartalma az, hogy a közjövők felhalmozására, a közterhek apasztására, a kivándorlást elősegítő okok és a szociális bajok orvoslására a közgyűlés a társadalom minden rétegeinek belevonásával létszámú népségi bizottságot.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Az Operaház gazdálkodása.

- Szerződött tagok, mint vendégek.

Amennyire csak lehetséges, nem szerelünk színházak és műintézetek belügyeibe, adminisztrációba és szerződötési ügyeibe beleszólani. Mégis, ha állami intézetről van szó s ennek az állami intézetnek adminisztrációja révén a közvagyonról: ellenőrzési feladatunk teszi kötelességünk, hogy szükség esetén óvást emeljünk az esztelen s szinte a rosszhiszeműség gyanuját felkeltő pazarlás ellen, amilyenről az alábbiakban szó lesz.

A m. kir. Operaház jelentékenyebb tagjainak szerződése nagyobbára olyanformán vannak megkötve, hogy az illető művészeket az amugy is csak kilenc hónapos saison ideje alatt egy havi szabadságidő illeti meg. Régi rossz uzus ez, amely csak Budapesten maradt fenn. Legfőleg abban találhatjuk mélységét, hogy a mindenkorai igazgatók, vagy annak előtte az intendáns, ezeket a szabadságokat az illető művészekkel egyetértve, olyanformán adta ki, ahogyan az amugy is nagy személyzetű operaház-repertoír azt megengedte. Az egyik tenorista ősszel kezdte későbbben, a másik tavasszal végezte előbb működését s hasonlóan volt a többi szerepkörök betöltőivel.

Ismeretes dolog, hogy Mäder Raulnak, az Operaház most megvált igazgatójának helyzete már a télen tarthatatlanná vált. Operette és táncz-bohóságok színházává nívaulatlanította a műintézetet az előadások művészi nívauja a közepes átlagelőadásokon alul maradt, amit a kassa reportoknak az előbbeni évekhez való némi javulása sem tarthatott el, mert hiszen természetes, hogy a zeneakadémiának, nemzeti zenedének s a vidék száz száma alapított konzervatóriumainak évről-évre nagyobb arányu működése végre is nevel akkora publikumot, hogy egy igen kis-méretű Operaház nézőterét megtölthesse. A katonazenekarok is, élükön az I. honvédezenekarral, az utolsó tíz esztendőben fölhagytak a „Traum ein Reservist unter dem doppel Adler“ mazurkáival s az opera-zenét kultiválták és ezek neveltek közönséget az Operaháznak, amely így, dacára a nívaulatlan előadásoknak, valamivel látogatottabb lett, mint annakelőtte volt. Mindezeket jól látta maga gróf Apponyi Albert is, mert kijelentette, hogy csak abban az esetben veszi át az állami színházakat a kultusz-tárca keretébe, ha Mäder távozik a helyéről. Ez a kijelentés volt az oka annak, hogy Mäder nolens-volens belement a Népszínház bérletének kétéves vállalkozásába — ahol talán megfelelőbb is lesz — s hogy azt, tekintettel Mäder bécsi összeköttetéseire, szemben más pályázatokkal, például egy Ditrói Mórral, neki adták.

A tél elején tehát már befejezett dolog volt Mäder távozása s mind a főtebbiket azért volt szükséges elmondani, hogy megérthessük utolsó évének igazgatását. Mäder menni volt kénytelen, de gondoskodott róla, hogy megnehezítse utódjának a helyzetét, nem törődve azzal, hogy miibe kerül az ő boszúja az államnak.

Nem érintve egyéb intézkedéseit, egyszerűen elsoroljuk annak az öt tagnak nevét, kiknek részben szerződés szerinti jogosult, részben csak önkényesen szabadságot adott az elmúlt május hónapra. Ez az öt tag: *Anthes*, *Lunardi*, *Wasquez* grófné, *Takáts* Mihály és *Szojyer* Ilona. A ki ismeri az Operaház művészeti személyzetét és repertoírját s a budapesti közönségnek a színházaktól a melegebb időjárásban való tartózkodását, az meg tudja érteni, hogy micsoda feladat lehet az, ilyen körülmények között egy műintézet élére állani. Hozzájárult ehhez, hogy ez időre, mikorra a főtebbi tagok szabadságot voltak, *Szamosi* Elzát, különben igen helyesen, vendégzereplésre szerződött. Vendégzereplésre partnerek nélkül.

Jött *Mészáros* igazgató s mit tehetett mást, minthogy sorra járta az öt szabadságot művészt és mindeniket teljes külön fellépti-díjjal vendég-

szereplésre szerződött. Az Operaház a saját tagjait a szerződési magas összegeken felül, külön vendég gyanánt lépteti fel május és június hónapban.

A gazdálkodásnak ez a módja olyan kihívó, hogy szó nélkül nem hagyhattuk. Protezsált operák és balettek révén ugyanis nagy deficittel küzd az Operaház s akkor ilyen fajta gazdálkodást üzni már több az esztelenégnél. Mi nem Mészáros igazgatót hibáztatjuk. Elismerjük, hogy közreműködők nélkül nem lehet operákat előadni. De az a színházdirektor, aki úgy intézkedik, hogy a saison két utolsó hónapjában három magasan fizetett hőstenor közül egy sem álljon rendelkezésére, s azokat mint vendégeket, csak külön, jól megfizetve hallhassuk, az sokkal többet érdemelne meg, mint hogy itt pellengére állítsuk direktorságát.

Ismerítettük az esetet, hogy ilyen többé elő ne fordulhasson.

(*) *Antigone*. A Nemzeti Színházban szerdán Szofoklész „*Antigone*” című klasszikus tragédiáját új betanulással és szereposztással adják elő. Főszerepeit Paulay Erzs, Várady Aranka, Szacsavayné, Bakó, Beregi, Gál, Iványi, Pethes, Mihályfi, Pálfi, Horváth Jenő, Bartos, Hajdu és Mészáros fogják játszani.

(*) *Országos Zeneakadémia*. Tegnap tartották meg az országos magyar Zeneakadémiában az idei első vizsgálati hangversenyt. Az énektanszakot *Malczky* Vilmosné tanítványai képviselték, akik közül különösen *Posszert* Lidia tűnt ki úde, tisztán csengő szopránjával és értelmes előadással. Sokat ígérő, de még kissé éles hangja van *Stojka* Annának is. A zongoratanzak növendékei közül főleg *Arányi* Hortense keltett figyelmet bravuros játékával, amely mestereinek, *Szendy* Árpádnak jeles iskolájára vall. *Dalnoki* Piroka csinosan, csakhogy kissé bátortalanul hegedült. *Demeter* Lajosból pompás fuvolás lesz, ha tovább is úgy halad, mint eddig. *Schumann* A. dur vonós-négyesét *Kürschner* Manó, *Ipolyi* István, *Lóvy* Ignác és *Tonhazy* Ferencz kissé nyersen, de temperamentummal adta elő.

(*) *Ujházi Egerben*. A Nemzeti Színház nagy művésze *Ujházi* Ede, tegnap fejezte be Egerben, *Palágyi* Lajos színtársulatánál négy estére terjedő vendégzereplését. Első estén a „Lebonnard apó” című szerepében lépett föl telt ház előtt, rendkívüli sikerrel. Az egr-i közönség babérkoszorúval fejezte ki hódolatát a nagy művésznek. Még a „Pont-Biquet család”, a „Constantin abbé” és a „Lengyel zsidó” című darabokban lépett föl a mester, akinek alakításaiban minden este telt ház gyönyörködött.

(*) *Lehár köszönete*. „A vig özvegy” újabb sorozatára, amely Küry Klára vendégfelléptével megy a darab újabb jubileuma felé, az igazgatóság az összes női kosztümöket felújította. Egészen újak Küry Klára jelmezei is. Tegnap érkeztek meg *Lehár* Ferencz sürgőnyei Londonból, amelyek közül az egyik az igazgatóságnak, a másik Küry Klárának szól, tele hálával a rendkívüli sikerért, amely „A vig özvegy”-hez változatlanul hí maradt.

(*) *A századik menyasszony*. A budai nyári színházban pénteken lesz a bemutató előadása *Mérey* Adóif és *Vágó* Géza „A századik menyasszony” című új operettjének, melynek dallamos zenéjét *Barna* Izsó szerette. A részben drámai, részben vidám cselekményű darab telve van szebbnél-szebb ének- és táncszámokkal. Az első felvonás huszartoborzójára 25 balletánczosnőt szerződött az igazgatóság. A női főszerepeket *Fóti* Frida, *Bárdos* Irén és *Albert* Erzsébet játsszák. Az újdonságot *Tábori* Emil és *Ujvári* Károly rendezik, akik a darab két mulatságos alakját is játsszák.

(*) *Az „Ifjúság” modern festők kiállítása*. Az új magyar festőnemzedéknek, a fiatal, modern magyar festők műveiből a Könyves Kálmán művészeti társaság nagymező-utcai szalonjában kiállítást rendez. A kiállítás ünnepélyes megnyitása szerda délután 5 órakor lesz, míg a sajtó képviselőinek kedden délelőtt 10 és délutáni 6 óra között mutatják be.

(*) *A Történelmi Arczképcsarnok megnyitása*. A Történelmi Arczképcsarnokot a Tudományos Akadémia palotájában 5-én, szerdán délután 12 órakor nyitja meg ünnepélyesen *Apponyi* Albert gróf közoktatási miniszter s az a megnyitás után naponta nyitva lesz a nagyközönség számára. Az arczképcsarnokot a sajtó képviselői holnap, kedden délelőtt 9—2 óráig tekinthetik meg.

(*) *A Nemzeti Szalon tavasszi tárlatának megnyitása*. A Nemzeti Szalon új helyiségében vasárnap délelőtt nyit meg a tavasszi tárlat, amelyen a magyar festők műveinek második sorozata és egy egész termet elfoglaló Courbet-gyűjtemény van kiállítva. A megnyitásra nagyszámú, díszes közönség gyűlt össze. A közoktatásiügyi kormány részéről megjelent *Moinár* Viktor államtitkár és dr. K. *Lippich* Elek miniszteri osztálytanácsos, a művészeti osztály feje, akiket *Ernst* Lajos igazgató, *Szinnyey-Merse* Pál igazgatósági tag és *Déry* Béla titkár fogadott. Az államtitkár és kísérelője igen elismerőleg nyilatkozott a kiállításról, mely hétfőn megnyitja a nagyközönség számára is.

(*) *A pécsi művészeti kiállítás*. A pécsi országos kiállítás képző- és iparművészeti pavillonjának rendezésével immár elkészültek s abban a rendezés is megkezdődött úgy, hogy a pavillont még e héten ünnepélyesen megnyitják. A pavillonban három főcsoportban mutatják be a magyar művészetet. Az első csoportban a Képzőművészeti Társulat állítja ki legjava festőink, szobrászaink és építészeink műveit. A másik csoport az Iparművészeti Társulaté, amely ugyancsak elsőrangú művészeinktől teljes lakásberendezéseket állít ki, ezeken felül természetesen az iparművészet minden ágához tartozó termékeket. A harmadik csoportban művészeti rajzoktatásunkat mutatja be az Orsz. Rajztanárképző és Mintarajziskola, az Iparművészeti-iskola és a fővárosi Iparrajziskola. A megnyitásra a kiállítók hivatalos kiküldöttjein kívül a közoktatásiügyi miniszter képviselője is leutazik Pécsre.

EGYESÜLETEK.

(—) *A Társadalomtudományi Egyesület alakulása*. A belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályok leírkeztével a Magyar Társadalomtudományi Egyesület választmánya tegnap délelőtt tartotta meg alakuló ülését, amelyen a választmányok majdnem minden tagja résztvett. Mindenekelőtt a tisztikart választották meg; igazgatók lettek dr. *Apáthy* István, dr. *Gaal* Jenő és dr. *Jancsó* Benedek; titkárok dr. *Farkas* Pál, dr. *Hornyánszky* Gyula és dr. *Szemenyei* Kornél; pénztáros *Elek* Pál; ellenőr *Bogdánffy* Ödön. A társadalomtudományi bizottság elnöke lett *Vargha* Gyula, a szociálpolitikai *Gieszwein* Sándor, a munkaügyi *Gerster* Béla, a közgazdasági *Gaal* Jenő, a jogügyi *Timon* Ákos és a szabad tanítási *Marczali* Henrik. A választmány elhatározta, hogy a társaság hivatalos folyóiratát január elsején indítja meg, de addig is több füzetet bocsát tagjainak rendelkezésére. Utasította továbbá a szabad tanítási bizottságot, hogy a pécsi kongresszus előkészítése céljából szeptemberben ankétet tartson. Ősszel kezd meg az egyesület kurzusait is.

(—) *Jóteknyczélu ünnep a bástyán*. Nagy érdeklődés mellett zajlott le ma délután az I. kerületi jóteknycsági egyesület nyári ünnepe a budai várkastán. A mulatságon a főváros előkelő társaságának sok ezer tagja vett részt. Ott voltak többek között gróf *Apponyi* Albertné, *Csóke* Ferencz és *Romy* Béla miniszteri tanácsosok, dr. *Szebeny* Antal országgyűlési képviselő és neje, *Márkus* Imre előjáró, *Zboray* Béla, *Baranyai* Sándor, dr. *Papp* Vilmos, *Radnay* Árpádné, gróf *Szgray* Antal, dr. *Papporth* Győző és még sokan. A késő esti órákig eleven volt az élet a bástya kies sétatályein s a sátrak és bazárok között vig zenező mellett folytonosan hullámozott a mulatózó tarka serege. A jóteknyczélu ünnepség várákoraon felül sikerült s a tiszta jövedelem is jóval meghaladta azt az összeget, amelyre a rendező-bizottság számított.

(—) *A középiskolai tanár-egyesület új elnöke*. Az országos középiskolai tanár-egyesület elnöki állását, amely *Beöthy* Zsolt lemondásával megüresedett, most töltötték be. A tavasszi választmányi ülés által kiküldött szavazatszedő bizottság ugyanis a minap befejezte a munkáját és a szavazás eredményét a következőkben teszi közhírré: Beérkezett összesen 470 érvényes szavazat; ebből 462 szavazat esett *Négyesy* László eddigi alelnökre. E szerint az egyesület új elnöke *Négyesy* László lett.

(—) *A Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége* azzal a kérelemmel fordult a belügyminiszterhez, hogy a vendéglői záróra az egész országra érvényes szabályrendelettel rendeztessék. A belügyminiszter, a ma érkezett leiratában értesítette a szövetséget, hogy ezt a kérelmet nem teljesítheti. Nem teljesítheti a folyamodó szövetségnek azt a kérelmét sem, hogy a vendéglők záró-órája, legalább a nagyobb városokban eltöröltesse, mert — habár az ipartörvény a vendéglői fizeteknek záró-órákkal való korlátozását nem írja elő — annak teljes eltörlése mindennek ellenére fontos közteknyczélu ünnep.

(—) *A Magyarországi Négyesületek Szövetsége* (IV. Veress Pálné-utca 36.) helyiségében június hó 7—9-én tartja III. rendes közgyűlését gróf *Batthyány* Lajosné elnöklése mellett.

FŐVÁROS.

(A légszuszgyár megváltása. Tudvalevő, hogy a főváros szakértők kiküldését követelte, hogy a légszuszgyárak becsértéke megállapíttassék. Az is köztudomású, hogy erre a szakértői kiküldetésre azért van szükség, mert a gázgyárak megváltására kerülhet a sor, és a szerződés értelmében a megváltás a szakértők által fogantatott becslés alapján történik. Nos, a becslők már megkezdték munkájukat és a fővárostól fog függni, hogy mikor óhajt a szakértői véleménynyel foglalkozni. A helyzet a légszuszgyárral szemben jelentékenyen megváltozott, amennyiben a polgármesteri székben ma olyan férfi ül, aki programbeszédjében és azontul is számtalanszor a közüzemek megváltása mellett foglalt állást, míg a főváros törvényhatóságának többségét egy olyan férfi vezeti, aki a városi korrupció üldözésével szerzett hírnevet és első diadalát is azzal a férfival szemben aratta a Terézvárosban, aki a főváros közgyűlésein mint a gázgyár érdekképviselője vesz részt. A főváros vezető tényezői tehát már engagsált állásban vannak, amikor a légszuszgyárak megváltásának kérdéséhez nyulnak és ezért érthető, ha a légszuszgyárak védelmezői és érdekképviselői nem a legjobban érzik magukat. A közvélemény azonban megfordított helyzetben van és kétségtelenül nagyon is örül annak, hogy ebben a kérdésben korrupciótól ment és az igazi érdekeknek megfelelő határozat fog létrejönni. Az osztrák társaságnak tehát nehéz lesz megvédelmezni a csata-teret.

(Pálmaliget az állatkertben. Mindenkin felűnt az az ajánlat, amelyet a napokban nyújtott be a főváros hatóságánál gróf Szápáry Pál és a melyben az állatkertnek negyven esztendőre való átengedését kéri a fővárostól. Az ajánlat annál különösebbnek tetszett, mert ugyancsak a nemes gróf volt az, aki néhány héttel ezelőtt egy regényes vasuti ajánlatot tett a fővárosnak, amelyről azonban hamarosan kiderült, hogy nem létező millóknak és milliomosoknak a nevében készült és a nemes gróf maga csak czégérül szolgált, ma pedig már áldozata a nagyhangu és sokatigérő vállalkozásnak. A főváros üzleti viszonyaiba beavatott körökben beszélnek konkrét tényeket is emlegetik, hogy a nemes gróf az állatkertre vonatkozó ajánlatban is csak czégérül szolgált egynéhány élelmes és ravasz üzletembernek, akik a pálmakert árnyékában szerették elhelyezni és gyümölcsöztetni elég jól kiszelt terüket. Ha a nemes gróf ajánlata elfogadásra találna, akkor, így szól a fáma, ugyanazok neveit lennek a markukba, akiknek existenciáját a jelenlegi állatkerti vállalkozás a legelső sorban érdekl. Az oroszlan mögött, amelyet a gróf ur a pálmaligetben óhajt mutogatni, egynéhány Zuboly rejtőzik, a kiknek jó lesz a szemébe nézni, mielőtt a nemes gróf utján nekik, a régi élelmes üzletembereknek, juttatja a főváros a megkívánt konczot. A vállalat élén állítólóg Gál Károly fővárosi bizottsági tag, a közuti vaspálya társaság felügyelője áll, akit azért választottak ki erre a czélra, mert a közuti révén ő számos bizottsági taggal jó barátságot s összekötetést tart fenn. Az állatkertet egyébként jó lesz megvédelmezni minden rangú és rendű élelmes tüzletesek étvágyától. Felesleges mindent a rebach szempontjából megítélni. Felesleges és erkölcselen is. A főváros közönsége joggal várhatná el a fővárosi hatóságoktól azt, hogy a jelen esetben minden üzleti nyereségről lemondva, az állatkertből egy nagy arányu, mindenkin ingyen rendelkezésére álló olyan helyet csináljon, ahol bárki okulva szórakozhatik. Külföldi nagyvárosok nincsenek ilyen nélkül. Szegyetünk, hogy ebben nem követjük a külföldi példát.

(Utcaseprők sztrájkja és a -- Margitsziget. Nem azonos fogalmak, mégis egybekerültek, mert ez a két fontos kérdés képezte vita tárgyát a pénzügyi és gazdasági bizottság mai ülésén, amelyen dr. Vaszilievits János alpolgármester elnököt. Elsőnek Heltai Ferencz kért szót és keményen támadta a tanácsot a közúti tisztviselés alkalmazottak béremelési kérdésében elkövetett szabálytalanságért. Az utcaseprők és fuvarfépki munkások napibéreit ugyanis fölemelték s ez.

a százkilencven ezer korona évi többletet jelentő költséget — úgy tudja — az alpolgármester és a tanács a saját felelősségére utalványozta ki. Ez pedig helytelen eljárás. Ő ugyan mellette van, hogy a munkások bére rendezessék, de nevésegesnek tartja, hogy a fővárosi tisztviselők fizetésrendezése még mindig az éji homályban késik. A tanács eljárása ebben a tulzott sietségben nem leli méntességét, mert a fővárost törvény ilyen saját felelősségre való intézkedést nem ismer, annál kevésbbé, mert a költségvetési tételek megváltoztatása a közgyűlés elvitáztatlan joga. Az alpolgármester hivatkozott arra, hogy az utcaseprők sztrájkja álltak s ha ök nem adják meg saját felelősségükre az amugy is megígért béremelést, kiszámíthatatlan kár háramlott volna a fővárosra. Heltai nem fogadta el a védekezést és erősen megróttá a főváros adminisztrációját, amely nem képes a hetek óta készülő és köztudomás szerint előrelátott bérmozgalmat megakadályozni. Különbén az ügyet a közgyűlésen szóvá teszi.

Ezután a Margitsziget ügye került szónyegre a Feleki Béla felszólalása révén. Helyteleníti, hogy a törvényhatóság a fővárost érdeklő fontos ügyekről csak a hírlapok útján értesül, aminő a Margitsziget megvásárlása is.

Vázsonyi Vilmos tisztáznai óhajtja a kérdést, nehogy a főváros közönségét megtéveszték a közlemények. A maga részéről előnyösnek tartja a Margitsziget megvételére vonatkozó törvényjavaslatot. Ebben a tranzakcióban a fővárosnak döntő szerepe nincs, ez tisztán a közmunkatanács és a kormány dolga s ez utóbbinak a jóindulata a főváros iránt elvitáztatlan. Azt követeli azonban, hogy a Margitsziget, mint közterület, a nép rendelkezésére álljon a vásárlás után is, a Fűvészkert pedig legalább vasár- és ünneppnap ingyen meglekinthető a szigetén. Kívánja, hogy alkalmat adjanak a fővárosnak véleménye kifejtésére, amire lesz módja a közgyűlésen.

Preyer Hugó ezután nekirontott a kormánynak, — daczára, hogy a törvényjavaslatot nem ismeri — támadja a közmunkatanácsot; suba alatti tranzakciónak jellemzi a főváros vezetőségének eljárását, össze-vissza gyanúsítgatott mindenkit elvakult sasmódra, sőt közvetítéssel is vádolta a jóhiszemű faktorokat. Heltai Ferencz ismertette a közmunkatanács álláspontját, megvilágította a helyzetet s kimutatta, hogy a törvényjavaslat a fővárosra nézve előnyös. Vázsonyi visszautasítja, mintha a főváros képviselői közül bárki, tehát ő is, közvetítő lett volna, ő csak véleményt adott, mire Preyer oda korrigálta előbbi mondását, hogy Wekerlért értette a közvetítő alatt. Azután áttértek a napirendre.

(A tíz milliós kölcsön. A tervezett függő kölcsön felvételét ma a pénzügyi bizottság is elhatározta. Heltai Ferencz rámutatott, hogy állandó befektetéseket eszközölnék függő kölcsönből. Vázsonyi Vilmos a lakáskérdést is bevételte a vita anyagába s azt kívánta, hogy legalább két millió koronát lakásépítésre fordítsanak. Hosszabb vita után egyhangulag elfogadták a javaslatot s Hüttl Tivadár indítványára elismerést szavaztak a pénzügyi osztálynak a kölcsön előkészítéséért.

(A villamos vasutak összeköttetése. A főváros közönségét nagy elismerésre kötelezi a városi villamos vasut igazgatósága azzal a tervvel, amely a mai napon a megvalósulás stádiumába lépett. Azt tervezi ugyanis, hogy a saját vonalait közvetlen összeköttetésbe hozza a Budapest-szentlőrinczi helyi érdekű villamos vasut vonalával, amelyre ez idő szerint csak átszállóval lehet jutni. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter az összekötő vonat közgazgatási bejárását mára rendelte el. Az engedélyező tárgyaláson a társaság részéről boffai Hívös József udvari tanácsos, vezérigazgató, Vörner Adolf műszaki igazgató és boffai Hívös Iván igazgatósági tag jelentek meg. A tervnek szerint a Mester-utczából kiágazólag csatlakozna az új vonal, a Vágóhid-utczán áthaladva, a mester-utcai vonalhoz. Ezenkívül összekötnek a Boráros-tér felől jövő vonalat a mester-utczával és a népligetű vonalat belevinnék a szentlőrinczibe. Dr. Kiss József bizottsági tag azt indítványozta, hogy első sorban a Hungária-uti kapcsolást csinálják meg, függetlenül a Közvágóhid-utczai vonal kiépítésétől, mert ez az összeköttetés nagyon közelről érdekl a Józsefvárost és Kőbányát és forgalmára rendkívül előnyös lenne. Az elnök jegyzőkönyvbe vétette a méltányos indítványt. A terv ellen senkinek sem volt kifogása és a bizottság kiindult a vonalak bejárására. Így, ha a vasut felépül, a város bármely részéből direkte lehet Szentlőrinczig és vissza menni.

(Olcsó és kis lakásokat kérünk! A főváros pénzügyi bizottsága mai ülésében tárgyalta a főváros tíz milliós kölcsönére vonatkozó tanácsai előterjesztést. Ez alkalommal Vázsonyi Vilmos szóba hozta a kis lakások kérdését. A drágaság — ugymond — a világ konjunkturától függ, de a lakáskérdésben komoly akarattal lehet és kell segitenünk. Nem elégséges csak a nagy lakásokra alkalmas nagyobb telkek beépítése, bár ez is helyes, hanem szükséges, hogy a főváros saját telkein építsen kis lakásokat. Indítványozza, hogy erre a

zélra egyelőre két millió koronát vegyenek a kölcsönből. Az adómentességnek mai alakjában semmiféle kerületben nem hívei, mert ez nem szolgál közcélt, hanem tisztán csak egyeseknek adott ajándék. Ott van adómentességre szükség, ahol kis lakásokat létesítenek és pedig olyanokat, amelyek hatóságilag megállapított árszabás mellett adnak bérbe. A bizottság helyesléssel fogadta Vázsonyi előadását és ahhoz a maga egészében hozzájárult.

(A megbízott tanítók fizetése. A megbízott tanítók ezer korona fizetést kapnak. A tanács ezer-kétszáz koronára akarta felemelni. A pénzügyi bizottság azonban Preyer Hugó indítványára nem mutatta ki a fedezetet.

(A fővárosi muzeum vasárnap volt először nyitva a nagyközönség számára és mindjárt az első napon négy száznál többen járták sorra a termeket. Ezzel megindult a népszerűvélés útján az az intézmény, amely a főváros multjának ismeretét terjessze el minél szélesebb körökben. A gyűjtemények megszemlélését nagyban elősegíti az a gondosan összeállított katalógus, mely nemcsak az egyes tárgyak leírását adja, hanem a hozzájuk fűződő történeti vonatkozásokkal is megismerteti. A fővárosi muzeum a Városligetben a Stefánia-ut mentén a Gerbeaud-pavillon szomszédságában ezután hetenkint háromszor, kedden, pénteken és vasárnap reggel 9 órától fél 1-ig lesz nyitva.

SPORT.

A magyar ügető-Derby.

Nagy érdeklődés mellett folyt le a nyári meeting ötödik napja, melynek főszámát az 15000 koronás Derbyt a Wolai ménes Ceres-e nyerte meg Keefe remek hajtása után a favorit Dora ellen, mely többször felvágott és így esélyét tönkre tette. Nagyobb izgalmat okozott a 3-ik futamban, hogy Cyclonea sulkyje felborult s ettől a mellette levő favorit Pompás megijedt s galopba vágott, miáltal esélyeit aláasta. Ezért az olcsóbb hely közönsége azt követelte, hogy a versenyt csengessék le, amit az igazgatóság azonban nem teljesített, s így nagy zajjal fogadták az outsider Beauty győzelmét.

Részletes eredmény a következő:

I. Vigasz-verseny. Díj 1700 K. Táv. 2500 m. 1. Ercsi ménes Aga (Dieffenbacher). 2. Hauser L. Csillag M. 3. Schlesinger V. és Tsa Deficit. F. m. Mamsell Senator. Tot. 10 : 37, 20 : 23, 21.

II. Tiszai díj. Díj 4000 korona. Táv. 2600 méter. 1. Scharovai m. Excelsior (Ryerson). 2. Hauser L. Zufall. 3. Winans L. W. Willy. Futottak még: Imperator, Pepus, Grete N. Tot.: 10 : 21, 20 : 26, 32.

III. Vasárnapi verseny. Díj 2500 korona. Táv 2600 méter. 1. Mr. Ralph Beauty (Brown). 2. Parnói ménes, Pompás. 3. Dr. Kastner, Löwenritter. Futottak még: Lord Simon, Cyclonea, Robinetti. — Tot.: 10 : 76, 20 : 54, 45.

IV. Magyar ügető-derby. Díj 15.000 K. Táv. 30000 m. 1. Wolai ménes Ceres (Keefe). 2. Winans L. W. (Dora). 3. Winans L. W. (Panni). Futottak még: Fährfelder, Bruder, Straubinger, Fonyód. Tot.: 10 : 23, 20 : 23, 23.

V. C-Bébai díj. Díj 1700 korona. Távolság 2200 méter. 1. Pusztaberényi ménes Musa (Capovina). 2. Mr. Frank Ister, 3. Wienerwaldi ménes Lohengrin. Futottak még: Ernstl, Darabont. — Tot. 10 : 17, 20 : 30, 46.

VI. Nemzetközi handicap. 3000 K. Táv. 2600 m. 1. Morgenstern és Ruzicka Aventurier (Tappan), 2. Wolai ménes Botha, 3. Morgenstern és Ruzicka Ibolya. Futottak még: Puzsi-lánya, Susie N., Achilles H. — Tot.: 10 : 21, 20 : 49, 41.

VII. Kettesfogatu urkocsisverseny. Díj 2500 K. 5500 méter 1. Demszky R. Atilla—Betyár (Kreipl) 2. Kund H. Lilly—Tessa I. 3. Hg. Ypsilanti Vesztés—Djinn. Indultak még: Belle Bird—Mary Simmons, Fényes—Backfisch. Tot.: 10 : 47, 20 : 28, 40.

VIII. Kettesfogatu hékocsisverseny. Díj 600 korona. Táv 3000 méter. 1. Feiser S. Barbara Allen—Kadetka. 2. Grünfeld E. Darázs—Géza. 3. Wertheimer L. Nomina—Olga. Indult még három fogat. — Tot. 10 : 18, 20 : 30, 50.

A holnapi 6-ik napra jelöltjeink a következők:

- I. Frank ist—Nikolo
- II. Robinetti—Hauser ist
- III. Grattan Bells—Adelese
- IV. Marcsó—Gyömbér II
- V. Ines—Zufall
- VI. Fonyód—Cyclonea
- VII. Sennyey J. fogat.

Bécsi nyári meeting.

— Hetedik nap. —

Styrian nyerte meg a monarchia legelső tenyészversenyét s a Kincsem-unoka győzelme anynyiban képez nagy meglepetést, hogy ezidei formái alapján győzelmére számítani nem lehetett, csakis nagy javulása segítette diadalra. Győzelmében nagy része volt lovasának, Janeknak is, aki igazán brilláns lovaglást produkált rajta, a kissé szerencsétlenül lovagolt Come in time ellenében. A harmadik helyet holtversenyben foglalta el Lángoló és a nyerőnek jelentett Hieronymus. A nap többi futamai közül Emir és Vitellius győzelmei, valamint Janek négyszeres diadala érdemelnek említést.

I. Handicap. Díj 3000 K. Táv. 1800 m. 1. Blaskovich Ernő 46 sm. *Furca legény* 58 kg. (Janek.) 2. Schlöcht J. fidn. 36 pk. Macache 41 és fél kg. (Smutny.) 3. Br. Herzog M. 36 pk. Maczó 49 és fél kg. (Walkington.) Futottak még: Nemes (Krozi), Tiszavessző (H. Jones), Kristály (Pretzner), Nevers (Taral), Jorió (Pis), Sacharow (Kisziváth), Rotunde (Paul). Küzdelem után 1 hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:117, 20:73, 161, 50.

II. Nyerelessé kétévosek versenye. 4000 K. 1100 méter. 1. gr. Arco Zinneberg M. pk. *Illustra* 54½ kg. (Janek.) 2. br. Springer G. sm Gaboriau 56 kg. (Taral.) 3. Maichl T. pk *Alca jacta* 54½ kg. (Carlslake). Futottak még: Varázs (Bauer), Prokop (Baumgartner), Blanche (Walkington), Sturm (Seiler), Glanure (Krouzil). Küzdelem után ötönegyed hosszal nyerve, fejhosszal harmadik. Tot.: 10:33, 20:32, 23, 24.

III. Rotunde-handicap. Díj 8000 K. Táv. 1300 m. 1. Dreher A. 46. pm. *Emir* 65 kg. (Carlslake). 2. Br. Herzog M. 56. sk. Lucy 51½ kg. (Walkington). 3. Egyedi A. 46. pk. Nénemasszony 55½ kg. (Miles). Futottak még: Ismerős (Rigby), Barbarossa II. (Taral), Armada (Janek), Soros (Pretzner), Lamballe (Vivian), Meglehet (Martin), Marie Louise (Gulyás), Jutta (Cockeram), Ella (Smutny). Rövid fejhosszal nyerve, 3 hosszal harmadik. Tot.: 10:55, 20:51, 60, 62.

IV. Osztrák-Derby. Díj 100.000 korona. Táv. 2400 m. 1. gr. Wenckheim D. sm. *Styrian* 56 (lov. Janek). 2. gr. Henckel A. sm *Come in time* 56 (H. Aylin). 3. Szemere M. pm Lángoló 56 (H. Jones). 3. Vonwiller A. pm Hieronymus 56 (Krouzil). Futottak még: Va banque (Carlslake), Tábornok (Miles), Palóczkirály (Martin), Togo (Pretzner), Elmore (Taral), Sediranda (Taral J.), Héja (Fries), Witte (Pis). Erős küzdelem után nyakh. nyerve. — 4 h. holtverseny. — Tot.: 10:124, 20:41, 26, 26 és 31.

V. Kétévosek eladóversenye. 3000 K. Táv. 1000 m. 1. Gr. Pejácsevich A stpk. *Kulsárné* 49½ kg. (Klimscha.) 2. Vonwiller A. pk. Dorca 50½ kg. (Seiler.) 3. Br. Schosberger L. sk. Sodomá 54 kg. (Taral.) Futottak még: Eagle (Baumgartner F.), Lady Balvarran (Coceram.) Küzdelem után 1 hosszal első, 2 hosszal harmadik. Tot.: 10:49, 20:36, 28.

VI. Trompeler-akadályverseny. Díj 6000 korona. Táv 4000 méter. 1. Meichl T. 56 sh. *Vitellius* 66 és fél kg. (Fürost.) 2. Geist G. 46 stpk Dió 60 kg. (Csompóra.) 3. Hg. Pálffy M. 46 sm. Jägerndorf 62 kg. (Walsh.) Futottak még: Grogard (Pache), Sommerfrische (Lawton), Georg Herbert (Huxtable), Double tip (Slinn), Bar-le-Duc (Seidemann), Saratoga (Rosack). Biztosan 1 hosszal nyerve, fejhosszal harmadik. — Tot.: 10:67, 20:47, 40, 67.

VII. Nyerelessé kétévosek handicapja. Díj 3000 K. Táv. 900 m. 1. gr. Wenckheim D. sm. *Varióledány* 57 kg. (Janek). 2. Meichl T. sk. Letzte Liebe 51 és fél kg. (Southey). 3. Mr. Siltan pk. Sunny day 57 és fél kg. (Pis). Futottak még: Haluska (Taral), Rohrau (Carlslake), Boeskoros (Miles). Könnyen 1 és fél hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. — Tot.: 10:42, 20:45, 39.

— Nyolcadik nap. —

A nyári meeting nyolcadik napjának főszáma a 6000 K-ás Lady Patroness-verseny, melynek 1000 m. távján legjobb ilyereink szoktak mérkőzni egymással. A benevezetiek között találjuk báró Uchtritz pompás négyévesét, a most formája teljében levő Beaumérítét is, melynek ez a legjobb távja és győzelmét Taral vezénylete alatt bizonyosnak tartjuk. Helyre Faragót várjuk.

Jelöltjeink a következők:

- I. Pandora—Reeves H. ist.
- II. Nénemasszony—Gyuri.
- III. Beauméríté—Faragó.
- IV. Trocaero—Sepoy.
- V. Janek lov.—Megint.
- VI. Muskotály—Tilly.
- VII. Toledo—Jaffa.

○ Kassai versenyek. A második nap részletes eredménye a következő:

I. Hornádvölgyi handicap. Díj 1300 K. Táv. 1600 m. 1. Sibirik S. *Westminster* (Tul.) 2. Schey P. Ajándék (Pálffy). 3. Dr. Horváth J. Gyere be (Czárán J.) — Futottak még: Excellence (gr. Vay) Orbán (Kvassay) Recept (Reök). Biztosan háromnegyed hosszal nyerve, félhosszal harmadik. Tot.: 10:25, 20:33, 33.

III. Kassa szab. kir. város díja. (Gátv.) Díj 1000 K. Táv 2400 m. Zangen I. *Éjféli* (Zangen M.) walkoverben első.

IV. Hadsereg akadályverseny. Díj 100 db arany. Táv 4000 m. 1. Kvassay K. *Anchises* (Tul.) 2. Br. Baich P. Candahar (Tul.). 3. Szaplanczay L. Osztrólenka (Tul.) — Tot.: 10:32.

V. Földm. m. kir. min. díja. Akv. 1700 korona, 3600 m. 1. Seprősi ménés *Hallatlan* (Csárdás I.) walkoverben első.

VI. Tiszti bucsuverseny. 900 korona, 2000 m. 1. Sibirik S. *Idylle* (Tul.) 2. Schey P. Vinga (Pálffy). 3. Reök I. Rántás (Tul.) Futotta még: Gorkij (br. Baich), Peia (gr. Vay). Bizt. 1/3 h. 3/4 h. Tot.: 10:20, 20:33, 47.

VII. Vigaszdíj Díj 900 K. Táv. 2000 m. 1. Dr. Horváth J. *Claymore* (Hujber). 2. Zangen J. Pergola (Kelemen). 3. Schey P. Veni vidi vici (Szilágyi). Futottak még: Sipista (Gallo). Igen könnyen 4 hosszal nyerve, nyakhosszal 3-ik. Tot.: 10:20, 20:22, 22.

( ) Prix Du Hockey Club, (Francia Derby). 200.000 frank 2400 m. 1. Mons. M. Ephrussi *Mordant* (Milton Henry). 2. Binion. 3. Bravo. Futottak még: Quadi Halfa, Pitti, Kalisz, Dihor, Pernod, Latalpa, Pollet, Coufrefem, Ben, Glivu, Ping Pong. Háromnegyed hosszal nyerve, 2 hosszal harmadik.

( ) Hamburgi Nagydíj, 100.000 márka. 1. Mautner Viktor *Faith* (Birkenruth). 2. Oran. 3. Baron Kiki. Futottak még: Fabula, Sagamore. Kuroki, Nogi.

○ Motorverseny a Jánoshegyre. Az első ilyenmű verseny hazánkban, melyet vasárnap tartottak meg a Magyar Motorkerékpáros Egyesület rendezésében, nagyon jól sikerült. A versenyrendezésében, melyben képviselő volt a honvédelmi minisztérium és a Magyar Automobile Club, korrektül működött s csak az Edison Kerékpár-Egyesület jelentett óvást, mert a starter a legjobb eredményt elért Hódossyt nem a sorsolásnak megfelelően ötödiknek, hanem egy órával később, tizennegyediknek indította.

A részletes eredmény a következő:

I. Motorkerékpáron: 1. Hódossy Jenő M. M. E. 12 perc 27 mp. 2. Ifj. Holub József M. M. E. 12 p. 48 mp. 3. Rauer Rezső „Edison” 12 p. 56½ mp. 4. Hetényi József M. M. E. 13 p. 22½ mp. 5. Dodics Ferencz „Vándorkedv” 15 p. 30½ mp. 6. Ónody Károly M. M. E. 15 p. 56½ mp. 7. Lavallée Emil „Servette” Genf 16 p. 25½ mp. 8. Janovszky János M. M. E. 16 p. 28 mp.

II. Oldalüléses kocsin: 1. Hirsch Henrik M. M. E. 19 p. 42½ mp. 2. Zawadil Ödön M. M. E. 21 p. 11½ mp. 3. Légrady Ottó M. M. E. 21 p. 16½ mp.

○ Atlétikai viadal Nyiregyházán. A Nyiregyházi torna- és vívó-egyesület, mely magáról éveken keresztül nem adott életjelt, vasárnap atlétikai viadalával új életre kelt és bizton hiszszük, hogy az egylet a Magyar Athletikai Szövetségnek egyik legtevékenyebb tagja lesz, mire legnagyobb biztositókat nyújtanak az egyesület lelkes vezetői, élükön dr. Nagymáté András elnök, Miklóssy művezetővel és a tagjaiban rejlő kitünő anyag. A viadalon a Mac tagjai aratták a legtöbb győzelmet a vidékiek közül pedig a debreczeni tornaegylet tagjai szerepeltek szép sikerrel.

A részletes eredmények a következők:

I. 100 yardos junior: Kiss István (D. A. A. C.) 11½ mp. 2. Pogány Jenő (D. T. E.) 3. Szunyogh Rudolf (D. A. A. C.)

II. 220 yardos síkfutás: 1. Péchy Ernő (M. A. C.) 23½. Futó Sándor (D. T. E.) 3. Silberstein Géza (Ny. T. V. E.)

III. 1/4 ang. mf. bajnokság: 1. Vangel Gyula (M. A. C.) 59 mp. 2. Holics Rezső (B. E. A. C.) 3. Mauchs Elemér (D. T. E.)

IV. 4x100 m. staféta: 1. M. A. C. csapata (Medgyessy, Simon, Speidl, Péchy), idő: 47½ orsz. rekord. 2. D. A. A. C. csapata. 2. D. T. E. (A) csapata.

V. Súlydobás: 1. Mudin Imre (D. T. E.) 11.85 m. 2. Kirchoffer Kálmán (Ny. T. V. E.) 11.60 m. A súlydobás csapatversenyét a D. A. A. C. nyerte.

VI. Magasugrás, ötös csapatverseny: 1. D. T. E. csapata. 2. D. A. A. C. csapata. Egyeni győztes Zöld József D. T. E. 170 cm.

VII. Távolugrás: 1. Medgyessy Iván (M. A. C.) 6.27 m. 2. Fényes (D. T. E.) 5.68 m. 3. Pogány (D. T. E.) 5.61 m.

VIII. Diszkoszvetés: 1. Mudin István (M. A. C.) 35.08 m. 2. Mudin Imre (D. T. E.) 33.20 m. 3. Igyártó (D. T. E.) 32.40 m.

IX. Rúdugrás junior. 1. Páhy József (S. T. V. E.) 2.70 m. 2. Szmétanovits György (D. T. E.) 2.50 m.

X. Gerehlyvetés, vándordíj 1. Mudin István (M. A. C.) 34.87 m. 2. Mudin Imre (D. T. E.) 33.40 m. 3. Matulka Ödön (Ny. T. V. E.)

( ) A Deutscher F. C. veresége. A kiváló cseh csapat első mérkőzése a ferencvárosiak ellen igen szépen sikerült, bár az is vereséggel végződött.

Tegnap második mérkőzéséről — sajnos — ezt nem mondhatjuk, mert meglehetősen alacsony nívón mozgott. A B. T. C. inkább egyéni játékkal tűnt ki, a csehek azonban csak ritkán dolgoztak ambícióval, az egész csapat kedvetlenül játszott. Hogy pedig a mérkőzés nem volt olyan, mint amelyet a két csapat kvalitása után elvártunk, annak oka első sorban és talán csakis a mérkőzés bírāja volt.

Valóban csodálkozunk azon, hogy a B. T. C. vezetősége ezáltal is azt a bíróválasztotta, ki már a csütörtöki mérkőzésen is bebizonyította, hogy fontos mérkőzések vezetésére teljesen alkalmatlan. Nincs gyakorlata, gyakorlat nélkül pedig fontos mérkőzés vezetésére nem szabad vállalkozni. A cseh csapat tegnap meglehetősen gyengén dolgozott. Védelme gyenge volt, támadása pedig éppen a kapu előtt omlott össze.

Az első félidőben a magyarok két goalt, a másodikban pedig ugyancsak kettőt lőttek. A csehek egyet se.

A matchet így 4:0 eredménnyel a B. T. C. nyerte meg.

○ Őzöllövészet. A Budapesti Polgári Lövészegyesület tegnap tartott díjlövészetén díjakat nyertek: A 35 méter távolságu pisztoly célzáblán: Wirth Károly, Jellenek Antal, Iván János, Dömötör Elek, Grawatsch Tivadar, ifj. Öry Sándor, dr. Hammersberg Géza, dr. Reiszig Ede, Kotschy Erich és Gilibert Győző. — A 75 méter távolságu vadász-célzáblán: Dr. Hammersberg Géza, Öry Sándor, Kotschy Erich, Focht Márton és Jellenek Antal. — A 150 méter távolságu fegyvercélzáblán: Wirth Károly, Kotschy Erich, Iván János, Jisoncsék Agoston, Jellenek Antal, Grawatsch Tivadar, Beödi Balogh Frigyes, Öry Sándor és Dömötör Elek. — A kezdő 300 méteres célzáblán: Bäumlér Ottó, Menner Ödön és Kollár Nándor. Összes lövések száma 2690.

A teniszverseny bajnokságainak döntője

A nagy meeting hatodik napja a klasszikus számok döntője volt. Már a dél folyamán is érdekes mérkőzések váltották fel egymást, melyek győztesei kerültek azután össze a délutáni döntőkben.

A Magyarországon eddig páratlan mérkőzések oly nagy és előkelő közönség jelenlétében folytak le, mint a melyet csak ritkán láttunk versenyeken. A sok szép asszony és leánytól és a fővárosbar időző arisztokráciának tagjaitól környezve, ott voltak a M. A. C. fenséges védnökei, József kir. herceg és Augustia kir. hercegné is, kik főleg a két páros bajnokság mérkőzéseiben gyönyörködtek.

A nap hőse Wilding, az új-zeelandi játékos volt, ki Wessely-vel szemben olyan játékos produkált, amelyet meg Ritchitől se láttunk.

A női bajnokságot Madarász Margit nyerte meg a csei Maschkáné ellen, dacára annak, hogy az idei külföldi szerepléstől kimerülve, nem a legjobb kondícióban játszott a végig a budapesti versenyeket.

Sok dolgot adna a szebbnél-szebb küzdelmeknek egyenként való méltatása, egy azonban bizonyos, hogy a mérkőzések közönsége azonnal tudattal távozott, hogy a mainál szebb, érdekesebb és sportzerűbben rendezett tenisz-verseny nálunk még nem volt.

A részletes eredmények a következők:

I. Budapest bajnoksága (férfi egyes) Wilding—Wessely 6:4, 6:3, 6:4.

II. Budapest bajnoksága (női egyes): Maschkáné-Egyedy 6:1, 6:4. Madarász (I)—Maschka (II) 6:2, 6:2.

III. Kontinentális verseny (férfi egyes): Kinzl—Haupt-Stummer Leó br. 6:2, 6:0, Kreutzer—Tóth 6:2, 6:0. Kinzl—Kreutzer P. 4:6, 6:2, 9:7.

IV. Budapest bajnoksága (férfi páros): Wilding—Kreutzer O. (I) Kinzl—Wessely (II) 6:4, 6:2.

V. Hölgy páros-verseny: Madarász—Cséry (I)—báró Haupt-Stummer Gertrud 6:1, 6:0.

VI. Vegyes páros-verseny: Kinzl—Klima W. (I)—Wilding—Cséry (II) 5:7, 7:5, 8:6.

VII. Férfi egyes handicap. I. oszt.: Kreutzer K. (0 I/5 4:6) — Zsigmondy (2:6, 6:0, II/9) Tóth (0.2:6) — Zipernovszky (15 I:6, 6:0, 9:7) Tóth—Schwarz (Bécs). 2:6, 6:1, 6:3.

VIII. Férfi egyes hcp. II. oszt.: Pfeiffer—Szende 6:3, 8:6.

IX. Női egyes hcp. I. oszt.: báró Haupt—Stummer Gertrud (0)—Méray-Horváth Opi (1/5) 6:1, 6:0.

X. Hölgy egyes hcp. II. oszt.: Mészáros Cica—Rik Emma 6:4, 7:5.

XI. Férfi páros handicap. I. oszt.: Wessely—Schwarz—Toldy—Zsigmondy 6:6, 4:4, Lauber—Kelemen—Scholz—Kund 6:2, 7:5, Lauber—Kelemen—F. A. Ley—Haupt—Stummer 6:1, 6:2.

XII. Vegyes páros handicap. br. Haupt—Stummer L. Franceschini—Kinzl—Klima W. 6:2, 6:1, Baron—Engl—Toldy—Klenovits 6:3, 6:2.

Az első uszóverseny.

A Magyar Uszóegyesület tegnap este rendezte az idei első uszóversenyt, mely minden tekintetben fényesen sikerült.

A verseny eredményeit a következőkben adjuk:
I. Kezdek versenye, 88 méter. 1. Bán Endre (M. U. E.). Idő: 1 p. 17 mp., 2. Krausz Tivadar (M. U. E.). 3. Szegő Imre.

II. Melluszás (junior): 200 méter. 1. Fabinyi József (M. A. F. C.), idő: 3 p. 18¹/₂ mp., 2. Apor Lóránt (M. U. E.).

III. Ifjusági staféta-verseny. 3×44 méter. Győztes a M. U. E. csapata: Ádám, Rémi, Hegner walkoverben.

IV. Főverseny: 400 méter. 1. Zachár Imre (M. T. K.) 5 p. 35¹/₂ mp., 2. Tóbiás (F. T. C.). Szép küzdelem után könnyen nyerve, kitűnő idő.

V. Melluszás handicap: 88 méter. 1. Fabinyi József (M. A. F. C.), 1 p. 22¹/₂ mp. hátrány, 2. Baronyi A. (M. T. K.) küzdelem után karcsapással nyerve.

VI. Plunging-handicap: 88 méter. 1. Ónody Károly (M. U. E.) (16.39, 16.70, 17.30), 2. Bodó J., 3. Schaffhauser 3 ugrás.

VII. Müngrás (junior): 1. Göcz József (M. A. F. C.) 12¹/₂ p., 2. Fox J. (B. A. K.), Apor E. (M. U. E.) holtversenyben.

VIII. Juniorok versenye, 88 méter. 1. Faragó Andor (M. T. K.) 1 p. 14 mp., 2. Gavora I. (M. U. E.). 3. Bán E. (M. U. E.).

IX. Egyesületi staféta-verseny, 88 méter. 1. M. T. K. csapata: Baronyi A., Hendl Kornél, Halmay Zoltán 1 p. 44 mp., 2. a M. U. E.: Hegner I., Freund J., Ónody J., 3. a M. A. F. C., a F. T. C., előbbi indulás miatt diszkvalifikálva.

X. 44. m. handicap. 1. Zsoldos Károly (O. T. E.), 2. Hegner (M. U. E.).

XI. Hátonuszás handicap. 88 méter. 2 előfutam után a döntőben 1. Rajcsányi Pál (B. A. K.) 8 m. előny 123¹/₂, 2. Hendl Kornél (M. T. K.) scratch.

XII. Középiskolai tanulók handicapje 200 méter. 1. Apor Lóránt (M. U. E.) 2. Zsoldos K. (O. T. E.).

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A rétsági rablógyilkosok. A sok főbenjáró bűntett után ma egy kisebb rendű eset került tárgyalásra, amelynek Oláh Simkó István és Zomborka János a szereplői. Oláh Simkó harmadéve, amikor még mint tolvaj járta a vidéket Zomborka Jánossal kirándult Kővárra s ott egyetlen egy éjszakán négy helyen tört be. Hol egy libát, hol csirkét vagy kacsát loptak. Az utolsó betörésnél tetten érte őket az éjjeli őr. Oláh Simkó már-már hurokra került, de megmentette a revolvere, melylyel a kritikus pillanatban az őrczombjába lött. Ezért kerültek ezek az esetek is az esküdtbiróság elé. Oláh Simkó most is tagad, Zomborka ellenben őszintén megvallott mindent.

A ma délutáni tárgyaláson a bíróság dr. Szikszay Sándor és dr. Németh Odön törvényszéki elmeorvos szakértőket hallgatta meg Bóné Ferencz, Barna Lukács és Kadvány Dávid elmeállapotára vonatkozólag. A két orvosszakértő hosszabb ideig tartó orvosi megfigyelés után Bóné Ferenczre és Kadvány Dávidra vonatkozólag kijelentették, hogy ezek sem most, sem a tett elkövetése idején nem szenvednek s nem szenvedtek elmebajban s hogy szabad akarati elhatározási képességük sem akkor nem volt, sem most sincsen korlátozva. Barna Lukácsra vonatkozólag kijelentették, hogy az sem szenved elmebajban s a tett idején sem szenvedett abban. Részletesen kifejtették az elmeorvosszakértők, hogy Barna Lukács milyen ravasz furtanggal akarta őket benn a fogházban, mikor vizsgálat alá vették, az epilepszia szimulálásával tévútra vezetni. Barnának 15-ik életévéig semmi baja sem volt saját bemozdása szerint. Az első orvosi megfigyelésnél azonban már észrevette, hogy őt vizsgálják, elérkezettnek vélte az időt a szimulálás megkezdésére. A második látogatáson már azzal fogadta dr. Né-

meth orvost, hogy neki epilepsiája van s hogy anyja is elmebajban halt meg. Ettől kezdve az epilepsiát minden egyes orvosi látogatás alkalmával megismételte bemutatni. Rohamokat szimulált, amelynek tettett volt szemmellátható volt. Dr. Szikszay orvoshoz dr. Fényes Samu védő számtalan kérdést intézett az epilepsiára vonatkozólag és ezeknek következményei tekintetében. A szakértő orvos azonban következetesen megmaradt amellett, hogy Barna Lukács nem epilepsiás, hanem szimuláns. Sőt egy ízben az orvosszakértő a vádlottra vonatkozólag a gazember kifejezést is használta. E miatt dr. Admeto elfogultság címén mellőzni kérte dr. Szikszayt s helyette más szakértő kiküldését kérte. Dr. Publik ügyész ellenzése után a bíróság határozathozatal nélkül napirendre tért a védő kérelme fölött, aki e miatt semmisségi panaszszal élt. Ez a védő elfogultsági kifogását dr. Németh Odön szakértővel szemben is felhozta, de ez erőlyes szavakkal utasította vissza a meggyanúsítást, kijelentvén, hogy neki nem áll érdekében sem bemártani, sem menteni a vádlottakat, ő csak a legjobb tudása s igaz hite szerinti szakvéleményét adja elő.

A tárgyalást holnap délelőtt folytatják.

§ Kirendelés. A budapesti ítélőtábla elnöke a beszercebányai törvényszéknél szervezett esküdtbiróság elnökének helyettesévé dr. Láng Ernő beszercebányai törvényszéki bírót rendelte ki az 1907. év végéig terjedő időre.

§ Vörös László sajtópör. Vörös László volt kereskedelemügyi miniszter tudvalevőleg sajtópört indított Hentaller Lajos országgyűlési képviselő ellen, ennek egy nyilatkozata miatt, amelyet Hentaller Lajos, mint a zárszámadási bizottság elnöke a hírlapokban közzétett. Ebben a tárgyban hozott ügyészi indítványt az egyes hírlapok különbözőképen kommentálták, amelyekre vonatkozólag Vörös László most a következő nyilatkozatot teszi:

Hentaller Lajos ur, mint a képviselőház zárszámadási bizottságának elnöke ellen megindított sajtópörben a napilapok, abból a tényből, hogy a kir. ügyészeg vádnam képviselőt nem vállalta el, helytelen következtetéseket vontak le. Meg kell jegyezmem, hogy a bűnvádi perrendtartás értelmében minden magánindítványos feljelentés is hivatalból közlendő a kir. ügyészeggel, amelynek joga van a magánvád képviselőt elvállalni. Szükségtelen ezek után kijelentem, hogy én a kir. ügyészeg képviselőt nem kértem, arra nem reflektáltam, annak megtagadása intenziómmal teljesen találkozik, mert elég erőnek érzem magamat arra, hogy vádnamat, mint magánember önmagam képviseljem.

§ A bujkáló büntárs. Körösy Béla magánhivatalnok 1904. márczius ötödikén nőül vette Kranal Vilmiát, akivel nyomban az esküvő után Amerikába vitorlázott, de még azon év november hónapjában visszajöttek Budapestre. A férj nem kapott állást s miután feleségét az anyósához küldte, a lövészenynek és a kávéházi kártyázásnak adta át magát. Hogy ez a gyanus életmód fel ne tűnjék a rendőrségnek, Körösy Béla rendszeren álnéven vett fel lakást. Előbb a Fehérvári-úton laktak Molnár Béla és neje név alatt. Ezen a néven Mannheim Simon fővárosi zálogos kárára követelt el csalást. Molnár Béla egy a Pesti Hazai Első Takarékpénztár által kiállított betétkönyvet, mely nyolczszáz koronáról volt kiállítva, 300 koronáért zálogosított el. Mannheim csak később tudta meg, hogy a betéti könyv hamisított s mindössze 10 korona volt rá elhelyezve. Ezen család után Körösy Béla a Ranolder-ú. 13. sz. alá költözött. Itt mint Kovács Béla bérelt lakást s ezen a néven Redlich Dávid Kecskeméti-utcai bank- és váltóház-üzlettulajdonost károsította meg. 1905. január 3-án egy dr. Szüllő Géza volt országos képviselő nevében írt levéllel arra kérte Redlichet, hogy a levélhez mellette s a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank által kiállított letétjegyre adjon 2000 korona kölcsönt. Redlich gyanútlanul teljesítette a kérést s a pénzt át is adta Horvát János hordárnak. Pár nap múlva ugyancsak dr. Szüllő Géza nevében egy levéllel egy nő vett fel erre a letétjegyre újabb 5000 korona kölcsönt. Redlich csak utólag tudta meg, hogy a letétjegy közönséges hamisítvány. A következő február hónapban ismét szerencsét próbált Körösy Redlichnél. Egy este beküldött egy a pesti kereskedelmi bank által 8000 koronáról kiállított betétkönyvet s arra kérte Redlichet, adjon rá 1400 korona kölcsönt, mert a banknál már nem vehet fel pénzt, mert elkészt. Gyanút csak akkor fogott, mikor újból — most már 6000 korona — kölcsönt kért a könyvre. Ekkor utána nézett a dolognak s megtudta, hogy a betéti könyvre mindössze 10 korona van elhelyezve. A megindított nyomozás hosszu ideig nem tudott a csaló nyomára jutni. Végre is a véletlen lett az árulójuk. A detektívok egyik fény-

képész kirakatában meglátták Körösy arczképét, akiről azután megtudták, hogy Molnár Bélának a felesége. A rendőség erre letartóztatta a csaló házaspárt s vele együtt Körösy sógorát, Kranzl Kálmán állás nélküli pinczért is, aki sógora utasítására járt el állítólag Redlich üzletében. A budapesti törvényszék család büntetése helyezett mindhármát vád alá. A tárgyaláson Körösy Béla kétségbeesetten védekezett a váddal szemben, a törvényszék Körösy Bélát 4 évi fegyházra, Kranzl Kálmánt 7 havi börtönre és Bélánét 6 havi börtönre ítélte el. Az ítélőtábla ezt az ítéletet megváltoztatta s Körösy Béla büntetését 5 évi fegyházra, Kranzl Kálmánét pedig egy évi börtönre emelte fel. Az aszszony büntetését ellenben helybenhagyta. A táblai ítéletet a kir. kuria is jóváhagyta. Már közel két éve tölti büntetését Körösy Béla, midőn egy beadványával újra felkavarta a már jogerős ítélettel bezárt büntügy aktáit. Feljelentést adott be az ügyészeghez, amelyben elmondotta, hogy a csalásokban nemcsak ő az egyedüli tettes, hanem Füstös Ernő, az országos gyermekmenhely tisztviselője is bűnös, mert ő volt az, aki a letétjegyet meghamisította s a pénzt felvette. Ezt a feljelentést Körösy azért tette meg, mert besügték neki, hogy míg ő a büntetését szenvedti, azalatt Füstös udvarolgat a feleségének. A mai tárgyaláson Füstös Ernő, akit ezen terhelő bizonyítékok következtében előzetes letartóztatásba helyeztek, eleinte tagadta bűnösségét, később azonban, mikor Körösy sirva mondta el a család elkövetését, magába szállott s ő is beismerte bűnét. Védelmére csak annyit tudott felhozni, hogy Körösy befolyása alatt állott s akkor családjával nagy nyomorban volt. A maga részéről már jóvá akarta tenni Redlichel szemben az elkövetett csalást, de ne volt elég pénze hozzá. A bíróság dr. Tóth ügyész vádja után Füstös Ernő család büntetéseért mint tettest 2 évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen az ügyész sulyosbításért, felebbezett, de felebbezett a vádlott és a védő is.

§ Dr. Eötvös Bálint ügye. Dr. Eötvös Bálint, akinek felségfolyamodását visszautasították, tegnap reggel büntetésének megkezdése végett jelentkezett az ügyészegen, amely egyelőre az Alkotmány-utcai fogházban helyezte el.

§ A temesvári ügyvédi kamara. A temesvári ügyvédi kamara márczius hó 24-én tartott rendes évi közgyűlésében kimondta, hogy a kamara választmánya által előterjesztett évi jelentést nem fogadja el, egyben kimondta, hogy az évi jelentés új tervezetének elkészítésére 12 tagu bizottságot küld ki, mely tervezetet a választmányhoz terjeszti be, ez pedig köteles azt változatlanul az új közgyűlés elé terjeszteni, fenmaradván a választmányának azon joga, hogy külön jelentést is terjeszthet a közgyűlés elé. E közgyűlési határozatok ellen egyrészlől Kislaludy Kálmán kamarai elnök és Várnay Ernő alelnök, másrészlől több kamarai tag beadványokat terjesztettek az igazságügyminiszter elé az iránt, hogy ezeket a határozatokat semmisítse meg. Az igazságügyminiszter a beadványokban panaszolt határozatokat vizsgálat tárgyává tette s a fentebb idézett mindkét közgyűlési határozatot megsemmisítette, kimondván, hogy a közgyűlés tullepte hatáskörét akkor, mikor az ügyvédi rendtartás 27. § 9. pontjával ellenkezésben oly értelmű határozatot hozott, mely szerint a kamara az évi jelentését ne a választmány, hanem a közgyűlés által kiküldött bizottság állapítsa meg, illuziórussá téve ezzel a választmányának az évi jelentés megállapítása körül törvényben biztosított, kizárólagos hatáskörét. A márczius 24-iki közgyűlésen az elnök és az alelnök bejelentette lemondását, melyet a nemsokára utána meglartott választmányi ülésen megismételték. Az igazságügyminiszter a választmányának ezen határozatát is megsemmisítette, egyben felhívta a kamarát, intézkedjék sürgősen az iránt, hogy a kamarai elnöki és alelnöki állás a törvény vonatkozó szakaszainak figyelembevételével, közgyűlésben szabályszerűen betöltsék. A kamara az igazságügyminiszter határozatából kifolyólag vasárnap tartotta új közgyűlését, melyen újból megválasztották elnöknek Kislaludy Kálmánt és alelnöknek Várnay Ernőt. A közgyűlés most már a választmány évi jelentését is elfogadta általánosságban. A részletes tárgyalást nem fejezték be s ezért a közgyűlést jövő vasárnap folytatják.

§ A knézi mérgezők. A knézi mérgezési bűnpör tárgyalását ma folytatták Temesvárt. Rieder Katalin került az esküdték elé, aki azzal van vádolva, hogy vejét, Kuhn Mihályt mérgezte meg, mert ez részeges volt és a vagyont elpocsékolta és a vádlottal rossz lábon élt. Rieder Katalin tagadta a sulyos bünt. Azután több tanut kihallgattak. Rieder Ádám azt vallotta, hogy vádlott elötte beismerte, hogy mérget vett, hogy vejét eltegye láb alól. Több tanu ellenben bizonyította, hogy a vádlott az elhunytal jó viszonyban volt és hogy nem volt oka őt megölni. Délután az utolsó eset került sorra. A vádlottak ij. Glasz Miklós és felesége, akik azzal vannak vádolva, hogy az aszszony első férjét, Braun Antal mérgezték meg. Mindkettő állhatatosan tagadott.

§ A madridi bombamerénylet. Madridban ma kezdődött a végtárgyalás a tavalyi királyi pár ellen elkövetett bombamerénylet részesei ellen. Az ügyész Ferrer újságíró ellen bűnrészesség miatt tizenhatedfél évi, a többi hat vádlott ellen kilencz évi fegyházat indítványozott. Arisztokrata hölgyek ezt megelőzőleg gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a merénylet színhelyén szobrot állíttanak.

Nyilt-tér.

(rovatban közléteikért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és czímfestő
kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.
TELEFON 66-72

Elismert tény,

hogy bárki, a fővárosban vagy az ország bármely vidéken, bármilyen üzletet, ingatlant venni, vagy eladni óhajt, a leggyorsabban megbízhatóan előzetes költségek nélkül csakis az első magyar általános

adás-vevést

közvetítő vállalathoz fordul Budapest, Rákóczy-ut 32.
Telefon 87-80. Vezetője Löwy Alfréd.

WIKUS TÁTRA

NYERS EVÉSRE
a legjobb tejcsokoládé
BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

ÖVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tuczonként 1-10 forintig. Capot-American rövid, 2-3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2-5 frt. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 3.-, 3.50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Arjegyék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

VADÁSZFEGYVEREK

Szerétes, golyós, egy-, két- és háromcsövű fegyverek, revolverek, flóbertek

Kizárólag elsőrangu gyártmányok. Rendkívül magas választék.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED

Budapest, VI., Eötvös-utca 32. szám.

Képes fegyverárjegyzők ingyen és bérmentve.

Csekély

HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fogpép
Kapható: **MÜLLER J. L.** os. és kir. udv. száll.
Budapest, IV., Koronaherczeg-u, 2.
yógyszerész, drogeria és finomabb üzletekben,
Kis tubus 60 fillér. Nagy tubus 1 korona. Fogpép

KÖZGAZDASÁG.

A borhamisítás nemzetközi tárgyalása.

Franciaországban a nyár folyamán két nemzetközi értekezlet lesz, mely a borgazdasággal foglalkozó köröket közelebbről érdekli. A bordeauxi „congrés international vinicole”, az első, melyet a tengerészeti vilákiállításal kapcsolnak össze. Ezen a kongresszuson inkább a bor- és szeszkereskedelmi érdekelttség fog tanácskozni. Már eddig több magyarországi kereskedelmi és iparkamara bejelentette, hogy a kongresszuson képviselteti magát. Kár volna, hogyha a magyar bortermelő közönség képviselői távollattartanak magukat a kongresszustól, melyen az ő érdekeik is szóba kerülnek. Az angersi „congrés international de viticulture” amannál impozánsabb termelői gyűlékezésnek ígérkezik. Oly gazdag tárgysorozattal, mint ez a július 6-9-ig tartandó szőlőszeti kongresszus, már régen nem rendeztek Európában értekezletet. Ezen a kongresszuson találkozzunk egy oly kérdés nemzetközi tárgyalásával, mely minden bortermelő államban igen sok port vert fel már, de együttes megbeszélés tárgyát még sohasem képezte s ez a borhamisítás kérdése. Kivétel nélkül minden szőlőtermelő országnak ez a legnagyobb ellensége. Egyenként érezzük, együttesen azonban még lépéseket nem tettünk ellene. Sőt eddig jóformán úgy állott a dolog — mint értesülünk — hogy a külföldi borok, ha csak közegészségügyi tekintetben nem estek kifogás alá — bizonyos előnyt élveztek a hazaiak felett. A nemzetközi courtoisie azt hozta ugyanis magával, hogy az a bor, melyet saját hazájában természetes bornak tartottak, salvus konduktussal birt másutt is, bár abban az országban, hol forgalomba hozták, az ottani bortörvénynek nem felelt meg tökéletesen. Sőt azt se kereste senki, hogy vajjon az a külföldi bor összetétele tényleg szorosan megfelelt-e saját hazája föltételeinek.

Mi vagyunk így külföldre kivitt kitűnő hegyi borainkkal, melyeket Németországban a közvetítő kereskedelem pancsolja. A német gyógyszerkönyvben nevetséges az ismertetése a tokaji bornak. A Németországban forgalomba kerülő „tokajer Ungarwein” legnagyobb részben mazzsolával összevágott olasz bor.

Az angersi nemzetközi borászati kongresszus célja ezeknek az tarthatatlan állapotoknak megszüntetése föltötti tanácskozás és fölvenni a küzdelmet az egész vonalon az irreális borgazdaságok ellen. A borhamisítás kérdését nemzetközileg kell tehát rendezni. Ausztriában gondoskodnak arról, hogy a magyar borok renoméja még jobban befeketíttessék s azt hirdetik világgá, hogy „a magyaroknál még mindig meg van engedve, ami minálunk tilos.” E tekintetben a „Weinbau und Weinhandel” utolsó számának vezércikke, mely a magyar bortörvény reformjával foglalkozik, igen helyesen ítéli meg a helyzetet, mondván: Magyarország nagy érdekében fekszik, hogy a czukrozás ellen szigorú utasításokat léptessen életbe, nehogy az országban czukrozott borok eladhatlan készlete gyűljön össze. Mert Ausztriában, mint az efajta borok átvéőjére, a jövőben többé egyáltalán nem fog számíthatni. Mig tehát világszerte a bortörvényjavaslatok homloktérben állanak, addig Magyarországon a dolog egyhamar, úgy látszik, nem kerül a képviselőház asztalára. Igaz, hogy nemrég az a hír járta be, mely szerint már legközelebb tárgyalások indulnak meg bortörvény-novella ügyében, de illetékos helyen erről mit sem tudnak. De azért a hír így is némely kö-ökben nyugtalanságot keltett. Különösen az a

passzus, mely arról szól, hogy a mi törvényünk még szigorubb legyen, mint az osztrákoké. Emlékezzünk csak vissza, hogy az egyik táborban mily örömet okozott az osztrák törvény czukrozási tilalma! Hisz akkor — így szölkak — a magyar czukrozott borok hajnala felderül, mert az osztrákok kénytelenek lesznek savanyu boraik feljavítására a mi czukorral készült borainkat felhasználni!...

A Budapesti Bank Részvénytársaság földvásárlása. A Budapesti Bank Részvénytársaság, — mint értesülünk, — két vidéki fakereskedő részvénytársasággal társulva megvásárolta gróf Csáky Gyulának a Miskolcz mellett levő szendrői 1300 holdnyi erdőbirtokát. A konzorcium a megvásárolt erdőbirtokot kiirtani készül s azután parcellázza. Szinte érthetetlen, hogy ily kétes kimenetelű bizonytalan sikertű ügyletekbe bocsájkoznak kisebb bankjaink, melyek anyagi erejüket messze fölülműlják. Most a Budapesti Bank Részvénytársaságról levén szó, amely jelentős eredményeket eddig még felmutatni nem tudott, mert 1905. deczember 31-én lezárt mérlege szerint egymillió alaptőke mellett csak 43.238 korona volt a nyeresége. Ha már most a Budapesti Bank Részvénytársaságnak ez a különben is föltötte bizonytalan kimenetelű vállalkozása nem üt be, könnyen megtörténhetik, hogy a bankbetevők tömegesen mondják fel betétjeiket, aminek nyomában jár a tönk s a bankkal üzleti összeköttetésben levők károsodása. Itt a legfőbb ideje, hogy a törvényhozás mielőbb megalkossa a parcellázás állami ellenőrzéséről szóló törvényt, mielőtt még a közönség elveszti a parcellázás előnyeibe vetett bizalmát.

Az Erzsébetvárosi Takarékpénztár tükeemelése. Annak idején megirtuk, hogy a Budapest Erzsébetvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság januári közgyűlése elhatározta, hogy két millió korona alaptőkéjét négy millió koronára emeli fel. Ez a tükeemelés — mint értesülünk — teljes sikerrel keresztülvitetett, úgy, hogy az összes újonnan kibocsátott részvények el vannak helyezve.

A Magyar és Galicziai Naphta-Ipar Részvénytársaság nagy vesztesége. A Magyar és Galicziai Naphta-Ipar Részvénytársaság, amely 1895-ben alakult meg 4,375.000 kor. alaptőkével — mint értesülünk — most állította össze mult évi működéséről szóló jelentését és zárszámadását. A zárszámadás több száz ezer korona veszteséggel záródik és mint hire jár, a részvénytársaság az elmúlt évre, óriási veszteségei miatt, egyáltalában osztalékot nem is fog fizetni. A részvénytársaság eme óriási veszteségét pénzügyi körökben annak is tulajdonítják, hogy a Budapesti Olajipar Részvénytársaság, amelynek részvényei legnagyobb részben a Naphtai par Részvénytársaság birtokában vannak, a petroleum-kartel bukása következtében a mut évi tíz százalék helyettesek öt százalék osztalékot, fizethet. Nem lesz talán érdektelen megemlíteni, hogy a Naphta iparrészvénytársaságnak az 1906. évben a fentemlített alaptőke mellett 325,286 korona tiszta jövedelme volt. A mult évi, 1906. márczius 31-én lezárt mérlege különben a következő volt: Vagyon. Olajbányakukok 4,275.000, értékpapírok 1,571.338, adások 620,701, összesen 6,467.039 korona. Teher: Részvénytőke 4,375.000, Hannoversch-Galicische-Naphta-Gewerkschaft 50.000, ált. tartalékalap 25.753, bombardkölsön 1,200.000, fel nem vett osztalék 3139, adótartalék 28.658, hitelezők 459.203, nyereség 325.286, összesen 6,467.039 korona. A részvénytársaság igazgatósága a következő: gróf Douglas Vilmos (elnök), Gerhardt Gusztáv (alelnök és vezérigazgató), Sonnenberg Imre, báró Douglas Márton, Baer Miksa, dr. Palugyay Móríc.

Magyar gazdák Németországban. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tanulmányuton levő tagjai — mint értesülünk — szombaton este Münchenből Strassburgba érkeztek, honnan vasárnap a világhírű hohenneimi gazdasági akadémia megtekintésére rándultak ki. A gazdákat az akadémia tanári kara fogadta és látta vendégül. Megtekintették a nagyszabású komlókertet, gyümölcsösöt, faiskolát, zöldséges és botanikus kertet, magtényésztő telepet, nemkülönben az akadémia modern felszerelésű laboratoriumait. A társaság egy része megnézte Klein-Hohenheim, Scharnhausen és Veil állami birtokait is. Késő este tértek vissza a gazdák Stuttgartba, ahonnan Heidelbergbe utaztak. Holnap a magyar gazdák a mannheimi jubilaris virágkiállítás megtekintésére utaznak.

A Schenker cég részvénytársaság lesz. A Schenker és Társa szállító cég — mint már megirtuk — az Osztrák Hitelintézet és a Wiener Bankverein közreműködésével részvénytársasággá alakul át. Az átalakulás oka — mint most értesülünk — kétségtelenül a cég nagy pénzügyi szükséglete. A Schenker és Társa cégnek eddig is a hitelintézet s a Bankverein voltak a főbankárjai, de nagy pénzügyi szükségletének fedezésénél más bankokat is jelentékeny mértékben vett igénybe. Ugyanis bármily nagy is a cég tőkeereje, az üzleti forgalom növekedésével a pénzügyi szükséglete is rohamosan emelkedett. A szállító-üzlethez ma óriási tőkék kellene, mert a szállító kénytelen a vámot és a fuvardíjat előlegezni, amit legjobb esetben az áru átadásánál, rendszeren pedig csak az iparban szokásos fizetési határidők után kap vissza. Noha ezek a követelések mind jók, a cég követeléseit mégis rendszeren sok millióra rugnak, amit a bankoktól vesz fel. Már most az említett két banknak érdeke az, hogy a cég összes hitelszükségletét náluk fedezze, de érdeke az is, hogy a nagy künnlevőséget folyton ellenőrizhesse, ami csak úgy lehetséges, ha a céget részvénytársasággá alakítják át, melynek igazgatóságában magukat képviselhetik. — Ez az átalakítás a bankoknak kettős hasznot is nyújt, vagyis a kölcsönök után megkapják a kamatot, azonkívül a vállalat hasznából is részesülnek, mint társbirtokok.

Ha tehát kellőleg indokolható is az ily átalakulás, ennek közgazdasági jelentősége nincs és ez nem egyéb pénzügyi műveletnél. Az új részvénytársaságnak különben hat millió korona lesz a részvénytőkéje, a miből 1—1 milliót az osztrák hitelintézet és a Bankverein jegyeznek, míg 4 millió a Schenker-cég eddigi birtokosainak kezében marad, akik az új társaság vezetését is meg tartják.

Szekely kiállítás Sepsiszentgyörgyön. A szeptember hó 29., 30. és október hó 1-én és 2-án Sepsiszentgyörgyön tartandó szekely kiállítás díszelnökül dr. Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert kérték fel, aki a kiállítás díszelnöki tisztét elfogadta. A kiállítás elnöke *szentkatolnai Elekes Béla*, Háromszék vármegye főispánja.

A likörgyárosok és gyümölcsleparolók szervezkedése. A kereskedelmi és iparkamara közgyűlési termében tegnap tartották első országos gyűlésüket a hazai likörgyárosok és gyümölcsleparolók. A gyűlés elnökévé Belatini Braun Gézárt választották meg. A gyűlést előkészítő-bizottság jelentésének tudomásulvétele után a közgyűlés kimondotta a *likörgyárosok és gyümölcsleparolók országos egyesületének* megalakulását. Az elfogadott alapszabályok szerint az egyesület feladata lesz a magyar likör és gyümölcsleparoló és ezekkel rokon természetű gyáripar és kereskedelem jogos érdekeit ápolni és előmozdítani, fenmaradásának biztosítására és rendszeres előbbvitelére szükséges kormányzati, törvényhozási intézkedéseket kezdeményezni, állást foglalni adózási, vámkereskedelmi, közlekedési, tarifális és közszállítási kérdésekben. Az egyesület elnökévé *Belatiny Braun Gézárt* választották meg.

A Goldberger család textilgyára. Megirtuk, hogy Goldberger Sámuel, a Goldberger Sám. F. és Fiai cég volt belfajja francia tőkések bevonásával, 4 millió korona alaptőkével Esztergom mellett pamutszövő-, fonó-, fehérítő-, festő- és kikészítőgyárat létesít. Azóta ez a terv valamivel konkrétebb alakot nyert, amennyiben Goldberger Sámuel Esztergom városával már meg is egyezett a kedvezmények iránt. Eszerint az alapítók Esztergom mellett *Szentgyörgymezőn* ingyen telket, 15 évi adómentességet és még egyéb kedvezményeket kapnak és az állami támogatás is biztosítva van. Ugyanis 10 éven át, évenként 27%-ot kapnak a befektetett tőke után. A vállalat a legközelebbi napokban már megalakul.

Temesvári gyáriparosok gyűlése. Temesvárott vasárnap nagy érdeklődés között tartotta meg a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének fiókja közgyűlését. Lovag Vest Ede elnök megnyitójában esztelte azokat a bajokat, amelyekkel a fiatal magyar gyáriparnak küzdenie kell s egyuttal a

temesvári gyárosok nevében meleg köszönetet mondott a Szövetség központjának. A közgyűlést Hegedűs Lóránt igazgató előterjesztésére elfogadta az évi jelentést. Ezután Blau Leó igazgató indítványt terjesztett elő, melyben tiltakozik az ipari szeszgyárak contingensének csorbitása ellen. Az indítványt elfogadták. Végül a köszönetkérdésről volt vita.

Az osztrák gyárosok gyűlése. Triesztben az osztrák gyárosok központi szövetsége most tartotta 20-ik közgyűlését. Délután választmányi ülés volt, amelyet délután 2 órakor a teljes ülés követett, amelyen *Soeller Pál* lovag, az urakháza elnöke elnökölt. A gyűlésen mintegy 150-en vettek részt. Az elnök üdvözlése után *Hohenlohe* herceg helytartó ugy a saját, valamint dr. *Forst* nevében üdvözölte a megjelenteket. Beszédében hangsúlyozta a kereskedelem és ipar közötti összefüggést és kijelentette, hogy a kormány hálás lesz az objektív bírálatért, ha az egyesület a vasut és kikötői építkezéseket illetően célszerű változtatásokat és javításokat fog ajánlani. Sok sikert kíván a tanácskozásnak. *Hönig Miksa* főtitkár azután jelentést tesz az egyesület tevékenységéről, melyet elfogadnak, majd *Richetti* kamarai alelnök referál Ausztria kivételéről, különös tekintettel Trieszt városára. Ugyane tárgyról beszélt dr. *Licht* reichsrati képviselő is. Az elfogadott határozati javaslat szerint a gyűlés nyomatékosan állást foglalt a triezsti kikötő kiépítése mellett és a szuezi csatornára kívánja a forgalom egy részét terelni.

Tudor Akkumulátor-gyár új épületeinek fölavatása. Ma volt a Tudor Akkumulátorgyár-Részvénytársaság új gyárpépületeinek felavatási ünnepélye *Szterényi József* kereskedelmiügyi államtitkár jelenlétében, akit *Szűry János* miniszteri tanácsos, dr. *Lers Vilmos* és *Hegyesfalmy Lajos* osztálytanácsosok kísérték. A gyárpépület előcsarnokában *Weisz Fülöp*, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatója, mint a Tudor-gyár elnöke, *Schlesinger Salamon* igazgató és *Werkner Richárd* mérnök fogadták a vendégeket. Az államtitkárt *Weisz Fülöp* elnök lendületes beszédben üdvözölte és megköszönte *Kossuth Ferencz* kereskedelmi miniszternek és *Szterényi* államtitkárnak meleg érdeklődését. *Szterényi* államtitkár válaszul, majd az egybegyűlt vendégek kíséretében megtekintette a gyár összes helyiségeit *Schlesinger* igazgató, *Ahsbahs* igazgató-helyettes és *Werkner* mérnök kalauzólása mellett.

A Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete tagjainak nagy érdeklődése mellett tartotta meg vasárnap rendez évi közgyűlését. *Laehne Hugó* országgyűlési képviselő, az egyesület igazgató elnöke nyitotta meg a közgyűlést bejelentvén, hogy gróf *Zichy Aladár* miniszter az egyesület elnöke hazafias üdvözlését küldi a közgyűlésnek, melyről családi és egyéb elfoglaltság tartja távol. Az igazgató-elnök megnyitói beszédében a kisgazdák közgazdasági helyzetével foglalkozott a közgyűlés állandó érdeklődése mellett. A kisgazda helyzete, mint az elnök kifejtette, egyáltalán nem rózsás, különösen elszomorító a kivándorlás, ami ezen a vidéken is mutatkozik. — A közgyűlésre megjelent közönség sorában üdvözölte az elnök herceg *Esterházy Miklós* fővédnök képviselőjét, *Haller József* udvari tanácsost, *Sopronmegye* és város főispánját *Báán Lajos*, *Hajjas József* alispánt, *Töppler Károly* polgármestert. A közgyűlés az elnök indítványára táviratban üdvözölte *Darányi földmívelésügyi minisztert*, herceg *Esterházy Miklós* fővédnököt és gróf *Zichy Aladár* elnököt. A napirend során *Egán Imre* titkár számolt be az egyesület tevékenységéről, megemlékezvén gróf *Károlyi Sándorról* s meleg elismeréssel adózván *Darányi* miniszternek, akinek második hivatalfoglalása nagy öröm volt a gazdaközönségnek. Az egyesület a lefolyt esztendőben sikeresen folytatta a szervezkedést a gazdakörök alakításával, úgy, hogy egy év alatt 28 gazdakört szervezett majdnem három ezer taggal. Sikereket ért el az egyesület a gazdasági szakismeretek terjesztése körül, hasonló sikerrel jártak a háziipari tanfolyamok. Különös súlyt fektetett az egyesület vezetősége az állattenyésztés emelésére, főképp a baromfitenyésztés körül fejtettek ki szélesebbkörű munkát. A közgyűlés a beszámolót helyesléssel vette tudomásul. A zárószavak és a költségvetés elintézése után sorra kerültek a választások.

Az Osztrák-Magyar Bank állása a múlt hó 31-én ez volt: Bankjegy-forgalom 1.796.365.000 korona (+66.668.000), érczkészlet 1.457.856.000 korona (-3.182.000), leszámítolási tőzeca 621.701.000 korona (+22.798.000), lombardkölcsönök 55.536.000 korona (-1.871.000), adómentes bankjegytartalék 58.968.000 korona (-69.849.000).

Kévéközfőnialak kedvezményes vámkezelése. A Budapesti Kereskedelmi- és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a mamilla- és sisal-kender-

fonalak vámtételét, amennyiben kévékötéshez, szalmaprésekhez és egyéb mezőgazdasági munkához használatnak, 100 kgr.-kint az eddigi 43, illetőleg 83 koronáról leszállították 12 koronára. A kókuszrostokból készült kévékötő zsinegek kedvezményes vámkezeléséhez azonban az illetékes pénzügy hatóság különös engedélyre szükséges, amely a gazdasági egyesület vagy szövözetet, illetve az illetékes községi előljáróság tanúsítványa alapján adható ki.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Az általános kedvező időjárásra a tőzsde ma a készáruipiaczon valamivel csendesebb volt. Ez meg is nyilvánult abban, hogy a buza 5 fillérrel vesztett árfolyamából. Elkelt 11.000 mm. buza 5 fillérrel olcsóbb áron. Rozs üzletlenn volt, zab és tengeri pedig lanyha. A határidőpiac is lanyha volt, és az általános realizálási hajlamra az árfolyamok olcsóbban is záródtak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 81 k. 20.80 K, 400 mm. 81 k. 20.80 K, 200 mm. 80 k. 20.75 K, 250 mm. 80 k. 20.75 K, 150 mm. 80 k. 20.70 K, 100 mm. 80 k. 20.65 K, 200 mm. 80 k. 20.60 K, 100 mm. 80 k. 20.72 K, 150 mm. 80 k. 20.65 K, 200 mm. 80 k. 20.60 K, 200 mm. 80 k. 20.50 K, 100 mm. 78.7 k. 20.30 K, mind három hónapra.
Fejérmegyei: 250 mm. 77 k. 19.80 K, 1000 mm. 76 k. 19.50 K, 1000 mm. 75.5 k. 19 K, mind három hónapra.
Pestmegyevidéki: 100 mm. 79.5 k. 20.10 K, 370 mm. 79 k. 20 K, 200 mm. 78 k. 19.80 K, 150 mm. 78 k. 19.60 K, úszkós, 200 mm. 77.2 k. 19.70 K, mind három hónapra.
Bajai: 2100 mm. 71.7 k. 18.40 K, úszkós.
Felsőmagyarországi: 100 mm. 78 k. 19.80 K, 500 mm. 77.5 k. 19.55 K, 100 mm. 76 k. 19.60 K, 100 mm. 75 k. 19 K három hónapra.
Rozs. 100 mm. 15.70 K kpf. par., 200 mm. 13.50 K kpf. par.
Árpa: 200 mm. 13.50 K kpf. hajó.
Zab. 100 mm. 15.90 K, kpf., 100 mm. 15.60 K kpf.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. május 31-től június 2-ig.

Érkezett: Elszállított:

Buza	54617	—
Rozs	1891	4644
Árpa	1108	—
Zab	12947	2123
Tengeri	46778	45782
Liszt	771	29465
Korpa	200	5369

A határidőpiacra köttetett:

Délután:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre	10.30, 10.26, 10.38, 10.29, 10.27,
Rozs októberre	8.61, 8.65, 8.58.
Zab októberre	6.93, 6.90, 6.95, 6.90.
Tengeri júliusra	5.90, 5.92, 5.89, 5.94, 5.87.
Tengeri májusra	5.90, 5.91, 5.89, 5.94, 5.87.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre	— — — — — 10.27—10.28
Rozs októberre	— — — — — 8.57—8.58
Zab októberre	— — — — — 6.90—6.91
Tengeri júliusra	— — — — — 5.84—5.85
Tengeri májusra	— — — — — 5.85—5.86

Délután forgalom.

Délután még jobban ellanyhult az irányzat s az árak további árvesztéséget szenvedtek.

4 óra 30 percikor záródnak:

októberi buza	10.20—10.21
októberi rozs	8.50—8.51
októberi zab	6.82—6.83
júliusi tengeri	5.80—5.81
májusi tengeri	5.80—5.81

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio activ

Remand keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használati utasítás a gyomorbetegségek és a székrekedésben szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy mennyiségben. Kalkulációban Kalkulációban

Értéktőzsde.

A belpolitikai helyzetre való tekintettel a spekuláció nem fejtett ki nagyobb tevékenységet és minthogy a külföldi börzéről semmi buzdítás nem érkezett, a mai tőzsdén, kedvetlen hangulat mellett, nagyfokú tüzetlenség uralkodott, melynek hatása alatt az árfolyamok lassacskán lemorzsolódtak. Csupán déli vasuti részvények, melyek bécsi számára kináltattak, hanyatlottak erősebben és 3 koronával alacsonyabb árfolyamon záródnak. A déli tőzsde folyamán javult némileg az irányzat kedvezőbb berlini jelentésekre és főleg osztrák hitelrészvények kerestettek 2 koronával magasabb árfolyamon. A helyi értékek piacza nagyon csendes volt és kötések csak szórányosan fordultak elő. A járadékok piaczn általános eladási hajlam mutatkozott és nevezetesen magyar koronajáradékot kinálták erősebben, úgy hogy jegyzése 93-70-ig vagyis 35 fillérrel hanyatlott.

Előtőzsde.

Az előtőzsde csekély üzlet mellett gyenge volt. Köttek: Osztrák hitelrészvény 659.50—658.75, Magyar hitelbank 760.—759.75, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank —, Magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 484.75—485.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 129.—125.50 Rimamurányi vasmű 544.—543.75, Magyar koronajáradék 93.70—, Közuti vasut —, Városi villamos vasut —, Orosz járadék —, 3 százalékos jelzálogsorsjegy —, Hazai bank —.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 658.75—659.—, Magyar hitelbank 760.—760.50, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 498.50—499.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 485.—486.—, Osztrák-magyar államvasut 676.—676.50, Déli vasut 126.—126.50, Rimamurányi vasmű 544.—544.50, Magyar koronajáradék 93.70—93.75, Magyar aranyjáradék 111.75—112.—, Közuti vasut 550.—551.—, Városi villamos vasut 295.—295.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén javult kissé a hangulat. Köttek: Osztrák hitelrészvény 658.50—660.50, Magyar hitelbank 759.25—760.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 497.50—499.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 483.50—484.50, Osztrák-magyar államvasut 676.25—676.—, Déli vasut 125.—126.—, Rimamurányi vasmű —, Magyar koronajáradék 93.70—93.65, Magyar aranyjáradék —, Közuti vasut 550.25—550.50, Városi villamos vasut 295.25—, Orosz járadék —, Hazai bank —.

Helyi értékekben kötetett: Salgótarjáni kőszénbánya —, Konvertált sorsjegy —, Kereskedelmi bank 3430.—3435.—, Magyar agrárbank —, Danubius —, Drasche 538.—541.—, Convertált sorsjegy —, Ujlaki téglagyár —, Budapesti gőzmalom 1501.—1503.—, Ganz vasgyár —, Felten kábelgyár —, Hazai sorsjegy —, Kereskedelmi r.-t. 615.—.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 660.50—661.—, Magyar hitelbank 760.25—760.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 499.—500.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 484.25—484.50, Osztrák-magyar államvasut 676.—676.50, Déli vasut 126.—126.50, Rimamurányi vasmű 544.—544.50, Magyar koronajáradék 93.65—93.70, Közuti vasut 551.—552.—, Városi villamos vasut 295.—296.—.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelbe holnapra 3—4, nyolcz napra 6—8 K. Junius végére 12—14 K.

Tőtőzsde.

Az utőtőzsde magasabb berlini jegyzésekre szilárd volt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 660.50—661.—, Magyar hitelbank 760.50—761.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank —, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. —, Osztr.-m. államvasut 676.50—677.—, Déli vasut 126.—127.—, Rimamur. vasmű 544.—544.50, Magy. koronajáradék —, magy. aranyjár. —, Közuti vasut —, Városi villamos vill. —.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 661.—661.50, Magyar hitelbank 760.50—761.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 499.—500.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 484.50—485.—, Osztrák-magyar államvasut 676.50—677.—, Déli vasut 127.—127.50, Rimamurányi vasmű 545.—545.50, Magyar koronajáradék 93.65—9370.—, Magyar aranyjáradék 111.50—112.—, Közuti vasut 551.—551.50, Városi villamos vasut 295.—295.50.

BÉCSI GABONATOZSDE:

Lécs, június 3. (Az Egyetértés távraia.)
Buza: Tiszavidéki 10.45—11.05, bánáti 10.10—10.65, töffelvidéki és csepelszigeti —, marchfeld —, mosoni és győri 9.70—10.05 K.

Rozs: Töffelvidéki 8.40—8.60 K, csepelszigeti 8.35—8.50, pestmegyei 8.45—8.65, különféle magyar —, osztrák — K.

Arpa: töffelvidéki —, déli vasuti —, tiszavidéki — K.

Magyar tengeri: 6.30—6.55 K. cinquantin — K.

Magyar közepes zab: 8.35—8.55 K. elsőrendű 8.45—8.65, válogatott 8.60—8.90 K.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, jun. 3. A magyarországi feszült politikai viszonyok ma is éreztették hatásukat az előtőzsdén és a new-yorki piac lanyha hangulatával egyetemben kedvezőtlen hatást gyakoroltak. Az irányzat általánosan kedvetlen maradt. Hitelrészvényekben és államvasuti papirokban tartott az árfolyam, míg más papirokban relációkra való törekvés mutatkozott, ami alatt különösen a bányarészvények és lombardok szenvedtek.

11 órakor záródnak:

Osztrák hitelr. 658.75, Magyar hitel 759.—, Allamvasut 676.—, Déli vasut 126.50, Alpesi bányatársulat 589.75, Rimamurányi 543.50, Májusi járadék 97.90, Magyar koronajár. 93.70, Orosz érték —, Török sorsjegy 182.65, Német márka 117.72, Prágai vasmű —, Unio-bank —, Laenderbank —, Bankverein —, Elbavölgyi —, alpesi bánya —.

A déli tőzsde csendes forgalommal nyílt meg.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 659.—, Magyar hitel 759.—, Ländlerbank 445.—, Unio-bank 562.—, Allamvasut 676.—, Anglo-bank 305.—, Bankverein 541.75, Déli vasut 125.50, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 589.50, Májusi járadék 97.90, Magyar koronajáradék 93.70, Török sorsjegy 182.75, Német márka 117.72, német márka —, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 543.50, Orosz jár. —.

Bécs, június 3. (Osztrák értékek zárlata.)

4.2 százalékos papír-járadék 97.90, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.85, 1860-as sorsjegy 151.40, Osztrák hitelsorsjegy 433.—, Angol osztrák bankrészvény 304.—, Bécsi Bankverein 540.25, Osztrák-magyar bank 1769.—, Déli vasut 125.—, Dunagőzhajózási társaság 1019.50, Dohány részvény 413.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.72, Osztrák Lloyd 468.—, 4.2 százal. ezüst járadék 97.85—45, Osztrák koronajáradék 98.05, 1864-es sorsjegy 252.—, Osztrák hitelintézeti részvény 659.50, Union-Bank 560.—, Osztrák Ländlerbank 444.—, Osztrák-magyar államvasut 675.50, Elbavölgyi vasut 425.—, Alpesi részvény 590.—, 20 frankos 19.14, Londoni váltóár 240.72, Lipótkohó 475.—, Töröksorsjegy 181.75, Szilárdult.

Bécs, június 3. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 111.45, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 145, Magyar hitelbank részvény 759.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 498, Rimamurányi 543.—, Magyar czukoripar 17.65, Adria hajózási részvénytársaság 426, Magyar koronajáradék 93.65, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 193.—, Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 482.—, M. keresk. bank —.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 3. (Tőzsdejelentés.) Megnyitáskor mindennemű kezdeményezés hiányzott, mely az irányzatot egyik vagy másik irányba befolyásolhatta volna. Az általános kedvetlenség következtében tehát a forgalom szűk határok között mozgott. A vétel egyenlőlen volt, legnagyobb részt jelentéktelen változások mellett. Csak rajnai acél volt 3 százalékkal magasabb, amit a vasipar kedvezőbb megítélésével magyaráznak. A többi kohóértékek is, tekintettel a magas osztalékokra való kilátásokra, szilárdak voltak. Spekulációs érdeklődés csak Phönixértékek iránt mutatkozott. Bankértékeket az első árfolyamokban néhány kínálat lenyomta. Diskontó kommandit 1%-nál többet veszített. Vasutak közül Varsó-bécsi vasut folytonos realizáció hatása alatt 2 1/2%-ot veszített, míg Pensylvania 1%-kal emelkedett. Déli vasut Bécsre ellanyhult. Hajózási értékek forgalma szabálytalan. Járadékok közül 1902-es oroszok a belgyei helyzetéről érkezett kedvezőtlen hírek folytán csökkentek. Trust Dynamit

később alászállott. A későbbi folyamatban az irányzat határozatlan, mindazonáltal a kisebb javulások felülmúlták a jelentéktelen árcsökkenéseket. A második tőzsdeidőben az árfolyamok mérsékelten változtak, átmenetileg kedvezőtlen hatást gyakorolt a kedvezőtlen bankkimutatás. A utőtőzsdén az irányzat a készpénzpiacz ipari értékeinek kedvező magatartása folytán szilárd. Magánleszámítolási kamatláb 4 1/2, napipénz 4%.

Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.—, Osztrák hitelrészvény 206.50, Déli vasut 25.—, Orosz bankjegyek 215.—, 4 százalékos orosz kölcsön 71.40, Disconto Commandit 168.60, Dinamit-truszt 157.30, Harpeni 207.—, Unifikált török járadék 94.10, 4.2 százalékos ezüst-járadék —, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.60, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 144.50, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék 103.25, Alt. villamosági Edison 198.90, Gelsenkircheni 1955.0 Laurakohó 225.75. Ingaduzó.

Frankfurt, (Zárlat.) június 3. 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.05, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.60, Osztrák hitelintézeti részvény 206.90, Osztrák-magyar államvasut 144.50, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.40, Bécsi Bankverein 135.50, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar kölcsön 75.40, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.15, Osztrák koronajáradék 97.75, Magyar koronajáradék 93.45, Osztrák-magyar bank 127.—, Déli vasuti részvény 85.10, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.90, Párisi váltóár 819.66, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény 308.—, Alig állandó.

Hamburg, (Zárlat.) június 1. 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.—, Sorsjegy 152.—, Déli vasut 25.10, 4 százalékos Aranyjáradék —, Osztrák hitelrészvény 206.80, Osztrák-magyar államvasut 144.20, Olasz járadék 102.20, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.90. Igen szilárd.

London, június 3. Angol consol 84 3/4.

Páris, június 3. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.12 Osztr. aranyjáradék 98.—, Magyar aranyjáradék 94.15, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 405.50, 4 százalékos Olasz járadék 103.20, Déli vasut elsőbbségi kötv. 316.—, 5 százalékos Marokkói járadék 520.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 94.40, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 88.35, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 89.75, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 87.95, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 488.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.—, 4 százalékos spanyol járadék 93.02, 4 százalékos unifikált török jár. 93.90, Török sorsjegy 155.50, Török dohányrészvény 437.—, Osztrák föld-hitelintézet 1090.—, Osztr. Ländlerbank —, Magyar Jelzálogbank 506, Banque de paris 1472, Banque Ottomane 710.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 131, Meridionalvasut 729, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 665, Rio Tinto 2195, Sucrerie d'Egypte —, Tula —, Thomson Houston —, Urikányi kőszén —, Chartered —, De Beers 35.50, East Rand 632.—, Jagersfontein 103.50, Transvaal Consols 53.25, Transvaal Land Company —, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.—, Váltó német piacokra (rövid) 122.81, Váltó Bécsre (rövid) 104.31, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/8, Váltó Svájcra 1/16, Csek Londonra 251.25, magánkamatláb 3 7/16, tartott.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, június 3-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 138—140 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 140—141 fillér. Könnyű (páronként 250 klg-ig) 141—142 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig, könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi június 1. napján volt készlet 33599 drb., 1907 június hó 2-án felhajtott 1644 darab, 1907 június 2. napján elszállított 231 darab, 1907 június 3. napjára maradt készletben 35243 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlanul csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, június 3. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 501 darab sertés, 32 darab süldő, — darab

malacz, összesen — darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 1406 darab sertés, 36 darab süldő, — darab malacz, összesen 1907 darab sertés, 68 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1526 darab sertés, 4 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 381 darab sertés, 64 darab süldő, — darab malacz. Mai árak: Zsirsértés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül 106—108 fillér, II. rendű 280 kg.-tól 350 kg.-ig 102—106 fillér, ételsúlylevonással 126 — korona, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — korona, ételsúlylevonással 136—141 korona, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételsúlylevonással 132—142 korona, könnyű 220 kg.-ig — korona, ételsúlylevonással 132—144 korona. Belföldi süldő — korona. Horvát süldő — korona. A vásár irányzata élénk, az árak 2—4 fillérrel hanyatlottak.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 3. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Felföldy Elemér pestvidéki törvényszéki joggyakornokot dr. Vaiszfélé alapítványi joggyakornokká, Lischeron József törökkanizsai járásbírói díjokat a törökkanizsai járásbírószághoz végrehajtóvá, — a földmívelésügyi miniszter Lóza Kálmán gazdasági ideiglenes minőségű gazdasági gyakoronokká, — a pénzügyminiszterum vezetésével megbízott miniszterelnök Ifj. Melczér János budapesti lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a dohányjövődéki központi igazgatóság mellé rendelt számvétséghez, Hegyessy Adám budapesti lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a miniszteri számvétséghez, a nagyváradi főügyész a felügyelete alatt álló aradi ügyészséghez irnokká Szántó Odön zilahi ügyészségi irnokot, a marosvásárhelyi ítélőtábla elnöke Stern Leó pancsovai törvényszéki díjtalan joggyakornokot a marosvásárhelyi ítélőtábla kerületébe díjaz joggyakornokká nevezte ki és a székeshelyi javítóintézet igazgatója Olé István kapust állásában véglegesítette.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Fischer Imre zalaegerszegi ügyészt a székszárdi ügyészséghez és Burgmann Antal nagyhalmgyi járásbírói irnokot a mária-radnai járásbírószághoz helyezte át.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Geiringer Aladár budapesti lakos családi nevének „Gyulai”-ra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A budapesti Tudományegyetemen szolgái állásra 6 hét; — az iglói járásbírósnál s a nagyikkindai törvényszéknél irnok állásra 4 hét; — a nagyváradi, a marosvásárhelyi és a tordai törvényszéknél és a nagyvárvidéki járásbírósnál aljegyzői, a brassói adóhivatalnál I. oszt. adóhivatali ellenőri és a marosvásárhelyi ítélőtábla kerületében díjaz joggyakornoki állásra 2 hét alatt adandók be a pályázati kérvények.

VIZÁLLÁS.

Junius 1. junius 3.		Junius 1. junius 3.	
m é t e r		m é t e r	
Inn	Siháding 3.46 3.21	Tisza	M.-Sziget 0.35 0.35
Duna	Passau 4.97 4.73	Tekeháza	0.65 0.59
	Linzi 2.61 2.27	V.-Námény	1.25 0.83
	Bécs 3.01 2.61	Tokaj	1.50 1.22
	Pozsony 4.58 4.39	Tiszafüred	1.68 1.60
	Komarom 5.94 5.32	Szolnok	3.04 2.20
	Budapest 4.72 5.14	Csongrád	3.87 2.69
	Paks 4.28 4.76	Szeged	4.78 3.60
	Mohács 1.40 5.60	T.-Bocsa	4.64 3.93
	Gömbös 6.29 6.19	Titel	5.76 5.42
	Ujvidek 6. — 5.70	Hoór	0.37 0.90
	Pancsova 6.45 6.18	Barla	0.40 0.44
	Orsova 5.54 5.44	Hadmező	1.34 1.04
	Morva-falu 1.15 0.97	Szilá	1.53 1.60
	Zsolna 0.58 0.62	Hernád	0.32 0.28
	Trencsén 0 — 0 —	Bereityó	0.10 0 —
	Szered 0.53 0.90	B.-Ujfalu	0.07 0.12
Rába	Szt.-Gothárd 0.19 0.18	Csucsá	0 — 0.38
	Sárvar 1.20 0.70	N.-Várád	0.02 0.56
	Győr 4.46 4.64	Bélnyenes	0.37 0.47
Dráva	Vasud 2.22 2.46	Tenke	0.04 0 —
	Zákány 1.54 1.28	Gurahonc	0.45 0.50
	Barcs 2.98 2.59	Borosjenő	0.25 0.10
	Eszék 3.98 3.90	Etekés	0.04 0.78
Mura	M.-Szerdah. 2.53 2.14	Gyoma	1.04 1.24
Száva	Zágráb 0.74 0.43	Gy.-Echervár	0.30 0.40
	Szizsek 2.48 2.01	Branyicska	0 — 0.98
	Mitrovicza 5.76 5.54	Soborsin	0 — 0 —
Szamos	Décs 0.20 0.23	Aud	0.54 0.28
	Szateár 1.20 1 —	Makó	1.81 0.88
Kraszna	N.-Majthen 0.58 0 —	K.-Kostély	0.84 0.82
Latorca	Munkács 0.24 0.20	Kiszétő	0.82 0.31
Laborca	Homonna 0.20 0.20	Temesvár	0.22 0.50
Ung	Perecseny 0 — 0 —	Becskevár	1.72 1.14

Felölőszerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótitulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Időjárás.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. június 3-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tulnyomóan felhősre vált az idő és az elmúlt 24 óra alatt az ország legnagyobb részén volt kisebb-nagyobb eső, mely többnyire zivatarral járt és mennyisége számos helyen meghaladta a 10 mm.-t, sőt szörványosan 20 mm.-t is. (Halason 28 —, Kecskeméten 35 —, Fiumében 47 mm.) A hőmérséklet többnyire kissé csökkent; maximuma: Debreczenben 28 C°, minimuma: Tátrafüreden a C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony idő várható hőstüledéssel és sok helyütt — főleg délen — esővel, esetleg zivatarral.

Állomás	Lágyvonal mm. 750 +	A hőmérséklet Celsius skálán	Szélirány és erője	Felhőzet			Hőmérséklet	
				Felhőzet	Csapadék mm.	max.	min.	
A.-Szatina	55.8	+10.6	N	3	4	3	28	13
Ungvár	—	—	—	0	0	0	20	15
Késmark	55.6	+13.8	—	0	4	3	24	14
Losoncz	55.2	+15.3	—	0	4	3	24	14
Ógyalla	55.7	+18.9	WNW	1	0	3	22	14
Budapest	55.4	+17.0	—	0	4	11	25	16
Herény	56.6	+15.4	—	2	4	3	23	14
Köszvény	56.4	+16.6	N	4	3	3	22	14
Pécs	55.0	+16.3	N	1	4	3	22	14
Zágráb	56.3	+17.8	NE	1	4	3	22	15
Fiume	55.5	+14.7	—	0	4	47	18	14
Szeged	54.6	+16.8	W	1	4	10	24	13
Temesvár	55.1	+17.7	—	0	4	4	27	15
Nagyvárad	54.2	+20.3	SW	1	4	1	25	15
Kolozsvár	55.8	+15.3	—	0	4	4	25	13
Nagyszombat	55.1	+16.8	SE	3	1	1	24	13
Szatmár	—	+14.6	—	0	0	0	—	—
Réger	—	+15.4	N	1	4	11	24	14
Arvavárja	—	+13.8	N	0	0	12	19	13
Selmeczbánya	—	+13.5	N	3	4	5	21	15
Komárom	—	+16.4	N	2	4	1	20	14
Magyar-Ovár	—	+14.5	NW	2	4	4	20	11
Sopron	—	+17.2	N	2	3	3	26	13
Écs	—	+18.2	NE	1	4	4	23	16
Görköny	—	+18.9	—	0	4	6	28	15
Debreczen	—	+16.9	NE	1	4	35	25	14
Kecskemét	—	+16.9	NE	2	4	4	26	15
Órsháza	—	+18.5	SW	5	4	4	25	16
Arad	—	+17.3	—	0	4	4	26	13
Zombolya	—	—	—	0	—	—	—	—
Vörse	—	—	—	0	—	—	—	—
Drenkva	—	—	—	0	—	—	—	—

Buza	Külös	160 kilogramm ára		100 kilogramm ára	
		K-10	K-12	K-10	K-12
tiszavidéki	uj	75	—	79	80.10
"	"	78	—	80	80.80
"	"	77	19.45	81	20.45
"	"	78	19.85	80.45	20.75
fehértalmú	uj	75	—	79	19.65
"	"	76	—	80	19.85
"	"	77	19.25	81	—
"	"	78	19.55	80.75	—
pestvidéki	uj	75	—	79	19.80
"	"	76	—	80	20. —
"	"	77	19.25	80.50	20.35
"	"	78	19.35	81	—
"	"	77	19.45	80.85	—
bánsági	uj	75	18.95	79.55	—
"	"	76	19.30	80.55	—
"	"	77	19.45	80.75	—
"	"	78	19.65	81.45	—
bácskai	uj	75	19.15	79.35	—
"	"	76	19.40	80.15	—
"	"	77	19.50	80.85	—
"	"	78	19.75	80.05	—

Egyéb gabonafajták	Külös	100 kilogramm ára	
		K-10	K-12
Rozs elsőrendű	—	15.90	16.10
Arpa elsőrendű	—	15.95	15.75
Zab elsőrendű	—	14. —	14.30
Tengeri búza	—	13.75	13.95
Repce	—	15.85	16.40
"	—	15.75	16.10
"	—	11.90	12.10

Burgonya	Fehér	Rózsás	Sárga	Pénz		Ar	
				Koronánként	Koronánként	Koronánként	Koronánként
Dunántúli	3.60—4.20	4.00—4.40	4.80—5.00	—	—	—	—
Felsőmagyarországi	3.80—4.20	4.00—4.40	4.80—5.00	—	—	—	—
Nyírségi	3.80—4.40	4.20—4.40	4.80—5.20	—	—	—	—
Erdélyi	3.80—4.20	4.00—4.40	4.80—5.00	—	—	—	—
Bánsági	3.80—4.40	4.00—4.40	4.80—5.20	—	—	—	—
Pesti	3.80—4.20	4.00—4.40	4.80—5.00	—	—	—	—

Különböző termények	Faj	Pénz		Ar	
		Koronánként	Koronánként	Koronánként	Koronánként
díszszőr	budapesti	152	—	158	—
szalonna	vidéki	—	—	—	—
"	prima, légszártított vidéki	—	—	—	—
"	városi légszártított 4 drbos	127	—	129	—
"	" 3 drbos	138	—	134	—
szilva készárú	füstölt	—	—	—	—
"	boezinal, 1906. évi usance-min.	—	—	—	—
"	" 1906. " " 85 "	—	—	—	—
"	" szelbial, 1906. " usance-min.	—	—	—	—
"	" 1906. " " 100 drbos	—	—	—	—
"	" 1906. " " 85 "	—	—	—	—
szilvák készárú	szlavoniai, 1906. " " " "	46	50	47	—
"	szelbial, 1906. " " " "	26	50	27	—
horemag	lucerna magyar 1906.	92	—	120	—
"	vörös aprószemű 1906.	94	—	102	—
"	" közepesemű 1906.	108	—	118	—
"	" nagyszemű 1906.	120	—	124	—

Államteljesítés központosított		Pénz	Ar
Magyar aranyárak	40%	111.50	112. —
"	koronaárak	82.60	83.10
"	koronaárak	92.60	94. —
Állköl. Vaskapucsi, nr. 6.	10%	75. —	76. —
1870. nyeregmű köles, 100 ft.	—	103. —	107. —
Hov.-szlav. reg.-kárty. 100 ft.	—	100.50	101.50
Hov.-szlav. r. 100 ft.	—	94. —	95. —
Tiszai szőlőgy. 40%	—	95.50	96.00
Hov.-szlav. reg.-kárty. 100 ft.	—	101. —	103.75
Konv. osztr. adóm. koronai. 40%	—	90.45	90.95
Egyes. osztr. jár. papír. 40%	—	90.45	90.95
Osztrák aranyárak	40%	116.00	117.10
"	koronaárak	98.20	98.70
"	Áll.-sors. 1890. 1000 K	152. —	155. —
"	1894-ből 100 K	200. —	213. —
"	1894-ből 200 K	250. —	260. —
"	1894-ből 100 K	250. —	260. —
Besz.-herc. orsz. k. 1895. 40%	—	93.50	94. —
"	vasúti 1898. 40%	99.35	100.35
Besz.-herc. orsz. k. 1899. 40%	—	90.25	90.35
Besz.-herc. orsz. k. 1900. 40%	—	92.60	93.60
Besz.-herc. orsz. k. 1901. 40%	—	92.60	93.60

Zálogvelel. Elsőbbsegek.		Pénz	Ar
Bélyár. lípt. r.-t.	40%	90.75	100.75
Egyesül. f. v. lípt. r.-t.	40%	90.75	100.75
"	korona ért.	94.75	95.75
Kisbirt. orsz. földh. 34 évt.	—	101.25	102.25
"	50 évt. 100 ft.	101.25	102.25
"	50 évt. 100 ft. 40%	99.40	100.40
M. agrár-jár.-h. székely. 40%	—	95. —	95. —
"	járóköltségt. 40%	99.25	100.25
"	zálogvelel. köles. 40%	99.25	100.25
M. Áll. takpt. r.-t. 50 évt. 40%	—	96	

KÜLÖNFÉLÉK.

Régi dal.

Mily szép a nyár! A nap sugára
Aranyba vonja a mezőt ...
S én járok búsan, egymagamba'
Az égő pipacsok között ...

Köröttem csend. Csak néha hangzik
Kaszacsengés a domb alól,
Valahol egy marokverő-lány
Valami régi dalt dalol ...

Egy szomorú dalt ... Hallatára
Ugy elszorul gyötört szívem,
S kísértetni kezd a multnak árnya
S könyvtől lesz nedves két szemem.

S eszembe jut egy szőke lányka,
— Vajh, merre vitte sorsa őt? —
Ki dalolva járt fehér ruhába'
Az égő pipacsok között ...

Vékony Pál.

(A szénegő mérge.) A szénegő igen nagyjelentőségű azon mérgező hatásánál fogva, melyet az emberi szervezetre gyakorol, ha egyszerre nagyobb, vagy huzamosabb időn át kisebb mennyiségben lehetetik be. Tudja ezt ma már minden ember. Nem egy öngyilkos használja fel ezt a kezdetben kábító s azután fullasztó gázt és naponta hallunk mérgezésekről szénegővel, ami alatt az u. n. szén-oxidot kell értenünk. A szénegő akkor származik, ha széntartalmú anyagok elégségesen csak kevés levegő, nevezetesen oxigén jut és így a szén az oxidálásnak csak alacsonyabb fokát éri el. A fa, faszén és kőszén mind szénben dúsan anyagok, melyek bizonyos körülmények között tökéletlenül égve el, szén-oxidot képeznek. A tökéletlen elégségesnek mindennapi példája, midőn a kályha csövét már nagyon belepte a korom, vagy billentyűje el van zárva, vagy midőn serpenyőben tüzesítik a vasakat, vagy éppen szénen vasalókat használnak. Látható ilyenkor, hogy a parázs fölött égszínké láng tánczol, mely nem egyéb, mint a parázs bel-

sejében kifejlődött szén-oxid, mely az izzó parázs a levegőre jutva meggyulad és szén-savvá ég el.

A szén-oxidnak a széntüzelésen és izzításon kívül más forrásai is vannak. Így a dohány elégségeskor a pipában és a szivarban is fejlődik kis mennyiségben és a világító gázban is van annyi, hogy mérgezhet, ha megrepedt csövön, nyitva felejtett csapon zárt helyiségbe kiömlik.

De legközelebb érdekelnek bennünket a szén-oxid azon forrásai, melyek lakásainkban állandóan szerepelnek, nevezetesen veszélyes szobafűtéseink: a kályhák. A szén-oxid kiömlése kályháinkból igen gyakori. Leginkább a vaskályhák gyanúsak, mert egyenletlenül fűlnek és az izzásba jött vas maga is bocsát keresztül gázokat, felületén pedig a por megpörkölődik, amidőn szintén szén-oxid képződik. A cserépkályhák, ha réseik rosszul vannak betapasztva és a kandallók, ha szellőzőestük elégtelen, nem kevésbé szolgálhatnak a szén-oxid forrásául. Ajánlatos, hogy fűtőkészülékeink gyakran ellenőriztessenek és szakszerűleg megvizsgálva, esetleges gázömlésnek eleje véssék.

(A délamerikai puszták fia.) A venezuelai pusztákat (llanos) a Rio-Metától délre kizárólag független indiántörzsek, a guahibok, a guamák és otomakák lakják. Ezekről északra laknak az úgynevezett „pusztabeliek“ (llaneros), akik a tartomány különböző fajainak: a fehéreknek, vöröseknek és feketéknek összekeveredéséből származtak. A valódi llaneros nem laknak városokban, hanem a pusztákon, vagy mint maguk gazdái, vagy — és pedig tulnyomóan — mint csikósok, pásztorok, gazdag birtokosok majorjain (hátosz) élnek. A llaneros élete a lehető legmondatlanabb és legeredetibb. Egész mesterségük a lovaglásban és a pályavetésben (lasso) áll. A fiut, mielőtt a vadlovát megszelidíteni és a vadbikát a pályára segélyével a földre teríteni bírja, emberszámba veszik. Gyermekkorától fogva a természettel való küzdelemhez szokva, a llanero bátor és vakmerő; azért, minthogy aki lándzsával épp oly ügyesen tud bánni, mint a pályával, a venezuelai hadseregnek kiváló alkotó részét teszi. A lovas lándzsások, kiket a llanosból toborznak, a köztársaság legfélelmetesebb harcosai. Azonban a milyen vitéz és bátor, éppen olyan megbízhatatlan a llanero katoná, könnyelmű és állhatatlan jellege miatt. Ugy látszik, még leginkább ragaszkodik a lovához, melyet saját egyénisége kiegészítő részét tekint. A llanos asszonyai és leányai tunyák és csekély házi teendőikön kívül legfeljebb csekély banán- vagy yukka-földjök megművelésével foglalkoznak.

A valódi házasság igen ritka, de azért gyermekekben nincsen hiány. Mikor egyszer dr. Sachs egy fiatal llanero-leányt, ki térdein egy kis gyermeket ringatott, kérdezett: ki a gyermek apja, azt a feleletet kapta: hogy az „ember azt nem tudhatja.“ De nemcsak a llanos-ban, hanem magukban a venezuelai városokban is ritka a valódi házasság; nyilvános titok, hogy a legtöbb esetben, midőn az előkelő háziur hitves társát, a „sennora esposa“-t a vendégeknek bemutatja, ez alatt tulajdonképpen nem törvényes házastársat kell érteni. — Az ilyen vadházasságok felbontása után mind a férfi, mind a nő új „házasságot“ köthet; a gyermekeket rendszerint felosztják maguk közt a valófelek.

Venezuelában nagy divatban van a halotti tor. Mihelyt valami kedves családtag halálán van, összegyűlnek a rokonok és nagy iváshoz fognak; néha a táncz és zene sem hiányzik a halottas háznál.

A könnyű megélhetés mellett az emberek maguk is könnyelműek s magának az életnek sincs valami nagy becse. Így politikai nézetkülönbség elég arra, hogy az azelőtti jó barátok egymást megkéseljék.

Vallási dolgokban a legnagyobb közöny mutatkozik; nem a szív sugallatából, csakis szokásból és pusztá külsőségből teljesíti vallási szokásait Venezuela lakossága.

A társadalmi rétegek is tarkán vannak összevegyülve. Épp úgy, mint még a legalsóbb rangú és legszegényebb venezuelai lakos is bizonyos római gráciát és spanyol uriaságot árul el egész módjában, másfelől a legkiválóbb társaságban is piszokkal, nyersséggel és miveletlenséggel találkozhatik az ember. Mind a társadalmi, mind pedig a fajbeli különbségek egyaránt elmosódtak, s az ország hivatalnokai, katonái épp úgy negerek és indiánok, mint spanyolok és ezek korcskeverékei.

A fajok egybekeverődése a llanosban legtovább haladt előre, úgy, hogy a tarka-barka népvégülékben eligazodni alig lehet. Legjobbán lehet még a hajazat szerint tájékozódni. A rövid, gyapjuszerű göndör haj ugyanis a tulnyomó afrikai vére, ellenben a hosszú, fekete szálás haj a tulnyomó indián vére enged következtetni. Az említett fajkeverődési mozzanatokhoz ezenkívül még az is járul, hogy a llanos nomád lakossága az évről-évre beálló szárazság idején északra dél felé vándorol pereputtyostól; ahonnan csak az esőzések beálltával (májusban) jönnek vissza.

INEZ.

Regény. —

27

Irta: **Skram Amália.**

— Kivéve a Smyrna-utcát, szölt Flemming.
— Várj csak, mormolta Inez és elmélyedt a gondolataiba.

— De Istenem! Inez elkezdett kacagni. Hát itt maradunk kuksolva, mint a kis cicizák — ezzel felkelt, mialatt folyton nevetett.

Flemming felemelkedett és rendbe szedte a ruháit.

— Milyen nevetséges is az ilyen helyzet, szölt Inez és karosszékebe vetette magát, miközben még mindig nevetett.

Flemming egy ideig nézte, aztán rája is ráragadt a nevetés és mindaketten addig nevettek, míg csak a könnyük ki nem csordult.

— Oh már igazán nem bírom tovább — Inez megtörülte a szemét, de újból elkezdett nevetni.

Végre sikerült ezt a vidám kitörést elfojtani.

— Ez attól a nagy kimerültségtől és ijedelemtől van, amelyet átéltem — szölt fáradtan.

— Les extrémés se touchent comme toujours.

— Igen, igen ez borzalmas pillanat volt — szölt Flemming és hirtelen elkomolyodott.

— Ilyet nem teszünk meg még egyszer — felelte hirtelen Inez. Nem szabad elfogadnod a meghívást, hogy nálunk lakjál Thérápiában. Nem, nem szabad! Minden bizonynyal valami szerencsétlenség érne bennünket.

Fáradt, borús kifejezéssel az arcán meredt maga elé. Flemming még sohasem látta ezt a kifejezést az arcán és csak lopva vizsgálgatta.

— Mire gondolsz most? — kérdezte egy kis idő múlva.

— Arra, hogy ez a mi viszonyunk tulajdonképpen nagyon nyaktörő merészség, — szölt

Inez sötét pillantással, de kerülte a fiu tekintetét.

A fájdalom végigcikkázott Flemming arcán.

— Te nem is sejtet, hogy mit kockázatok érted — szölt Inez bágyadt egyhangu hangon. — Nem is sejtet, milyen viszony van köztem és a férjem között és miképen venné ő, ha meg tudná ezt az egész dolgot. — Te is olyan különös ember vagy, — itt már indulatos lett a hangja. — Más a te helyedben mindjárt érdeklődött, kérdésködött volna, de te — te nem is törődöl semmivel!

— Ha enyém vagy és jó vagy hozzám Inez, nem törődöm semmivel a világon — szölt Flemming alázatos hangon. A többi minden oly közömbös rám nézve, hogy nem is törődöm vele.

— De én igen. Az is közömbösen hagy, hogy miért vagyok én hűtelen feleség és egyáltalán milyen az én belső énem.

— Már megint elfelejtet, hogy megígérted nekem, hogy így szeretsz engem, amilyen vagyok.

— Te még azt sem kérdezted, hogy mint élek a férjemmel, úgy mint a többi asszony, folytatta türelmetlenül Inez. — Egyáltalán mit gondolsz felőlem?

Ránézett és találkozott a fiu szerencsétlen, összetört pillantásával.

— Oh most már tudom! és Inez hirtelen felugrott.

— Te meghallgattad a pletykákat, amiket felőlem terjesztettek.

Flemming a fejét rázta.

— De most már meg kell őszintén mondanod, mit beszéltek rólam.

Inez hevesen toppantott a lábával.

— Most már tudni akarok mindent.

— Inez, hogy lehetsz ilyen hozzám!

Flemming felkelt és megfogta Inez kezét.

— Nem gondolok, nem tudok semmit, csak az az egy bizonyos, hogy te itt vagy, velem vagy és hogy halálosan szeretlek.

Inez átengedte a kezét és elgondolkozva nézett maga elé.

— Te hallottál valamit rólam — szölt aztán határozott, kemény szóval. Rólam is beszéltek, vagy csak Ribbingről?

— Terőlad azt mondták, hogy veszélyesen kaczer nő vagy, egyéb semmit.

— És a férjemről?
Flemming kissé habozott.

— Csak mondd meg. Talán serdülő leányokról volt szó?

— Nem csak ezt mondták — szölt Flemming és égő piros lett a szégyentől.

— Hát mit!
Inez csodálkozva nézett rá, aztán kiszabadította a kezét és izgatottan sétált fel-alá a szobában. Aztán leült és hátratámaszkodva, egész nyugodtan így szölt:

— Különbem nem kell okvetlen elhinned, amit mondtak.

— Hogyan tudtál ilyen emberhez férjhez menni? — kérdezte egy kis szünet múlva Flemming.

— Tehát végre mégis csak kérdezel tőlem valamit — szölt élénken Inez. De ma nincs kedvem erről beszélni!

— Rosszul bának veled?

— Nem, ezt nem mondhatom. Csak örültem féltékeny. Ámbár én soha nem avatkoztam az ő dolgaiba, a valóságban pedig soha nem voltam a felesége.

— Csodálkozol rajta, hogy ebbe beletörődött — folytatta Inez tovább, miután Flemming hiába igyekezett valamit közbeszólni — igen ez furcsa dolog, de én azt hiszem, már nagyon kiélt volt. És aztán, amire rá akart venni... Ugy volt, hogy el is válik tőlem, de az ügyvédje az ő érdekében lebeszélte erről.

— Hát akkor tulajdonképpen jogod van ahhoz, hogy szabadon cselekedjél.

— Oh igen, jog! szabadság! De mit jelent az? Jog szerint törvény elé hurcolhat és elítélnek, ha valami kiderül rólam.

Inez újból sötétlen, komolyan nézett maga elé.

— Csak elutazhatnánk a világ másik végére és elrejtőzhetnénk az emberek elől!

(Folyt. köv.)

241.
400.
529.
826.
2040.
248.
242.
544.50
385.
520.
578.
326.50
805.
860.
3000.
550.
465.
2830.
1400.
852.50
137.
1780.
348.
285.
640.
1000.
430.
551.
320.
295.
100.
189.
135.
1030.
370.
285.
405.
676.75
431.
22.
22.70
485.
170.
9.50
11.75
11.75
35.
30.50
48.
445.
180.
71.48
11.80
19.19
19.15
28.50
117.95
90.021/2
35.98
2.78
95.72
241.071/2
117.95
95.90
68.021/2

SZÍNHÁZAK

Kedden 1907, június 4 én.

Nemzeti Színház

FATUM.

Dráma 3 felvonásban. Irta Zsirosi.

Báró Appári Dezső... Erna, a neje... Ella, leányuk... Szentkeresztly V. Gróf Vajky Sándor... Zinneburg herceg... Lovag Trautmannsberg Dezső... Peterdy Jenő... Gróf Lubinyovszky... Báró Wessenszey... Orvostanár... Dr. Szeley... Kovács Margit... Gozdanovics

Kezdeté fél 8 órakor.

Vígyszínház

Sherlock Holmes kalandjai. Egy detektív élményei 3 felvonásban. Irta: Sophiantha Forencz. Fordította: Zhoray Aladár. Sherlock Holmes... Báró Tjallstorp... Thyra, a felesége... Brown rendőrbiztos... Myrner van Elten... Moore Edith... Pattersonné... Bridgewood... Le Laroche-Vigliard... Hortense... Komrose... Barker

Kezdeté fél 8 órakor

Királyszínház

Göre Gábor Budapesten.

Látványos fővárosi életkép, enyhe, kellemes és táncos, 9 képben. Irta Verő György.

Göre Gábor... Németh... Lepoldi Lidiko... Fodák S... Tsch Arpad... Szirmai... Bütyök Elvira... Tárnoki L... Stanczi... Szentgyörgy... Franczi... Szegedy E... Kása cigány... Csizsár... A szantórium igazgatója... Papp... Sarolyás... Vágó... Rudi... Rákai... Hangszergyáros... Körmendi... A listos bohóc... Z. Molnár... A cillinderes bohóc... Tarnai

Kezdeté 8 órakor

Föv. Nyári Színház

A koldusgróf

Operett 8 felvonásban. Irta Leon Viktor. Fordította Mór Adolf zenéjét szerzője Ascher Leon

Kezdeté fél 8 órakor

Apollo színház

(Népszínház-u. 1-3)

Élet Észak-Amerikában. Ceylon szigete. Szokás a ruhaköteleken át. Cabaret színház a „Vaudeville Theatre”-ban.

A hamis barát.

Fővárosi Orfeum

WALDMANN IMRE, igazgató. VI., Nagymező-utca 17. szám

Parisiana estély.

A Berliner Residenz-Theater tagjainak vendégjátéka.

Színre kerülnek a következő egyfelvonásosok: Das Strumfband. No 69. A harisnyakötő. A 69-es szám.

Ein angebrochener Abend. Az elrontott este. Kriegsliszt. Hadicselel.

Rendes helyáramok. Az előadás 8 órakor kezdődik. Jegyelvétel a nappali pénztárnál, 10-1-ig és 3-6-ig

A télikerthen reggeli 5 óráig VCRÖS ELIK olgányzenekara hangversenye.

Egy hámoszobás lakberendezés 360 forinttól

kezdve, mely áll: 2 székény, 2 asztal, 2 éjjeli székény, 1 mosdó-és illkor márványtal 130 frt. kőcse, 1 szőnyegszőnyeg, 8 ebéd-észék, 1 szőnyegdívan, 120 frt. 1 kanapé, 1 fotel, 1 fantaziaszék, 2 ülőke, 1 szalonasztal és 1 konzol és tűsör selyemmel vagy plüssel bevonva 110 frt. Nagyobb és finomabb berendezések, vala-butorok... NAGYIMRE lakberendezési vállalkozó kutorraktar Budapest, Váci-körút 9, 1. em. Szercezen-utca sarok 865 képpel ellátott legmodernebb albumunkat 60 fillér helyeg beküldése ellenében megküldjük.

HUNGARIA

FÉNYKÉPÉSZETI TARSASAG KÁROLY-KÖRUT 24.

Splendid-kávéház 180ft és Szervita-tér 3. (Török-palota)

12 visit-kép frt 1.30 12 cab.-kép frt 2.90

Kölcsönök

a legszolidabb alapon, gyorsan és előnyösen folyósi könyv- és számlaköveteléseket kulánisan leszámítol Bpesti Kereskedelmi Takarékp. m. sz. V., Nádor-utca 6.

Ki akar takarítani!!

Daczára a folytonos áremelkedésnek. a nagy vásárlókban teihalmozódott árakésztőlünköl a következő cikkeköt: női divat kelméket, vászon árúkat, asztalneműeket, szőnyog és függönyöket, o o o és jó mosó zefirek és delainekeket o o o lezállított árakban árusítjuk. ROSENBERG ES QUITT BUDAPEST, VI. kerület, Királyutca 32. szám. Alapítatott 1895. Telefon 523. Olcsó árak.

Ki akar jól rágni?

KOVÁCS J. u. fogmű. Budapest, Károly-körút 9. II. em. 8. szám. Található 8-6-ig, vasár és ünnepnapokon 8-1-ig.

3 óra alatt 2 frttól feljebb FOGAK és teljes fogszok a gyökér eltávolítása nélkül, fájdalommentesen, beleillesztve nek amerikai módszer szerint. A valódi fogaktól meg nem különböztethető, azonnal megszokhatók, ráadásra alkalmasak. Eltűnt és rosszul illó fogszok azonnal átalkalmatlannak fogunkunk 1 frt-ért, másját megvárható.

Ki szenved?

gyomorban, székrekedésben, étvágy-falanságban stb? Az tegyen kísérletet, a több száz hírneves orvos által ajánlott HORGONY természetes keserűvízzel. Reggeli előtt fél ivópohár HORGONY keserűviz 1-2 óra alatt meghozza a kívánt hatást, mire az étvágy és a jó közérület beáll. — A HORGONY természetes keserűviz nem kellemetlen ízű, nem okoz kellemetlen érzést. — Kapható minden ásványvíz- fűszerkereskedésben és gyógyszerárban. Vásárlásnál kifejezetten HORGONY keserűviz kérendő. — Tulajdonos: Loser János, Budapest.

HETI MŰSOR.

Table with columns: Junius, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vígyszínház, Király-Színház, Fővárosi nyári Színház (Budai Színház), Magyar Színház, Városi nyári Színház, Uránia

vétel és kölcsön, új és egyszer használt gabona- zsák, bugonya- faszén- gyapju- kizal- repce- behordási- rostaalj- waggon- Ponyva

Kötelek, zsák-zsinegek, lópokróczok. HUNGARIA kettős kézi kőveköték favéggel. NAGEL ADOLF BUDAPEST, Arany János-utca 10. Sürgőnyezim: NAGELA Budapest. Vidéki telefon: 35-02

Szabályozható INGBLUZOK. valódi angol zefir szinos csik és tiszta fehér frt 2.75. Díszes ba-tiszt-bluz 2.90. Remek csipke-bluzok minden árban. Faludi László áruháza Budapest Andrassy-út 48. Ingyen divatlap bluz-, alj- és pongyolákról. Turvényesen véve.

BUTOR.

Szolid készítményű asztalos és kárpitozott butorok u. m. háló-, ebédli-, szalonberendezések, divánok stb. stb. a legolcsóbb árak mellett kapható!

BEREDEK M. A. butorüzletében VIII. ker. ULLOI-UT 14. szám alatt. ALAPITVA 1880. évben. ALAPITVA 1880. évben

Legújabb butoralbumomat 60 fillér ellenében (bélyegben is lehet) bárhova bérmentve küldöm.

ZONGORA HITEL-OSZTÁLY

mely minden hitelképes vevőnek alkalmat ad közpénzársban zongorát részletfizetéssre venni, mert a zongorát egy előkező bank kifizeti és a banknak marad adósa, anélkül, hogy a részle fizetéseknél szokásos 60-80%-os árfelemelet volna kénytelen fizetni, mert ugyanazon árban kapja az árut, mintha közpénztetés mellett vásárolná, nemcsak zongorát vagy pianót, de harmoniumot, cimbalmot, hegedűt, vagy bármely hangszert. Reményi Mihály általában a legszolidabb kiszolgálásról élis mert magyar hangszertelepen. Budapest, Király-utca 58. szám. Árjegyzék minden hangszerről külön-külön kérendő. Telefon 87-84

BLAUNER VICTOR

Budapest, Teréz-körút 23. Saját készítményű modern stílusú butorok a legutányosabb árakban és szolid kivitelben kaphatók. — Butorok saját tervezetek után készíthetnek. Jól lát? Ha nem, akkor forduljon bizalommal HATSCHKE optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szem-üvegek és látóeszközök is legolcsóbban kaphatók. Ingyen Árjegyzék bérmentve

M. kir. Sámson Dalmú 3 fel. képbén. Zen. Saint-Saens gét írta: 1. tof a: 1.

Oránia Kezdeté

ÖS

A nagy v

T

Uj? fellépnek két újdón

Belépo 9-ig azután

Mérsékelt Szombate Nagy

Erdé Dalszinh. Egész éjjel — Női kis

Férfi angol ruhák

SZ

TÖRÖ bites Budapest

C

Hab

SZÍNHÁZAK.

Kedd 1907 június 4-én.

M. kir Operaház

Sámson és Delila

Dalmű 3 felvonásban és 4 képbén. Zenéjét szerette: Saint-Saens Kamill. Szövegét írta: Lemaire. Fordító: Radó Antal

Sámson: Anthes, Fodoró A. Delila: Fodoró A. Filiszteus főpap: Bock. Héber főpap: Szendrői. 1. filiszteus: Kertész. 2. filiszteus: Szomero. Abimélek: Ney B.

Kezdeté fél 8 órakor

Magyar Színház

A vig özvegy.

Operett 3 felvonásban. Lett: Leon és Stia Zandóit szerzett. Lett: Zéta, montenegrói követ. Pariz Valenciennefotósága Batizalvi. Danilovics gróf. Káthonyi. Slavari Hanna. Kúry. Rosillon Camil. Bálint B. Rosztanovics. Abonyi. Sylvania, a felesége. Taliani A. Praskovia. Orley K. Kromow. Köváry. Olga, a felesége. Szendrői. Raoul de St. Bricho. Bizeródi

Kezdeté fél 8 órakor

Urbania Színház

Grosz forradalom.

Kezdeté fél 8 órakor

Városligeti Ny. Színház

Berger Zsiga.

Kezdeté fél 8 órakor

ŐS-BUDAVARA

Friedmann Adolf igazgató.

Nyitva este 6-tól reggel 4 óráig.

A nagy varietében szenzációs sikereket arat esténként a 12 éves

Theissen Paula

a genialis heggedümművész és a kacagató amerikai Tingli-Tangli.

Uj! Les Onras Uj!

fellépnek a többi attrakciók is. A Folies Comiqueban két újdonság, Moulin Rouge, Uj Monte-Carló, Kinematograph, Párisi lovarda stb.

Belépődíj este 9-ig 60 fill. azután 1 kor.

Belépődíj este 9-ig 60 fill. azután 1 kor.

Mérsékelt jegy minden tözsdében és omnibuszon.

Szombaton, június 8-án a Gyermekvédejlga javára Nagy koronázási jubileumi ünnepély.

Erdélyi minta-vendéglő

Dalszínház utca 8. szám. (Az Opera mellett). Egész éjjel nyitva! — Minden időben friss meleg étel! — Női kiszolgálás! — Kellemes szeparék! — Az éjjeli világ találkozó helye!

ZEPHIR BLOUSE 3.- 350 és 4.- frtért mérték után is megrendelhető Redlich J. Lipót urri és női-divat áruházában VI., Andrássy-ut 58. Zephir mintákat vidékre bérmentve küldök.

Aki találmányára SZABADALMAT akar szerezni, az forduljon TÜRÖKLASZLÓ okl. gépészmérnök hites szabadalmi ügyvivőhöz Budapest, VII., Kerepesi-ut 30. Telefon 87-0

Czimbalom kedvelők. Mielőtt bárhol czimbalmot vásárolnának, kérjenek árjegyzéket a czimbalomkészítés első szakértőjétől, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabadalmazott czimbalmok készítője. Czimbalmok már 25 évtől kezdve kaphatók, ugyanígy az összes hangszer a legjobb minőségben. Számos kiállításán elsőrendű kitüntetés és elismerés a legjobb és szakszerű munkáért. Habits Antal Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 42. szám.

ÜGYNÖKÖK fix fizetéssel elvételnek, kik sorjegyek részletfizetésre való eladásával foglalkoznak. FLEISSIG BANKHÁZ Budapest, Erzsébet-körút 2.

Zongorák és PIANINOK a világ első gyáraiból, valamint saját közkedvelt gyártmányok, legszolidabban vásárolhatók és bérelhetők Keresztély hírneves zongoratermében Budapest, Váci-körút 21. sz.

Benoid-gáz világító készülékek és motorgenerátorok a legújabb kor nagyfontosságú találmánya, egyformán alkalmazható világításra, fűtésre és erőátvitelre. Kisebb telepek létesítésére ép oly alkalmas, mint az acetylen, csak hogy ennek robbanó veszélye, bűze és más kellemetlenségei nélkül. Bárhol (hatósági engedély nélkül) felállíthatók és bárki által kezelhetők — Generator-készülékek, úgy világításra, mint erőátviteli célokra többféle nagyságban készülnek. Magyar Benoid az Részv.-társ. Arad. Raktár és iroda: Budapest, VI., Andrássy-ut 17. szám.

Egész finom uri öltönyök és felöltők elsőrangú hazai és külföldi kelmékből mérték után 40 és 50 koronáért Mechlovits és Fái törv. bej. cég. Budapest, V., Váci-körút 76 szám. Pontos kiszolgálás — Kitti-nő szabás — Saját műhely. — Vevőink ruháitárát egész évben rendben tartjuk.

Szép mell nyerhető két hónap alatt a Pülules orientales (keleti pülulák) használatára. Ezek a keblet fejleszti, szilárdítják, ujjból helyreállítják, a női mellek szép teltségét kölcsönöznék, az egészség minenon ártalma nélkül. Arzenmentességéről szavatolunk. Orvosi tekintélyek is elismerik. Diszkrét szállítás. Egy doboz használati utasítással kor. 6.45 Utánvételkor. 6.75. J. RATIE gyógyszerész PÁRIS. Budapest: Török I. gyógyszerháza Király-utca 12.

Legszebb Pongyolák 3 frt 50 Rusznyáknál. Legjobb szabású Angol Aljak 3 frt 50 Rusznyáknál. Legújabb divatlapot ingyen küld Rusznyák Dávid BUDAPEST, Király-utca 21. sz.

A MŰVÉSZETI KÖNYVTÁR legújabbban megjelent kötetei. Pekár Gyula Ferrara-Ravenna-Firenze. Ára díszkötésben 8 korona. Dr. Darvai Móríz Benvenuto Cellini. Ára díszkötésben 8 korona. Malonyay Dezső Munkácsy Mihály. Két kötet. Ára a két díszkötésű kötetnek 16 korona. Minden kötet színes műmelléklettel és szöveggel jelent meg! 12 kötet díszkötésben 96 kor. Megrendelhetők LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál. Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. szám és minden könyvkereskedésben.

ÉVŐESZKÖZÖK EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL. DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK A LEGELÖNYÖSEBBEN POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTELEPÉN BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29. sz. VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 2000°RAJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

Baldóczy gyógyfürdő a magyar Karlsbad **Baldóczy Deák-forrás**

(háziilag kezelve) a Tatra déli részén.
Lithion, vasas, glambersó, Phosphorsavas és szénsavas forrásokkal — Ujjonnan felépített hidegvíz-gyógyintézet. Oertel-féle terraintúra. Gyógyforrások egyenrangúak Karlsbad, Röhits, Marienbad és Franzensbadéival. Szénsavas lobogó fürdő, pezsgő fürdő és mörfürdők olcsón kaphatók. Szepesmegyejében. Vasútállomás Szepesváralja.
TELEFON 79—02.

gyomor-, máj-, bél- és vesebajoknál specifikum. Egyetemi tanárok és gyakorló orvosok, mint természetes gyógyvizet különösen ajánlják, az emésztési zavarokat megszünteti. A Baldóczy Deák-forrás megrendelhető Baldóczyon a gyógyfürdő igazgatóságánál. Főraktára: Budapest, Régi posta-utca 19. szám.
TELEFON 79—02

**Bérmálások alkalmából
szülők figyelmébe!**

HOCK JÁNOS BÉRMA- BIMAKÖNYVEI

serdülő ifjak és leányok számára.
Szébbnél szebb alkalmi ímákkal.

A kisalakú és igen csinos kiállítású ímá-
könyv a következő kötésekben kapható:

	Korona
Nagyon csinos vászonkötésben, színes metszéssel	2.—
Finom chagrin-bőrkötés, színes metszéssel	4.50
Fin. párnázott szaffián-bőrkötés, csattal, aranykeresztrel és arany metszéssel	6.—
Fin. párnázott szaffián-bőrkötés, arany-nyomással, keresztrel és arany metszéssel	6.—
Legfinomabb márványozott bőr, arany-metszéssel	8.—
Finom párnázott chagrin, arany-nyomás, kereszt, különböző díszítések, csattal és arany metszéssel	8.—
Legfinom. párnázott borjúbőr, arany kereszt, arany metszés, különféle díszítésekkel	9.—
Sima bagariabőr, aranynyomás és arany-metszéssel	10.—
Legfin. redős szattján, párnázott, arany-nyomással, keresztrel és arany metszéssel	10.—
Legfin. párnázott iris-bőrkötés, alumín. kereszt és csattal, arany metszéssel	10.—
Legfin. párnázott borjúbőr, zománcozott keresztrel és csattal, arany-metszéssel	12.—
Legfinomabb redőzött szattján, párnázva, gyöngyházkeresztrel, csattal és arany-metszéssel	12.—

Kaphatók:

AZ ATHENAEUM
IRODALMI P. TÁRS. KÖNYVKIADÓHIVATALÁBAN
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 54.

BETEGEK FIGYELMÉBE

Sok ezer reményvesztett beteg férfinek és nőnek adta vissza megrongált egészségét és állította helyre testi és lelkierejét — speciális gyógymodunk. Orvosi sikereket ért el a gyógymodunk egész Európában, amit az intézet hiteles iratokkal bárkinél bebizonyíthat. A gyógykezeléshez tartozó speciális szerek és alkalmazásuk tökéletessége, valamint a betegek iránt tanusított lelkiismeretesség, gondos figyelem és a legalaposabb vizsgálati módszerek, — mind hozzá járultak az elért kiváló eredményekhez. Eljárásunk oly nyílt és őszinte, hogy a betegség alapos megvizsgálása után csak azokat fogadjuk el gyógykezelésre, akiket biztosan meggyógyíthatunk.

Ha valakinek lehetetlen volna megjelenni, akkor csak rja le azonnal a baját, amelynek pontos áttanulmányozása után megkapja az utasítást és a megfelelő speciális gyógyszerket is — a legnagyobb titoktartás mellett. Levébe válaszbeljegyét mellékeljen. A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel, alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta dr. Palóczy az ő speciális gyógymodjával még a legelhanyagoltabb esetekben is, a bujakóros sebeket, húgy-cső-, hólyag-, ideg és hátgerincz-bajokat, sérveket az önfertőzés és szifilisz utóbajait, magömlést, elgyengült férfierőt (inpotentiát), kezdődő elmozavart, aranyeret, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségét, valamint mindezen felsorolt bajokkal összefüggő betegségeket. Nők részére külön intezeli kezelés, külön váróterem és külön kijárat van. A rendelést dr. Palóczy önmaga és egyedül végzi naponta délelőtti 10 órától délután 5 óráig, (vasárnap déli 12 óráig.)
Cím: Dr. Palóczy speciálistája, volt kórházi orvos
Budapest, VII., Rákóczi- (Korpelesi-ut) 10.

Városban és falun nélkülözhetetlen
a **GUTTMANN-féle**
eredeti szab.

Szoba-klozet

melynek tulajdonságai egyszerű kezelés, kényelem, felismerhetetlenség és teljes szagtalanosság, más gyártmányok által el nem érhető. — Eredeti csak akkor, ha a záró edél fenti védjeggyel van ellátva.

GUTTMANN L.
klozetgyára

Budapest, Városház-utca 2.
Kossuth Lajos u. sarok. Telefon 18.

Nagy raktár: bidetek, higiénikus kámpedészek és klozetpapír. Klozet és fűtőberendezések, betegápolószerek, betegelőkezelők, thormophorok, spiritus-lázók és egyéb kényelmi cikkek.
Nagy köpcs árjegyzék ingyen és bérmentve.
Raktárak: Bécs, Lemberg, Karlsbad, Bukarest.

BIZTOS
gyógyulást keresőknek

nemi betegségben szenvednek

mint húgycső és hólyagbajok, húgyveszékületek, vizeletti zavarok, éjjeli magömlések, sebék és bujakóros bántalmak (syphilis), az önterítés utóbajaként fellépő idegbajok, korai férfi erő elgyengülés, bármily bőrkülfestések stb. nőknél fehérlővályás méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyításra szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymodjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírl és a legrégibb 82 éve icinnálló rendelt intézetét

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült húgycső és hólyag bajok vizsgálata villamos húgycsőútkör segítségével. Vidékiek levelekre kiméri ő választ és eszközzel tanácsot nyernék, gyógyszerrel gondoskodik a lesz. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

**Előnyös alkalom
!! Harisnya bevásárlásra!!**

Tiszteletteljesen értesítem t. vendémet és a nagyérdemű közönséget, hogy harisnyraktáraknál, mely kizárólag elsőrendű gyártmányokból áll, a ház lerombolása miatt felszámoltam és rendkívül lezártított áron kiárultam. Ajánlom ezen előnyös alkalmat harisnyvásárlásukra levezésére felhasználni.
Kiváló tisztelettel
Bérczi D. Sándor
női kézimunka nagyiparos
Budapest, VI., ker., Király-utca 4. szám,
Vidékre kivásárlásra is küldök.

SZABADALMAKAT
védjegyeket és mintaoltalmat
megszerez a
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PÁSZTOR (bej. cég)
BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körút 17. szám.
Fővilágosítás díjtalan. 25378 TELEFON 23—20.

**Hevny vagy idült
bujakór-bántalmak,**
egy görvéllyor, bőrbajok, rheuma. (Izzag fokélyek stb) a romlott vértől származó egyéb bajoknál, mint mirigydagány, rheumatismus, a száj- gége gonyodásai, daganatok onostosis, tehetetlenség és mindenfajta azertott vagy örököl bujakóros bántalmak esetében, a legmeggröztöttebb s minden gyógykezeléssel daczó betegségből biztos és gyökeres gyógyulást nyújtanak.
Dr. Olivier vértisztító piskótái
melyek a franciaia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.
Igen kellemes gyögysszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kitüntetésben részesült.
Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.— kor. egy nagy doboznak 22 darab tartalommal 10.— kor. Minta és prospektus rendelkezőkre áll.
Raktár: Török József gyógyszerüzára Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 22.

Vizsgai jutalomkönyvek
gyanánt legalkalmasabbak az alábbi,
legutóbb megjelent, pompás kiállítású ifjusági iratok:
Graza György: Pompás díszmunka. A szabadságharcz regényes feldolgozása. Gyönyörtü illusztrációkkal. Albumalak, ára díszkötésben ... 7 korona 20 fillér.
Hankó Viktor: I.—II.—III. kötet. Népszerű természettudományi iratok gazdag tára. A legmodernebb munka. Minden kötet külön és önálló egész. Az egyes kötetek külön is kaphatók. Számos képpel, ára az egyes köteteknek díszes vászonkötésben... 8 korona 50 fillér.
Jenovay: Vitorlakkal a föld körül. Érdekesítő, kalandos utazások színes leírása. Eredeti, a helyszínen eszközölt felvételekről készült illusztrációkkal, ára kötve ... 6 korona.
Molnár Ferenc: Regény a budapesti Pál-utczai fiúk. Pestigyermekek életéből. A kitünő író legnagyobb sikerű munkája. Ára 6 K.
Hedin Sven: A híres Ázsia-utazó fel-fedező útja dr. Thiering Gusztávnak az ifjuság számára készült pompás átdolgozásában. Két kötet. Ára a két kötetnek... 14 korona.
Megrendelhetők:
LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

A jó szabás

a Koch-féle nagy

siker titka!

- Divatós, könnyű, angol béléssel nélküli sacco-öltöny 50, 40, 36-os . . . . . K 29.—
- Lüster sacco-öltöny, igen könnyű és kellemes . . . . . 24.—
- Lüsterkabát irodai célokra . . . . . 6.—
- Mosóöltöny . . . . . 10.—
- Fehér nadrág . . . . . 6.—
- Tennis-nadrág . . . . . 9.—
- „Record“ pehely könnyű nyári gummiköpeny, 15 cm széles táskában . . . . . 21.—

csakis

3109

KOCH

Testvéreknel, Budapest, legnagyobb férfi-, nő- és gyermekruhák-árulása Károly-körút 26.

Párisi világkiállítás „Grand Prix” 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.20. Az udvari istállóban továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóknál több mint 40 év óta használatban, nagyobb strájkok előtt és után való erősítésre és erőtújításra, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírást a trainingban.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak ezen védjeggyel való di. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám és VI., Andrassy-ut 28. szám.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalata alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujjakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban, emerit. kórházi orvos, gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makacs titkos betegséget (hugycsőfolyást sebeket, syphilit stb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség) még idősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül. Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerek. Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig. Budapest, Erzsébet-körút 12. szám. Félélelet. — Belátat a lépcsőn. — Külföldi várótermek.

Titkos betegségek

biztos a lelkismeretes meggyógyításra 24 évi szakorvosi óriási tapasztalata folytán legjobban ajánlhatjuk **Dr. CZINCZÁR** egyetemi orvostanár specializistát. Igen rövid idő alatt alapos sikerrel gyógyít. Húgycsőfolyást, magömlést, hólyagbajt, fekélyeket, syphilit, férfi algyógyulást, önfertőzést, hátsérinó- és lüdbajt, bőrbajokat és minden női betegséget biztos módszerrel. Budapest, IV., Károly-körút 10. I. emelet. Rendel d. e. 10-4 és este 6-8 óráig. Vidékieket levél útján is biztos eredménnyel kezel és gyógyszerrel gondoskodik. Munkásokat tetemes árredménnyel kezel.

Polgáriszkolai igazgatói állást szerzek azon okleveles izraelita tanárnak, ki leányomat, állásban levő polgáriszkolai tanítónőt feleségül veszi. Honorarium tízezer korona. Pályázhat tejesen vagyon-talan állásnélküli is. Részletes ajánlatok „Direktor-nak 1907” kiadóba. 5354

GLEICHENBERG (Stajermark.)

Klimatikus gyógyhely. Nyári Idény: máj. — okt. Igen kedvező, fél-alpesi jellegű klimatikus viszonyokkal. **GYÓGYÁVALLAT:** a légző szervek (hurut, asthma, emphysema) és emésztő szervek betegségei, szívizom-elfajulás, ideg bajok, lábbadozás stb. **GYÓGYESZKÖZÖK:** inhalációs- és pneumotheraphia, szénsavas fürdők, hidegvízgyógyintézet, gyógytorna, napfürdők stb. **GYÓGYFORRÁSOK:** Konstantin-, Emma-, János-és Kólos források. Ezzel illusztrált, kimerítő prospektust készíttünk küld, valamint lakás és konyha megrendeléseket ellátunk a fürdőházakban.

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsó választék.

MÜLLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

használatát eltávolít minden fogfájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását, a kellemetlen szálbűzt. — Egy üveg szájviz ára 40 krajczár, 80 krajczár. nagyobb üveg 1 forint 60 krajczár és 3 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vízzel használva nemcsak hóhérré teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségeket tovább terjedését is megállítja. Doboza 60 krajczár és 1 ft 20 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 35 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt elsorolt készítmények orvosi utasítás után készülnek.

MÜLLER J. L.

cs. és kir. udvari llatszerező és pipere-azapban gyárosnál. Budapest, IV., Koronaheczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

Pénzszekevények

egy darabból álló köpenyvel legelőnyösebben beszerezhetők.

BECHER ES HILDESHEIM

cég pénzszekevénygyármak és tmszerpítőintézetek magyarországi vezérkönyvesletésnél:

NEY és EPSTEIN cégéi, BUDAPEST, VI., Podszanicszegec 4. Képviselek minden városban keresztetnek. **ÁRJEGYZÉK ES TERVEK DEMENTESSEN.** Régi szerkezeteket csoraköpeny átvesztik.

„AZ ANKER”

Élet- és járadék biztosító társaság

Magyarországi vezérképviseletés:

BUDAPEST, VI., DEAK-TÉR 6. SZ. (ANKER-UDVAR.)

ALAPITTATOTT 1859.

Vagyon 1905 év végén. 1906-ban B.) osztaléktörv. szerint

168.5 millió korona melyből Magyarországon **23 1/2 millió korona** van elhelyezve.

a befizetett díjak arányában az év. díj 30 százaléktáig emelkedik. A nyereségosztalék fizetett ki készpénzben.

Olcsó díjak. — Méltányos feltételek.

Előnyös vegyes és gyermekbiztosítások.

Prospectus kívánatra ingyen.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Idegés és gyengétehetségű
gyermek névelő szakkereső oktatást és teljes ellátást nyerne. Kelemen Ignác gyógypedagógus, Budapest, VII., István-út 29. 26431

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeget kérek. 25405

Rekedtség
biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle czukorka, 60 fillérért minde-nyit kapható 721k

Májusi
csemege-juturót szállít 5 kilós bödönökben 6 kor. bérmentve. Utazók 90 mellet dolgozhatnak. Fejő-magyarországi hegyi juturó-gyár Nagy-Szilágy Górmorm

Üzletek, ingatlanok
eladását-vételét biztos eredménnyel ingyen közvetíti a „Varázstűző” kiadóhivatala, Budapest, Nagy János-utca 5. sz. Értéke-zés naponta 3-5 (Válaszbélyeg)

Falun
gyógyfürdőszék szedésével jövedelem. Prospektus ké-rende ingyen. Ivánkovits Karoly, Szeged. 5362

Nagygyarosi
villa, emeletes, pompás kilátással a visegrádi várra, butorozott szobákkal, kerttel és nagy pinccével bérbeadó vagy eladó. Bövebbet Tragor Ernő, Vác, 9095

Elegánsan
butorozott két egymásba nyíló nappali szoba, háló uri szoba, lépcsőházi, elő és furdőszoba villanyvilágítás-sal új házban azonnal ki-adó. Rökk Szilárd-utca 23. I. 1. 10384

2400 hold
vasmedyei birtok, kastély, park, gazdasági épületek, felszerelés, termés és ön-működő vízvezetékkel egyben, esetleg részletekben olcsón eladó. Cím: Ganzor Sándor, Kalocsa. 5347

Üzletkezelőnk
azonnal belépésre keres-tenek Magyar és német nyelv megkivántatik. Kováld Péter és fia, VII., Szövetség-utca 37. 35673

Aki pályáján
boldogulni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem érettsé-gi, önkéntesi és bármely osztályvizsgára. GOITEIN KALMAN, Mátyás-tér 17. sz. 276

Pénz-kölesönt
kiszámláltuk öt évtől 80 évig közlésvizsgálókat, katonas-zeteknek és nyugdíjasoknak a legtöbb esetben kezes nél-kül. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul gondoskodunk ke-zésekről. Továbbá kiszámlál-tunk váltókölesönt 500 koroná-tól minden hitelképes egyén-nek 1-2 kezzel. Értékpapírra, sorsjegyre, vidéki bankok részvényeire az érték 9.9%-ig folyósítatunk köl-csönöket. Bővebb felvilágosítást levélileg válaszbelégy ellenében díjtalanul nyújt. Gerő Testvérek, törvényszéki-leg bejegyzett hitelvállalata, Budapest, Kerepesi-út 30. Tele-fon 16-42. Ugyanitt 30. földsz. kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre néző tájékoztató foglaltatik. 25122

Balaton Berényben
„Magyar-Tenger” szállodá-ban penzió furdéssel 6 korona naponként. Csalá-doknak nagyobb ármérsék-lés. Galovich.

Allást,
mellékfoglalkozást keres-sőknek jövedelmező keres-et kínálkozik egy előkelő, népszerű. Iukratív kézi-velet átvétele által. Aján-latok Postafiók 151. s. Bu-dapest alatt címzendők.

Eladó
360 hold, dunántul. Buda-pesthez közel, sík, szép uri lakkal, 200 hold veté-sel, gazdag felszereléssel, 90,000 frt. Cianone Buda-pest-Zugló, Hajcsár-út 135 szám. 534

Egy
nagy két ablakos külön bejárattal utcai szoba egy vagy két intelligens urnak butorozva vagy butor nél-kül kiadó. Irodának is al-kalmas. VI., Szerecsen-utca 15. I. 4. 16860

Zongora,
rövid, keveset használt és egy keresztúros pianino jutányosan eladó. Szegő zeneműkereskedése, Eskü-út 5. Klotild-palota.

Építkezéseket!
Gyárak lakóházak terve-zését, felépítését, átalakítá-sát bárhol előnyösen el-vállalja, tehermentes tel-keket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczi-út 71. 732

Gyorsírás!! Gépírás
Magyar és német kereske-delmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Elő-készítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gép-írás az összes használatban levő írógéprendszereken. — A tanfolyamok vizsgá-latai a parlamenti gyors-íróroda főnökének elnökléte alatt, parlamenti gyorsíró-tanárak bizottsága előtt tartatnak meg és közérvé-nyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesít-let végzett növendékeit díj-talanul helyezi el. Beirat-kozási díj lehet az „Orszá-gos Női Gyorsíróegyesít-let elnökségénél VII., Ka-zinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

Zöldségfeléket,
tököt, karalábét, cukor-borsót, kelkáposztát, ugor-kát, postakosaraként, ve-gyesen 3 korona előleges pénzbelküldéssel szállít Szabó konyhakertészte Csongrádról. 5361

Pongorádi,
ropogós cserepenyér, első rendűt, befőzésre, posta-kosaraként 4 korona, elő-leges pénzbelküldéssel szállít Szabó gyümölcski-vitele Csongrádról. 5361

Teljes biztosíték
mellett 100,000 korona köl-csönt keresek nagy vállá-lathoz. Ajánlatok K. I. jel-ige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 26335

Ki a YES-OUI-SI
ezimű lapot megrendeli, látva minden megrendelés nélkül és önállóan az

angol és francia
nyelveket alaposan megtanul-hatja. Előfizetési ár negyedeven-ként minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mu-tatványzamatokat küld a kiadó-hivatal. Budapest, Andrassy-út 97. szám.

Pénzkölesön
házkra, telkekre, földbir-tokokra első, második és harmadik bekebelezésre is, személyhielt katonatisztek, hivatalnokok, kereskedők, iparosok, tanít-ók részére esetleg kezes nélkül is gyorsan, olcsón köveit 500 Kreditör bankiroda Budapest, VII. Dohány-utca 54. (Válaszbélyeg)

Alkalmi zongoravétel
rövid Bösendorfer-Ehrbar kiváló mesterek gyárt-mányai olcsón eladók Új zongora egész rö-vid 260 frt. Pianino 180 frt.

Reményi
hangszer-telepén Budapest, Király-u. 64. szám.

Valódi Magyar Szakácskönyv,
Irta Zilahy Agnes. Ötödik teljesen átdolgozott, a házi cukrászattal és befűttek készítéséről szóló részrel bővült kiadás. Ára szép bekötésben 3.60 kor. A betűnyelvről. Gyümölcs, fő-zelék és saláta épen való eltarítása. A legújabb ta-pasztalatok után írta Zi-lahy Agnes. Ára kötve 1.20 kor. Modern Konyha. Irta Ko-vacs Mátás. 484 fi-nom, különleges étel re-czeptjét tartalmazza, melyet a szokásos szakácsköny-vekben hiába keresnénk. Ára finom vászonkötésben 5 korona. Singer és Wolfner kiadása Budapest, VI., Andrassy-út 10. Kapható minden könyvkereskedésben is!

Polgári iskolai
reálisiskolai és gimnázium vizsgákra legrovidebb idő alatt legjobb sikerrel elő-készít „Tanár” Budapest, Csömöri-út 8. I. em. 3. 26332

Zálogcédulákat,
briliantokat aranyat, ezü-söt, gyöngyöket és éksze-reket legmagasabb árban ve-zetek. Brillantokért többet fizetek, mint utjonnen kerül-ték. SINGER JAKAB ékszer-kereskedő, Budapest, Kir-ály-utca 91. Izabella-u. sarkán.

3 szó . . .
Altwater
Gessler
Budapest
TELEFON: 82-45.

The Berlitz School
nyelviskola, Erzsébet-körül 15. St-Louis 1904. és Lüt-tich 1905. Grand Prix. Fran-czia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, hor-vát és román nyelvek taní-tása felnőtteknek (urak és hölgyek külön is) az illető nemzetiségi taná-rok által. Berlitz módszere szerint az első lecke-től fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven be-szélnek és csak azt hallja. Más tanítók, vagy inté-zetekkel semminemű össze-köttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beírás min-den időben. Fordítások eszközöltelnek. 133

BUTOR
Fa, vas, réz és kárpított butorok, valamint légszesz és villanyos csillárok, leg-jobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók Basch Soma butorraktára, 733 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sarok)

15 korona
3 maradék férfiruha szövet.
szürke, barna és drapp. a maradékok 3 métere-sek 3 férfiruhára ele-gendő, szétküldi után-vétél. Az Orsz. Posztókv. Áruház. Budapest, Rottenbiller-u. 4. sz. Műtárak nem küldetnek.

Singer és Wolfner kiadása Tátrakalauz
(1905) Utmutató a Magas-Tátrába s a Tátravidéki Furdókba. A Magyarországi Kárpátgyesület közremű-ködesével szerkesztette Dr. Szontágh Miklós kir. taná-csos. A szerző halála után átnézte Dr. Jarmaly László. Térképpel. 3. ki-adás. Ára kötve 3 kor. A Kassa-odorbergi-vasut személyszállító vonataink zsebmenetrendje. Rövid utmutatóval a Tátrába. Érvényes 1907 május 1-től. Ára 12 fillér. Kapható a K. O. V. összes állomá-sain, ugyszintén minden önyvkereskedésben.

Butor:
Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalon-berendezések, kiváló mi-nőségben olcsón kaphatók Földes B. butortelepén, Kertész-u. 43. Király-utcai sarokházban. 970

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonbe-rendezések, továbbá uri-szoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bórarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Kazinczy-utca sarok.

INGYENI GUMMI-I-

és különféle óvszer-árjegy-zékünkkel titoktartás mel-lett ingyen és bérmentve küldjük „NAKIRA” törv. védve férfi gummi külön leges-ség, tucattja 12.- kor. Stucatból 20% engedmény Uterus-Spray legujabb hygienikus női szer 14.- kor. GUMMI-HALHOLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucattja Mintagyűjtemény 12 darab 4.- korona. PESSAR OCLUS. drbja 8-kor.-ig. Irritator 8 kor. és feljebb Bideo vasállványon 8 kor. — MAGYAR ORVOSI MŰSZERTAR — Budapest, VII., Rákóczi-út 32. (a Fokus-körhöz szomsz.) Fontos címre és a vörös keresztrel azonosítás

3 szó . . .
Egyenruha
Tiller
Budapest.

EGYESÜLETEK és testületek
figyelmébe! Zászlószöveget a legkülönbözőbb kivitel-ben, a legolcsóbb árak mellett szállít Fahn Sándor vésnök, Budapest, VII., Károly-körút 9. (Hadik-pa-lota) I. em. 32. III. lépcső. Telefonhívás 57-54. Min-tákkal díjment. szolgálók.

Zálogcédulákat,
briliantokat, aranyat, ezü-söt, gyöngyöket és éksze-reket legmagasabb árban ve-zetek. Brillantokért többet fizetek, mint utjonnen kerül-ték. SCHILLER ISIDOR, Sip-utca 8. 26316

Információk
hitel- és házassági ügyek-ben a legmegbízhatóbban beszerezhetők Horvát Már-kus magántudakozódó in-tézeténél, Budapest, V., Váci-körút 54. — Vidéken kintünöen szervezett levele-zői kar. — Jutányos árak. Az összes szakmákban fi-tünöen bevezetve. Első-rangu referenciák. — Szol-id, coulans kiszolgálás. — Bejegyzett cég. Telefon 70-57. 820

Bőrszékkipar
bőrszajtolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépít-letben. Nagy raftár valódi bőrszékerek és karosszékek-ben, jóval olcsóbb árban, mint eddig. Használt székek átalakítása bőrszékerekre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

MOST JELENT MEG
Endrődi Sándor

KURUCZ NÓTÁI-NAK

EGYKORONÁS KIADÁSA.
Endrődi KURUCZ NÓTÁI min-den történeti munkánál és minden tanulmányi job-ban megértetik Rákóczi ko-rának hangulatát, egész gondolat- és érzelmvilá-gát. A kuruczvilág méla-bán, a kitérő lelkesedése, naiv hit és fájdalmas hu-mora megható hátséggel csendül ki Endrődi győ-gyönyörű zengésű verseiből. — ÁRA 1 KOR. — Megrendelhető minden kiad-könyvkereskedésben és a kiadó-nál (Athenaeum r.-t. Budapest, VII. kor., Kerepesi-út 54. sz.)

A mely bajuszkötőről hiányzik a „Gáspár” név, az silány utánzat.

Nyomatott a „Globus” műintézet és kiadóvállalat részvénytársaság kőforgógépein Budapest, Aradi-utca 8.